

A madárinfluenza elleni védekezés készüléti terve

**FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési
Főosztály**

2006.

TARTALOMJEGYZÉK

I. A BETEGSÉG ISMERTETÉSE	5
I. 1. KÓROKTAN	5
I. 2. ELLENÁLLÓ-KÉPESSÉG	5
I. 3. ELŐFORDULÁS	5
I. 4. JÁRVÁNYTAN	5
I. 5. GAZDAFAJOK	5
I. 6. TERJEDÉS	5
I. 7. KÓRFEJLŐDÉS	5
I. 8. LAPPANGÁSI IDŐ	6
I. 9. TÜNETEK	6
I. 10. KÓRBONCTAN	7
I. 11. ELKÜLÖNÍTŐ KÓRJELZÉS	7
I. 12. LABORATÓRIUMI KÓRJELZÉS	7
I. 13. MINTAVÉTEL	8
I. 14. VÉDEKEZÉS, MEGELŐZÉS	8
I. 15. KIEGÉSZÍTÉS	8
II. KOCKÁZATBECSLÉS A MADÁRINFLUENZA MAGYARORSZÁGI ELŐFORDULÁSÁRA VONATKOZÓAN	9
III. KOCKÁZATKEZELÉS	11
III. 1. JOGI FELHATALMAZÁS	11
III. 2. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK	11
III. 3. TÁRGYI FELTÉTELEK	12
III. 4. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	12
III. 5. DIAGNOSZTIKAI FELTÉTELEK	13
III. 6. INTÉZMÉNYI FELTÉTELEK	13
III. 7. FELADATLEÍRÁSOK	17
III. 7. 1. ORSZÁGOS JÁRVÁNYVÉDELMI KÖZPONT (OJK)	17
III. 7. 1. 1. Az OJK létrehozása	17
III. 7. 1. 2. A Minisztérium, ill. OJK feladatai	17
III. 7. 1. 3. Az Országos Járványvédelmi Központ elhelyezése	19
III. 7. 1. 4. Az Országos Járványvédelmi Központ felszerelése	19
III. 7. 1. 5. Az Országos Járványvédelmi Központ feladatainak támogatása	19
III. 7. 2. HELYI JÁRVÁNYVÉDELMI KÖZPONT (HJK)	20
III. 7. 2. 1. A HJK létrehozása	20
III. 7. 2. 2. Az Állomás, ill. a HJK feladatai	20
III. 7. 2. 3. A HJK elhelyezése	22
III. 7. 2. 4. A HJK felszerelése	22
III. 7. 2. 5. A HJK feladatainak támogatása	22
III. 7. 3. SZAKÉRTŐI CSOPORT	23
III. 7. 3. 1. A szakértői csoport létrehozása	23
III. 7. 3. 2. A szakértői csoport feladatai	24
III. 7. 3. 3. A szakértőcsoport felszerelése	24
III. 8. INTÉZKEDÉSEK	25
IV. KOCKÁZAT KOMMUNIKÁCIÓ	25

IV. 1. JÁRVÁNYMENTES IDŐSZAKBAN	25
IV. 1. 1. KÉPZÉS AZ ÁLLATORVOSOK RÉSZÉRE	25
IV. 1. 2. ISMERETTERJESZTÉS AZ ÉRINTETT FELEK RÉSZÉRE	25
IV. 1. 3. SZIMULÁCIÓS GYAKORLATOK	25
IV. 2. JÁRVÁNY IDEJÉN	26
IV. 2. 1. ISMERETTERJESZTÉS AZ ÉRINTETTEK RÉSZÉRE	26
IV. 2. 2. MÉDIA TÁJÉKOZTATÁSA	26
V. ADATBANK (CÍMEK, ELÉRHETŐSÉGEK, TÉRKÉPEK)	26
VI. INTÉZKEDÉSI ÚTMUTATÓ	29
VI. 1. A BETEGSÉG GYANÚJÁNAK BEJELENTÉSE	29
VI. 2. ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLAT	31
VI. 3. A BETEGSÉG GYANÚJÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA	32
VI. 4. MINTAVÉTEL ÉS –KÜLDÉS	32
VI. 5. ELSŐDLEGES INTÉZKEDÉSEK	33
VI. 6. OJK, HJK, SZAKÉRTŐI CSOPORT LÉTREHOZÁSA	35
VI. 7. A BETEGSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA	35
VI. 8. KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK ELRENDELÉSE; MOZGÓSÍTÁS	35
VI. 9. NEMZETI BEJELENTÉS	37
VI. 10. NEMZETKÖZI BEJELENTÉS	38
VI. 11. JÁRVÁNYTANI NYOMOZÁS	38
VI. 12. LEÖLÉS, LEVÁGÁS	39
VI. 13. HULLAÁRTALMATLANÍTÁS	41
VI. 14. KÁRBECSLÉS	42
VI. 15. JÁRVÁNYÜGYI SZŰRŐVIZSGÁLATOK	45
VI. 16. FERTŐTLENÍTÉSI ÚTMUTATÓ	46
1. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	46
2. A MADÁRINFLUENZA SORÁN HASZNÁLHATÓ FERTŐTLENÍTŐ SZEREK	47
3. A FERTŐTLENÍTÉS MEGKEZDÉSEKOR A FERTŐTLENÍTÉST IRÁNYÍTÓ HATÓSÁGI ÁLLATORVOSNAK ÜGYELNI KELL ARRÁ, HOGY :	48
4. AZ EMBER ÉS KÖRNYEZETÉNEK FERTŐTLENÍTÉSE	48
5. AZ ÁLLATTARTÁSI ÉPÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK FERTŐTLENÍTÉSE	49
6. TAKARMÁNY ÉS GÖNGYÖLEG FERTŐTLENÍTÉSE	50
7. A KUTAK FERTŐTLENÍTÉSE	50
8. A SZENNYVÍZ ÉS A TRÁGYA FERTŐTLENÍTÉSE	51
9. AZ ALMOSTRÁGYA ÉS A HÍGTRÁGYA SZILÁRD FÁZISÁNAK FERTŐTLENÍTÉSE	51
10. JÁRMŰVEK, ÁLLATRAKODÓ HELYEK FERTŐTLENÍTÉSE	52
11. A VÁGÓHIDAK, VÁGÓHÍDI TERMÉKEK ÉS MELLÉKTERMÉKEK FERTŐTLENÍTÉSE	53
12. A FERTŐTLENÍTÉS HATÉKONYSÁGÁNAK ELLENŐRZÉSE	53
13. FERTŐTLENÍTÉS MADÁRINFLUENZÁNÁL	54
VI. 17. KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK FELOLDÁSA	54
VI. 18. ÚJRATELEPÍTÉS	55
VI. 19. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA SZÁLLÍTÁS KÖZBEN	55
VI. 20. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA ÁLLATVÁSÁRON, ÁLLATKIÁLLÍTÁSON	55
VI. 21. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA VÁGÓHÍDON, DARABOLÓ ÜZEMBEN, HŰTŐHÁZBAN	56
VI. 22. SPECIÁLIS ELŐÍRÁSOK ÁLLATKERTEKRE, VÉDETT ŐSHONOS BAROMFI FAJTÁK ÉS MAGAS GENETIKAI ÉRTÉKET KÉPVISELŐ, VESZÉLYEZTETETT HELYZETBE KERÜLT BAROMFI FAJTÁK ÁLLOMÁNYAIRA, TOVÁBBÁ KISÁLLATKERESKEDÉSEKBE TARTOTT MADARAKRA	58
VI. 23. SPECIÁLIS ELŐÍRÁSOK VADON ÉLŐ MADARAKRA	59
VI. 24. ÁLLATI TERMÉKEK	59

VI. 25. ÁLLATVÉDELMI ELŐÍRÁSOK	59
VI. 26. VAKCINÁZÁS	60
VI. 27. ELJÁRÁS ALACSONY PATHOGENITÁSÚ MADÁRINFLUENZA ELŐFORDULÁSA ESETÉN	61

VII. MELLÉKLETEK (FORMANYOMTATVÁNYOK, HATÁROZAT-MINTÁK) 61

1. SZ. MELLÉKLET - FELSZERELÉSEK	62
2. SZ. MELLÉKLET – DOKUMENTÁCIÓK CO ₂ -DAL TÖRTÉNŐ LEÖLÉSHEZ	64
3. SZ. MELLÉKLET – TELEPEK, TELEPÜLÉSEK KOCKÁZATI BESOROLÁSA A HÁZI BAROMFI SZEMPONTJÁBÓL	68
4. SZ. MELLÉKLET – TÁJÉKOZTATÓ ANYAG A BAROMFI SEKTORBAN DOLGOZÓK SZÁMÁRA	70
5. SZ. MELLÉKLET – ÚTMUTATÓ MAGÁN-ÁLLATORVOSOK RÉSZÉRE	72
6. SZ. MELLÉKLET – INTÉZETI VIZSGÁLATKÉRŐ LAP	75
7. SZ. MELLÉKLET – HATÓSÁGI MEGFIGYELÉS ELRENDELÉSE	76
8. SZ. MELLÉKLET – HELYI ZÁRLAT ELRENDELÉSE	78
9. SZ. MELLÉKLET – KÉRDŐÍV JÁRVÁNYTANI NYOMOZÁSHOZ	80
10. SZ. MELLÉKLET – VÉDŐKÖRZET ELRENDELÉSE	83
11. SZ. MELLÉKLET – MEGFIGYELÉSI KÖRZET ELRENDELÉSE	85
12. SZ. MELLÉKLET – LEÖLÉSI HATÁROZAT	87
13. SZ. MELLÉKLET – KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK FELOLDÁSI HATÁROZATAI	89
14. SZ. MELLÉKLET – ATEV ÜZEMEK LISTÁJA	93

I. A betegség ismertetése

I. 1. Kóroktan

A madárinfluenza vírusa az *Orthomyxoviridae* család *Influenzavírus* nemzetségébe tartozó burkos RNS-vírus. Felületén enzimek találhatók: haemagglutinin (H) és neuraminidáz (N). Kórokozó képesség szempontjából vannak magas (HPAI) és alacsony patogenitású (LPAI) törzsek.

A vírusok A, B és C típusba sorolhatók

Magas patogenitású madárinfluenza (HPAI): A magas virulenciájú madárinfluenza törzsek az A típusba, olyan H5 vagy H7 szubtypusokba tartoznak, amelynek nukleotidszekvenciája a haemagglutinin molekula hasítási felületén olyan aminosavakat kódol, amelyet a gazdaszervezet ubiquiter proteáz enzimeit tudnak hasítani; vagy pedig 6 hetes csirkéken az IVPI > 1,2.

Alacsony patogenitású madárinfluenza (LPAI): az előző ponttól eltérő H5 vagy H7 szubtypusba tartozó madárinfluenza vírus.

A szegmentált RNS replikálódása során antigén csuszamlás vagy antigén sodródás könnyen jöhet létre, amely új vírustörzsek kialakulásához vezethet.

I. 2. Ellenálló-képesség

Alacsony ellenálló-képességű vírus. A vírust elpusztító hatások:

- hőmérséklet: 56°C 3 órán át, 60°C 30 percen át,
- pH: savas kémhatás,
- vegyszerek: oxidálószer, zsírolószer, β -propiolaktin,
- fertőtlenítőszer: formalin, jódos fertőtlenítők,

Testszövetekben, bélsárban, hideg vizekben néhány hétig, 20°C-on 1 hétig túlél.

I. 3. Előfordulás

Világszerte.

I. 4. Járványtan

Nagy ragályozó képességű vírus. 100%-ot elérheti a morbiditás és a mortalitás is.

I. 5. Gazdafajok

Minden madárfaj fogékony. Házimadarak közül elsősorban a pulyka és a házityúk betegszik meg, de minden más faj is (pl. kacsák, libák is) fogékony. A vadon élő vízimadarak gyakran az LPAI vírus rezervoárjai. A házi- és postagalamboknak csak a mechanikai hordozó szerepe igazolt.

I. 6. Terjedés

Elsősorban bélsárral, de aerogén úton is fertőzhet (vírustartalmú levegő, por belélegzésével). Fertőzött takarmány, ivóvíz, felszerelés, ruha is terjesztheti a vírust.

Baromfi-állományokat vadon élő vízimadarak is fertőzhetnek.

I. 7. Kórfejlődés

A vírus a vadon élő vízimadarakban elsősorban a bélhámsejtekben szaporodik, más fajoknál a légzőszervek hámsejtjeiben abban gyulladás, ödémát okozva. A viraemia során szív- és

vázizomzat-gyulladást, a hasnyálmirigyben vérzéseket, elhalásos góccokat, agyvelő-károsodást okoz.

I. 8. Lappangási idő

3-5 nap. Leghosszabb lappangási idő: 21 nap.

I. 9. Tünetek

Általánosan:

- az állatok bágyadtak, étvágytalanok, nem szívesen mozognak,
- sok esetben a légzőszervi tünetek megjelenése előtt az állat elhullik,
- légzőszervi tünetek: orrfolyás, kötőhártya gyulladás (petechiális vérzés előfordulhat), tüsszögés, krákogás, szemgödör alatti üregek gyulladása (sinusitis),
- toroktájék és fejfüggelék vizenyős duzzanata, fejfüggelék cyanosisa,
- hasmenés,
- hattyúkban gyakran, másfajokban néha idegrendszeri tünetek,
- tojástermelés jelentős csökkenése, keltethetőség romlása, barna tojáshéj kivilágosodása.

HPAI fajokénti eltérések:

Tyúk:

- Brojler, szülőpár (almon tartott):
 - o klinikai tünetek megjelenése után 48-96 óráig 100%-os mortalitás,
 - o bágyadság, étvágycsökkenés, fej és nyaködéma, majd idegrendszeri tünetek (torticollis, ataxia).
- Ketreces tojó:
 - o lassabban terjed: először csak néhány ketrecben és állaton súlyos bágyadság, majd elhullás. 10-14 nap alatt fertőződik át az épület,
 - o lágy héjú tojások, majd a tojástermelés megszűnése
 - o a fejfüggelék ödémásak, cianotikusak
 - o profúz, híg hasmenés, emiatt az állatok szomjasak
 - o légzőszervi és idegrendszeri tünetek is lehetnek.

Pulyka:

- 48-72 óra után 100%-os elhullás,
- hirtelen étvágycsökkenés, bágyadság, majd idegrendszeri tünetek (remegés, inkordináció, fejrázás, szárnybénulás).

Kacsa, házi lúd:

- viszonylag rezisztensek a vírussal szemben, de járványok során figyeltek meg elhullásokat, étvágytalanságot, hasmenést, duzzadt szinuszokat
- pézsmakacsa: idegrendszeri tünetek és nagyfokú elhullás is lehet.

Strucc:

- csak fiatal (7-9 hónapos állatokon) vannak klinikai tünetek,
- bágyadság, légzőszervi és idegrendszeri tünetek is,
- mortalitás 30%-os.

LPAI

Az alacsony pathogenitású madárinfluenza vírus által okozott betegség súlyossága nagyban függ a vírustörzstől, a gazda fajától, korától, immunstátuszától és a háttérben meghúzódó más fertőzésektől, valamint környezeti tényezőktől.

Megfigyeltek tyúkban légzőszervi tüneteket és tojástermelés csökkenést, pulykában légzőszervi tüneteket, étvágytalanságot és magas mortalitást.

Fontos! Az LPAI főleg vadon élő madár állományokban cirkulál. A cirkuláló vírus könnyen átalakulhat HPAI vírussá, ha fogékony baromfi-állományban passzálódik.

I. 10. Kórbonctan

Kórbonctani jelek:

- Orrjáratokban és a szinuszokban savós, később savós-gennyes exsudatum.
- A felsőlégutak és a légcső nyálkahártyája duzzadt, apró vérzések lehetnek benne, a légcsőben nyálkás váladék fordul elő.
- Tüdőben gyulladásos területek.
- A légzsákok fala megvastagodott, homályos, üregét sajtos-fibrines anyag töltheti ki.
- Enyhe bélgyulladás, apró vérzések a mirigyes gyomorban és a savós- és nyálkahártyákon.
- Petetüszők elfajulása, petefészek és petevezető gyulladás, és e szervek vérzései gyakoriak.
- Előfordul hasnyálmirigy gyulladás és e szervben is vérzések.
- Kialakulhat nephrosis és nephritis is.
- Agyvelő –agyhártyagyulladás is kimutatható.

I. 11. Elkülönítő kórjelzés

A klinikai, járványtani, kórbonctani alapon történő elkülönítés szinte lehetetlen, ezért alapvető fontosságú az intézeti diagnosztika.

Az egyes betegségek néhány jellemvonása:

Baromfikolera	Főleg növendék és kifejlett állatokat érint. Kórbonctanilag a vérzések dominálnak.
Baromfipestis	A morbiditás és a mortalitás változatos lehet. Tünetek: légzőszervi tünetek, a taraj és az áll-lebenyek cianosisa, zöldes, vízszerű hasmenés, tojástermelés megszűnése vagy csökkenése; Izomgörcsök miatt a szárnyak lógatása, lábak vonszolása, fej és a nyak csavargatása, körbeforgás, teljes bénulás. Kórbonctan: vérzések a mirigyes gyomor és a nyelőcső nyálkahártyáján; ödéma, vérzések, idült esetekben elhalás vagy fekély a bélfal nyálkahártyájának limphoid szöveteiben Víruskimutatás: IF, IP, ELISA, PCR. Ellenanyag: HAG, ELISA.
ILT	Főleg házityúkban. Tünetek: súlyos nehézlégzés, prüszkölés közben vércafatokkal tarkított nyálka kilökődése Magas morbiditás, alacsony mortalitás. A kórbonctani kép: gyakran semmitmondó. Víruskimutatás: IF. Ellenanyag: VN, ELISA.
Haemophilus nátha	Robbanás szerű megbetegedések! Háztyúkokban a szemhéjak, a taraj és az áll-lebenyek vizenyős beszűrődése. Sulfonamidokra gyors gyógyulás
Fertőző bronchitis	Légzőszervi tünetek, előbb száraz, majd később nedves „köhögés” Tojáshozam csökkenése, deformál héjú („bronchitises”) tojások.

A leírt tünetek főleg kezdetben és az első esetekben nem kórjelző értékűek, ezért a legkisebb gyanú esetén intézeti vizsgálatot kell kérni.

I. 12. Laboratóriumi kórjelzés

Vírus:	embrionált (9-11 napos) tyúktojásban tenyésztés majd HAG, immundiffúzió, szubtípus meghatározás ELISA, törzs IVPI meghatározás v. PCR
Ellenanyag:	HA, HAG, AGID, ELISA

I. 13. Mintavétel

Élő állatból: trachea vagy kloaka-tampon a vírus kimutatására, ill. alvadásgátolt vér vagy szérum ellenanyag-kimutatásra

Hullából: egész madár (kivéve strucc), kiegészítve tamponminta a szervek üregeiből vagy bélsárból

I. 14. Védekezés, megelőzés

Nincs gyógykezelés.

Szigorú igazgatási intézkedések.

Vaksinázás külön engedéllyel a gyors vírusterjedés megelőzésére, illetve nagy értékű állományok védelmére (állatkert, magas genetikai értékű vagy veszélyeztetett fajok).

Részletes szabályokat lásd a VI. fejezetben.

I. 15. Kiegészítés

A genetikai változékonyság az emberi és a madárinfluenza vírusának rekombinálódásához vezethet, ami pandémiát okozó vírus kialakulását idézheti elő.

II. Kockázatbecslés a madárinfluenza magyarországi előfordulására vonatkozóan

Szempont	Pontszám (0-5 p)
1. A betegség ismerete (max. 10 p)	
a. A szakemberek körében	
b. A lakosság körében	
2. Az előfordulás valószínűsége (max. 25 p)	
a. Rejtett gócok előfordulásának valószínűsége az országon belül	
b. Legközelebbi betegség-góc helye	
c. Állatforgalmazás rendje, szokásai, azok megsértése	
d. Szomszéd országok státusza	
e. Kórokozót hordozó állatok, eszközök országba való belépési lehetőségeinek száma, minősége	
3. Egy esetleges előfordulás/járvány szociális, gazdasági következményei (max. 20 p)	
a. Elhullás, leölés, termelés kiesés	
b. Élelmiszer biztonság veszélyeztetettsége	
c. Kereskedelmi korlátozások	
d. Környezeti károk, hatások a vadállományra	
4. A leküzdés nehézségei (max. 45 p)	
a. Jogi háttér megléte	
b. Pénzügyi háttér megléte	
c. Tárgyi feltételek megléte (iroda, számítógép, jármű, telefon, mintavétel, vakcinázás, vektorirtás, fertőtlenítés, leölés, vágóhíd, hullamegsemmisítés)	
d. Személyi feltételek megléte	
e. Diagnosztikai feltételek megléte	
f. Szerkezeti felépítés (szolgáltatón belül, más szervekkel, utasítási-jelentési rendszer)	
g. Feladatleírások megléte (OJK, HJK, szakértői csoport, intézkedési terv)	
h. Vakcinázás lebonyolíthatósága	
i. Vektorirtás lebonyolíthatósága	
5. Készenlét (felmérő rendszer működtetése szükséges-e, aktív, passzív, készenléti terv van-e) (max. 5 p)	
Összesen	/105
Kockázat mértéke	%

Értékelés: minden szempontnál a legkisebb kockázat 0, a legnagyobb 5 pontot ér. Minden esetben a 3 és ennél magasabb pontszámú szempontokat elemezni célszerű a kockázat csökkentése céljából (hogyan csökkenthető a kockázat és van-e közvetlen ráhatásom, felügyeletem az adott terület fölött).

Járványügyi szintek:

0. szint	25% alatti kockázat	Járványmentes időszak
1. szint	25% és nagyobb kockázat	Készenléti állapot
2. szint	A betegség gyanújának megállapítása	
3. szint	A betegség megállapítása	

III. Kockázatkezelés

III. 1. Jogi felhatalmazás

A madárinfluenza elleni védekezéssel kapcsolatos törvényes felhatalmazás a következő jogszabályokban található: az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény (a továbbiakban: tv.), az állatok védelméről és kíméletéről szóló, módosított 1998. évi XXVIII. törvény, a 41/1997. (V. 28.) FM rendelettel életbe léptetett Állategészségügyi Szabályzat, a földművelésügyi miniszter 44/2002. (V. 17.) FVM rendelete a madárinfluenza és a Newcastle-betegség leküzdéséről, és 9/1999. (I. 27.) rendelete a vágóállatok levágásáról és leöléséről, valamint a 247/2002. (XI. 28.) Kormány rendelet az egyes állatbetegségek gyanúja esetén, a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó ideiglenes hatósági intézkedésekről.

A készenléti terv a 92/40/EC, és a 2005/94/EC Tanácsi Irányelvvel való jogharmonizáció keretében készült.

A készenléti tervet a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hagyja jóvá.

III. 2. Pénzügyi feltételek

III. 2. 1. Személyi állomány

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya által alkalmazott, állami szolgálatban lévő személyi állománnyal kapcsolatos költségeket a Magyar Köztársaság az évenként kiadott Költségvetési törvényben, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében biztosítja.

Ha a járványvédelmi intézkedések érdekében további személyizetre van szükség — akár ideiglenes jelleggel is —, annak költségét a köztisztviselők jogállásáról kiadott 1992. évi XXIII. sz. törvény értelmében a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium biztosítja.

III. 2. 2. Fogyóeszközök és berendezések

A Költségvetési törvény a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében biztosítja a járványvédelem dologi költségeinek fedezetét.

III. 2. 3. Állatok leölése, állati hullák és fertőzött anyagok megsemmisítése, higiéniai intézkedések

A Költségvetési törvény a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében biztosítja a járványvédelem dologi költségeinek fedezetét.

III. 2. 4. Kártalanítás fizetése

A Költségvetési törvény a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében biztosítja a járványvédelem dologi költségeinek fedezetét.

Az Állategészségügyi törvény biztosítja, hogy a leöletést, vagy megsemmisítést követő 60 napon belül a kártalanítás teljes összege (a megsemmisített érték 100 %-a) kifizetésre kerül.

III. 2. 5. Vakcinázás vészhelyzetben

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya az Állatgyógyászati Oltóanyag-, Gyógyszer- és Takarmány-ellenőrző Intézet (ÁOGYTI) szükség esetén biztosítja a járványvédelmi vakcina-tartalék beszerzésének, illetőleg tárolásának pénzügyi fedezetét.

III. 2. 6. Állategészségügyi bírság

A madárinfluenza és a Newcastle-betegség megelőzésével és leküzdésével kapcsolatos állattartói kötelezettségek megszegőivel szemben az állategészségügyi állomás vezetője vagy a kerületi főállatorvos állategészségügyi bírságot szab ki. A bírság legkisebb összege húszezer, legmagasabb összege egymillió forint. A kirótt bírságot az Állomás számlájára kell befizetni, a befolyt összeg felhasználásáról a Minisztérium dönt.

III. 3. Tárgyi feltételek

A járvány leküzdéséhez rendelkezésre állnak az állategészségügyi szolgálat épületei, járművei, ISDN-IP és analóg, valamint mobil telefonjai, faxai, számítógépes hálózata, fertőtlenítő felszerelései, laboratóriumai.

A járvány idejére a Miniszter külön, folyamatosan (éjjel-nappal) rendelkezésre álló gépkocsit és gépjárművezetőt biztosít az országos főállatorvos, illetve az Országos Járványvédelmi Központ (OJK) vezetője részére.

A járvány idejére az OJK részére az Országos Állategészségügyi Intézet központjában külön szoba és informatikai, térinformatikai felszerelés, valamint ISDN-IP, mobil telefon és fax biztosított.

Előzetes felmérés és rendelés alapján rendelkezésre állnak a Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomásokon a járványvédelmi eszközök (mintavételi eszközök, védőruhák, fertőtlenítő eszközök, berendezések, leölés anyagai, eszközei), amelyek madárinfluenza előfordulása esetén is felhasználhatók. (Ld. **1. sz. melléklet**)

Zárt vágására kijelölt vágóhidak: szükség esetén, járványos időszakban – a vágóhíddal történt egyeztetés alapján – a Helyi Járványvédelmi Központ (HJK) vezetője jelöli ki.

Hullák ártalmatlanná tételére kijelölt üzemek listája a **14. sz. melléklet**ben található.

III. 4. Személyi feltételek

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya országos szinten, a Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomások megyei szinten rendelkeznek mindazon személyek listájával, akik madárinfluenza járvány esetén igénybe vehetők.

Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya a szakértőkkel kötött szerződés és felkérés alapján biztosítja, hogy azon szakértők is azonnal rendelkezésre álljanak, akik nem tartoznak az állami állatorvosi szolgálathoz.

III. 5. Diagnosztikai feltételek

Országos Állategészségügyi Intézet

Budapest, XIV. Tábornok utca 2.

Az OÁI megfelelő osztályai végzik a madárhullák kórbonctani, hisztológiai, szerológiai, virológiai, molekulárbiológiai vizsgálatát.

Az OÁI a madárinfluenza diagnosztizálására az alábbi készleteket tartja fenn:

Járványmentes időszakban rendelkezésre áll:

- 30 db fogékony 9-11 napos embrionált tyúktojás/hét
- HAG-antigén 12 000 vizsgálathoz/év
- PCR-szekvencia „M” gén

Járvány esetén a laboratórium kapacitása:

- a mintaszám emelhető hetente 500 db VI-ra (9-11 napos embrionált tyúktojásból)
- HAG tesztből elvégezhető heti 5000 db (antigén utánrendeléssel)
- PCR módszerrel hetente 120 db vizsgálat végezhető

A mintákat a megyénként 2-3 helyen felállított hűtőkamrákba kell továbbítani. A minták intézetbe juttatására az OÁI által szervezett körjárat biztosított, melynek beszállítási gyakorisága szükség esetén sűríthető.

A minták az egyes telepekről futárral is eljuttathatók az OÁI-be.

Community Refence Laboratory (WRL)

Veterinary Laboratory Agency

New Haw, Weybridge

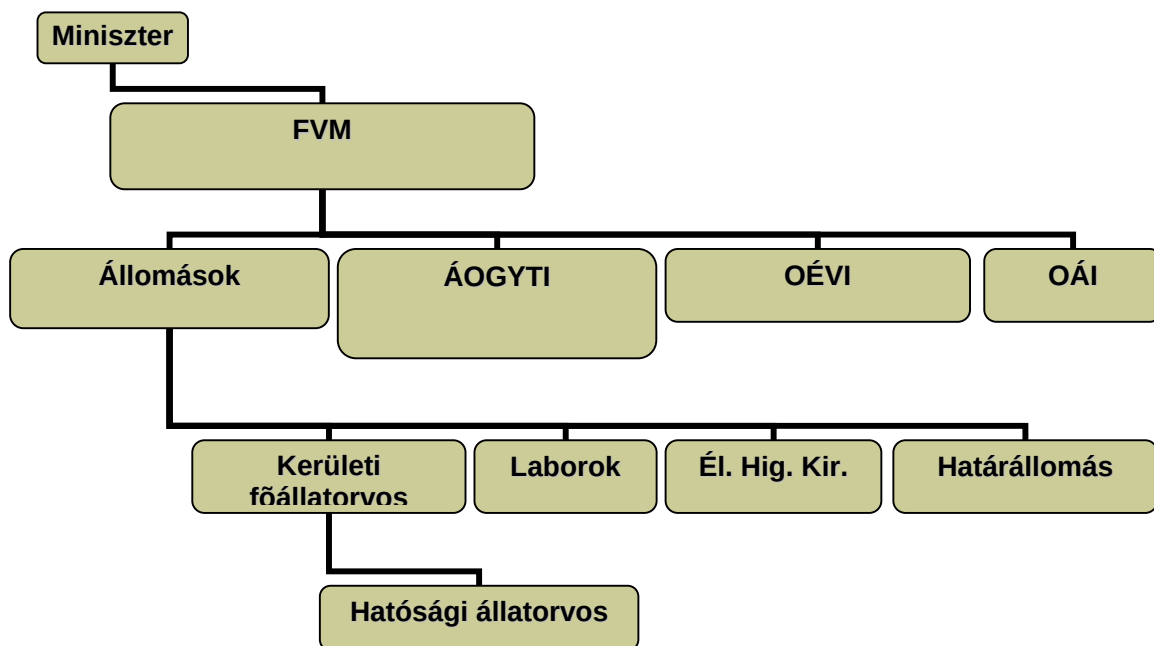
Surrey KT 15 3NB

United Kingdom

A magyar állategészségügyi szolgálat az EU tagállamként biztosítani képes, hogy szükség esetén mintákat küldjön vizsgálatra a közösségi referencia laboratóriumba.

III. 6. Intézményi feltételek

III. 6. 1. Az állami állategészségügyi szolgálat felépítése



III. 6. 2. Kapcsolat más szervekkel

A hatékony védekezés megszervezésére a Kormány elrendelheti a rendvédelmi és a katasztrófavédelmi szervek közreműködését.

Megyei szinten megkötött előzetes megállapodások biztosítják a katasztrófavédelmi szervek és az állategészségügyi szolgálat együttműködését.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladatait a 247/2002. (XI. 28.) Korm. rendelet határozza meg.

Az OJK köteles kapcsolatot tartani az országos tisztifőorvosi hivatallal a III. 7. pontban részletezettek szerint.

III. 6. 3. Utasítási-jelentési rendszer

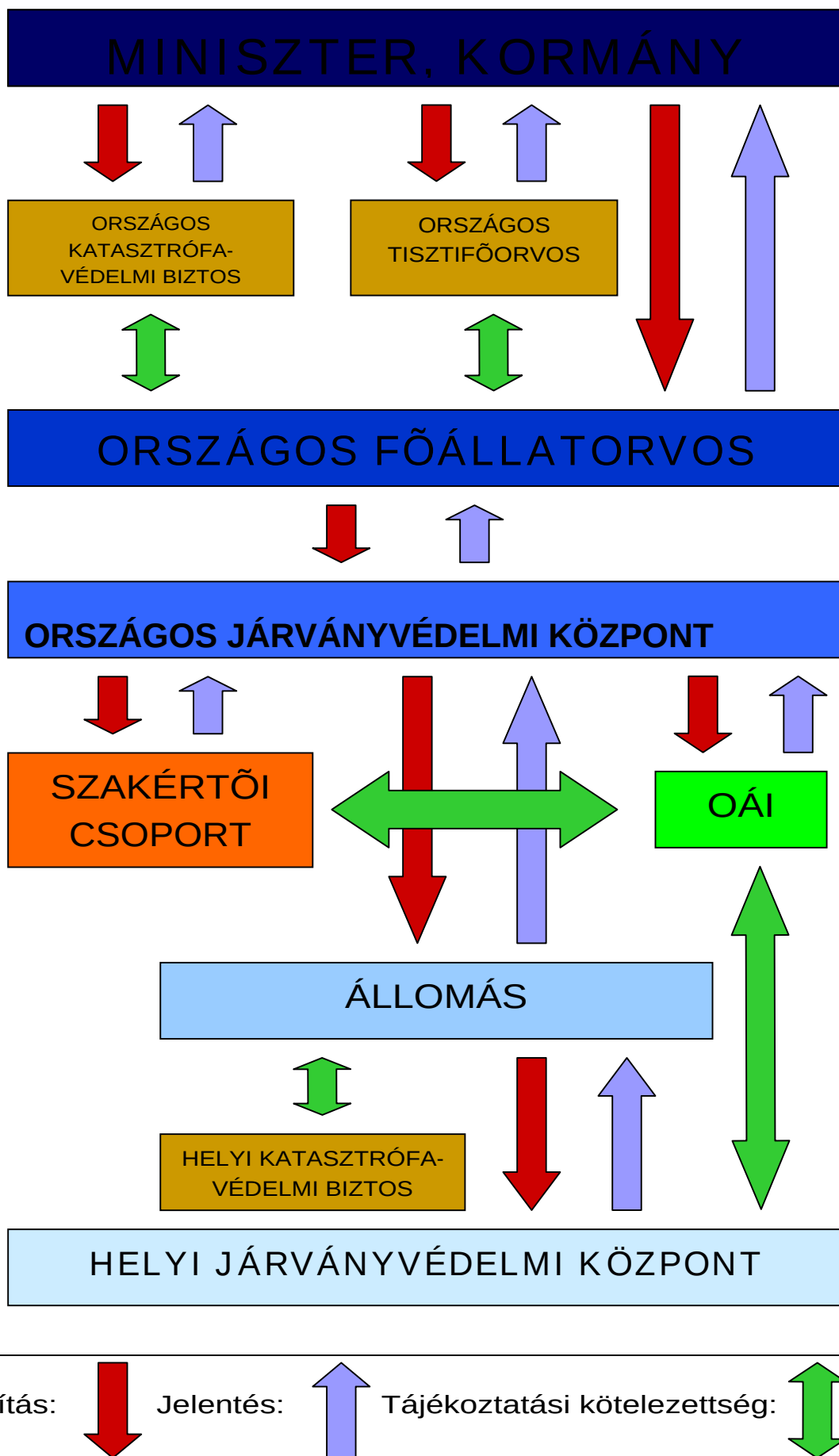
A madárinfluenza elleni védekezés a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter felelősségi körébe tartozik, aki a védekezési stratégiák irányítását az Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztály vezetőjére (a továbbiakban: országos főállatorvos) ruházza át.

A madárinfluenza elleni országos védekezési stratégiát az országos főállatorvos irányítja. E feladat végrehajtására az országos főállatorvos Országos Járványvédelmi Központot és szakértői csoportot hoz létre. A járványvédelmi tevékenység az állategészségügyi szolgálat országos és regionális intézeteire, a szakértői csoport munkájára és az állami állategészségügyi szolgálatra alapul.

Megyei szinten Helyi Járványvédelmi Központ látja el az operatív teendőket.

A hatékony védekezés megszervezésére a Kormány elrendelheti a rendvédelmi és a katasztrófavédelmi szervek közreműködését.

Az egyes szintek kapcsolatrendszerét a következő ábra szemlélteti.



III. 7. Feladateleírások

III. 7. 1. Országos Járványvédelmi Központ (OJK)

III. 7. 1. 1. Az OJK létrehozása

Az országos főállatorvos madárinfluenza járvány esetére Országos Járványvédelmi Központot hoz létre. Ennek vezetője az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztály Járvány-védelmi Osztályának vezetője, vagy az általa kijelölt személy. Az OJK-ba az országos főállatorvos további két állatorvost delegál (a szűrőmunkák irányítására és a logisztikai feladatok ellátására) egy informatikai szakembert, továbbá két adminisztrátort. Az OJK-t életre kell hívni 2. és 3. szint esetén. 0. és 1. szint esetén a feladatokat az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya látja el.

III. 7. 1. 2. A Minisztérium, ill. OJK feladatai

0. szint esetén a Minisztérium feladatai:

- A készenléti tervet évente egyszer felülvizsgálja, aktualizálja, elvégzi a betegség hazai előfordulására vonatkozó kockázatbecslést.
- A kockázatbecslés alapján javaslatot tesz a szükséges virológiai (vadmadár) és szerológiai (baromfiállomány) monitoring mértékére.
- Kalkulálja a készenléti terv végrehajthatóságához szükséges pénzügyi fedezetet.
- Gondoskodik az országos szinten szükséges keret-megállapodások létrehozásáról más szervekkel (pl. Katasztrófavédelmi Felügyelőség).
- Közreműködik a képzési programok megszervezésében, és szakembereket jelöl ki az Európai Unió képzési programjaiban való részvételre.
- Szükség esetén szimulációs gyakorlatot szervez.
- Igény/szükség esetén tájékoztató/ismeretterjesztő akciókat szervez.

1. szint esetén a Minisztérium feladatai:

- A készenléti tervet aktualizálja (elsősorban az adatbankot).
- Kezdeményezi az országos védelmi bizottság összehívását a megállapodások konkretizálása érdekében.
- Összehívja szakértői csoportot a feladatok konkretizálása érdekében.
- A járványhelyzet és a szakértői csoport véleménye alapján javaslatot tesz az országos főállatorvosnak a monitoring vizsgálati szám növelésére.
- Összeírást készít a HJK-val az állattartó telepek, állatkertek, védett őshonos fajta-állományok, magas genetikai értéket képviselő, veszélyeztetett helyzetbe került fajták állományainak valamint a háztáji baromfi-állományok létszámáról (cím, faj, egyedszám, dolgozói létszám).
- Nagy-létszámú baromfi telepeken látogatási tilalmat rendel el.
- Elkészítteti a nagy-létszámú baromfi telepek és a települések kockázati csoportokba való besorolását. (**3. sz. melléklet**)
- Pénzügyi becslést végez egy lehetséges hazai járvány előfordulása esetére (leölés, ártalmatlanítás, fertőtlenítés, kártalanítás, egyéb költségek).

- Elemzést készített a szakértői csoporttal arra vonatkozóan, hogy mely áru kategóriák és országok forgalma jelent veszélyt a madárinfluenza terjesztése szempontjából a vírus behozatalára és továbbvitelére.
- A nemzetközi helyzet függvényében behozatali tilalmat rendelhet el egyes országokra és áru kategóriákra.
- Tájékoztatja a lakosságot, a baromfi-szektor, a médiát és a Magyar Állatorvosi Kamarát a megtett intézkedésekről.

2. szint esetén a gyanú kizárásáig vagy a betegség felszámolásáig az OJK:

- Utasítja az Állomások a HJK felállítására.
- Elrendeli a nagy kockázati kategóriájú telepeken:
 - o ha lehetséges, a zárt, fedett baromfitartást, továbbá a fedett helyen történő takarmányozást és itatást, valamint intézkedik a vadmadarak lehetséges távol tartásáról,
 - o a szigorú személyi higiénia betartását (belépés csak átöltözés és fürdés után lehetséges),
 - o a telepi jármű és személyforgalom minimalizálását,
 - o a telepen az egyéb fajú állatok tartásának tilalmát az örkutya kivételével,
 - o a dolgozók háztáji baromfitartásának tilalmát,
 - o a napi rendszerességgel végzett állatorvosi ellenőrzést (amelyről jegyzőkönyvet kell készíteni) és valamennyi elhullott baromfi intézeti vizsgálatát.
- Elrendeli a közepes kockázati kategóriájú telepeken:
 - o a szigorú személyi higiénia betartását (belépés csak átöltözés és fürdés után lehetséges),
 - o a telepi jármű és személyforgalom minimalizálását,
 - o a telepen az egyéb fajú állatok tartásának tilalmát az örkutya kivételével,
 - o a dolgozók háztáji baromfitartásának tilalmát,
 - o a heti rendszerességgel állatorvosi ellenőrzést és hetente 5 db elhullott baromfi intézeti vizsgálatát.
- Elrendeli a nagy kockázati kategóriájú településeken a háztáji baromfi fedett helyen történő takarmányozását, itatását és a személyi higiénia fokozását (baromfival és sertéssel lehetőleg maszkban, védőfelszerelésben kell dolgozni, szigorú kéz és lábfertőtlenítés kell az udvar bejáratánál, idegenek belépése tilos).
- Javaslatot tesz az országos tisztifőorvosnak a nagy kockázati kategóriájú telepeken dolgozók vakcinázására humán influenza elleni oltóanyaggal.
- Javaslatot tesz az országos tisztifőorvosnak a nagy kockázati kategóriájú településeken a baromfitartók rendszeres házi orvosi ellenőrzésére és esetleges vakcinázására humán influenza elleni oltóanyaggal.
- Elrendeli a takarmánykeverők és –szállítók ellenőrzését és zárt működését.
- Elrendeli az állatkertekben, a védett őshonos fajta-állományokban és a magas genetikai értéket képviselő, veszélyeztetett helyzetbe került fajta állományokban a madarak zárt, fedett tartását és a látogatói forgalomból való kizárását.
- Elrendelhet időszakos korlátozó intézkedéseket a baromfi, más fajú fogságban tartott madarak, tojások, más állatfajok mozgására vonatkozóan.

3. szint esetén:

- Az OJK irányítja az országos járványvédelmi stratégiát.
- Irányítja a helyi járványvédelmi központok munkáját.

- Kapcsolatot tart a szakértői csoporttal.
- Javaslattal tesz az országos főállatorvosnak
 - a vakcinázás szükségességéről,
 - a preventív levágás, leölés szükségességéről,
- Elrendeli a nagy-létszámú telepek és települések kockázati besorolásának frissítését a járványhelyzet alapján és elvégezteti a 2. pontban leírt feladatokat.
- Dönt a vészhelyzetekben szükséges pénzügyi fedezet kiosztásáról a járványelfojtással kapcsolatos költségek fedezése céljából.
- Kapcsolatot tart a (hazai, nemzetközi) diagnosztikai laboratóriumokkal.
- Szükség esetén gondoskodik a védőkörzet határ menti kialakításáról.
- Szükség esetén dönt a határbelépő-helyek lezárásáról.
- A szakértői csoport javaslata alapján gondoskodik a szükséges mértékben emelt szintű szerológiai és virológiai monitoring végzéséről.
- A szakértői csoport javaslata alapján dönt az egyes korlátozó intézkedések enyhítésére, vagy pedig további járványvédelmi intézkedések bevezetésére vonatkozó javaslatok fogantatásáról figyelembe véve a 2005/94/EK Tanácsi Irányelvben leírt lehetőségeket.
- Kapcsolatot tart a Magyar Állatorvosi Kamarával, a közegészségügyi szolgálattal, a természetvédelmi hatósággal, a mezőgazdasági és kereskedelmi szervezetekkel, valamint a tömegkommunikációs eszközökkel.
- Jelent az országos főállatorvos útján a Nemzetközi Járványügyi Hivatalnak (O.I.E.).
- Kapcsolatot tart az országos főállatorvos útján az Európai Unió Bizottságával.
- Naponta jelent az országos főállatorvosnak a járvány állásáról.
- Folyamatos telefonos elérhetőséget biztosít éjjel-nappal és hétvégén is.

III. 7. 1. 3. Az Országos Járványvédelmi Központ elhelyezése

Országos Állategészségügyi Intézet 1143 Budapest, Tábornok u. 2

III. 7. 1. 4. Az Országos Járványvédelmi Központ felszerelése

- kommunikációs felszerelés (6 db vonalas telefon, 1 db telefax, és hálózati nyomtató, 5 db PC),
- Magyarország 2 db 1: 150.000 léptékű térképe és térinformatikai adatbázisa,
- a járványvédelemben szerepet játszó intézmények és személyek haladéktalan elérését biztosító adatbázis (OÁIR),
- 3 db személygépkocsi, 6 db hűtött légterű mintaszállító autó.

III. 7. 1. 5. Az Országos Járványvédelmi Központ feladatainak támogatása

1. Az országos főállatorvos jelent a Miniszternek, illetve a Kormánynak és – szükség esetén – utasítást ad az OJK-nak.
2. Az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya pénzügyi fedezete alapján biztonságos technikai feltételeket biztosít a madárinfluenza laboratóriumi

vizsgálataihoz, az állategészségügyi határállomásokon feltartóztatott fertőzőtségre gyanús állatok azonnali elkülönítéséhez.

3. Az OÁI köteles ellátni a diagnosztikai készlet beszerzésének, tárolásának és gondozásának feladatait, és elvégezni a diagnosztikai vizsgálatokat.
4. Az Országos Járványvédelmi Központ közvetlen járványvédelmi irányító feladatait az ÁOGYTI támogatja a betegség elleni fertőtlenítőszeres gondozásával.
5. Az Országos Katasztrófavédelmi Központ segít a zárlati intézkedések, állatleölések során szükséges logisztikai és végrehajtó feladatok ellátásában.
6. A szakértői csoport epidemiológiai elemzésekkel járul hozzá az Országos Járványvédelmi Központ tevékenységéhez.
7. A megyei állategészségügyi állomás a HJK létrehozásával segít, és az operatív feladatok ellátását végzi.

III. 7. 2. Helyi Járványvédelmi Központ (HJK)

III. 7. 2. 1. A HJK létrehozása

A madárinfluenza elleni védekezés helyi szinten történő biztosítása 0. és 1. szint esetén az Állomás, 2. és 3. szint esetén a Helyi Járványvédelmi Központ (HJK) feladata. A HJK-t a megyei igazgató főállatorvos jelöli ki. Tagjai az Állomás Járványvédelmi Osztályának vezetője, aki egyben a logisztikai, operatív feladatokat is ellátja, és egy informatikai és információs feladatokat is ellátó állatorvos, továbbá egy adminisztrátor, és szükség esetén további személyek.

Hús Helyi Járványvédelmi Központ létezik. Az egyes központokhoz tartozó területeket az adatbankban szereplő térkép, illetve térinformatikai adatbázis tartalmazza.

Járványkitörés esetén az OJK vezetője elrendelheti Ideiglenes Járványvédelmi Központ (IJK) létrehozását a járványkitörés helyszínén.

III. 7. 2. 2. Az Állomás, ill. a HJK feladatai

0. szint esetén az Állomás feladatai:

- A megyei készenléti tervet évente egyszer felülvizsgálja, aktualizálja.
- A betegséggel kapcsolatos szakmai ismeretek és készenlét fenntartása az illetékességi körébe tartozó területen. Igény esetén a betegséggel kapcsolatos készenléti gyakorlatok szervezése, lebonyolítása hatósági és magán-állatorvosok számára, és az azokban való részvétel.
- Kapcsolattartás a területi diagnosztikai intézetekkel és az Országos Állategészségügyi Intézettel.
- Gondoskodik az országos szinten szükséges keret-megállapodások létrejöttéről más szervekkel (pl. Katasztrófavédelmi Felügyelőséggel).

- Folyamatos kapcsolattartás a rendőrséggel, a helyi katasztrófavédelmi szervekkel, a határállomási hatóságokkal, a helyi önkormányzattal, a mezőgazdasági és kereskedelmi szakhatóságokkal, az állatok-, és állati termékek kereskedelmével foglalkozó gazdasági szervezetek képviselői szerveivel, a piacokkal, a vágóhidakkal és az állati hullák ártalmatlanná tételére szolgáló létesítményekkel, valamint a magán-állatorvosok kamarai szervezeteivel.
- Igény/szükség esetén tájékoztató akciókat szervez az állattartók részére.
- A szükséges tömegkommunikációs feladatokat ellátja.

1. szint esetén az Állomás feladatai:

- A készenléti tervet aktualizálja (elsősorban az adatbankot).
- Összehívja a megyei védelmi bizottságot a megállapodások konkretizálása érdekében.
- Összeírást készít az állattartó telepek, állatkertek, védett őshonos fajta-állományok, magas genetikai értéket képviselő, veszélyeztetett helyzetbe került fajták állományainak valamint a háztáji baromfi állományok létszámáról (cím, faj, egyedszám, dolgozói létszám).
- Elkészíti a nagy-létszámú baromfi telepek és a települések kockázati csoportokba való besorolását. (**3. sz. melléklet**)

2. szint esetén a gyanú kizárásáig vagy a betegség felszámolásáig az Állomás igazgatója haladéktalanul felállítja a HJK-t. A HJK feladatai:

- 24 órás telefonos készenlétet tart.
- Elvégezteti a nagy és közepes kockázati csoportú telepeken és településeken a szükséges ellenőrzéseket.
- Ellenőrzi a takarmánykeverők és –szállítók működését.
- Ellenőrzi az állatkertek, védett őshonos fajta-állományok, magas genetikai értéket képviselő, veszélyeztetett helyzetbe került fajták állományainak zártságát.
- Elrendelhet kisállat-kereskedésekre forgalmi korlátozást.

3. szint esetén a HJK feladatai:

- A helyi szintű védekezési stratégia kialakítása a megyei igazgató főállatorvossal együtt, a stratégia irányítása és végrehajtása.
- A járványtani nyomozás irányítása.
- A járványtani vizsgálatok megszervezése a szakértői csoporttal együttműködve.
- A minták beküldése a diagnosztikai laboratóriumokba. Eredmények gyors beszerzése.
- Kapcsolattartás az országos járványvédelmi központtal a védőkörzetek kiterjedésének meghatározása érdekében.
- Szükség esetén a határátkelőhelyek (belépési pontok) lezárása.
- Kapcsolattartás a rendőrséggel, illetve helyi katasztrófavédelmi szervekkel a fertőzött telepek izolálása, forgalomkorlátozások életbe léptetése, piacok és egyéb helyek lezárása céljából.
- Javaslattétel a szükséges személyi állományról a katasztrófavédelmi szerveknek, és intézkedés a magán-állatorvosok igénybevételéről a helyi járványvédelmi központok részére.
- A zárlat és minden más foganatosított intézkedés felügyelete a fertőzött telepeken, beleértve az állatok értékelését, leölését, valamint a fertőzött állományok megsemmisítését és a fertőzésre gyanús állatok levágását, és a fertőtlenítést.

- A fertőzött létesítmények és a védőkörzetben levő egyéb területek takarításához és fertőtlenítéséhez szükséges logisztikai feladatok ellátása.
- Az állattulajdonosok kártalanításának megszervezése.
- A zárlat alatti területeken található állattartó telepek ellenőrzésének és a mintavételek megszervezése.
- A 2. pontban meghatározott feladatok elvégzése.
- A telepek újraterelítésének engedélyezése, ellenőrzése.
- Napi jelentéstétel a megyei igazgató főállatorvosnak.
- Kapcsolattartás a helyi tömegkommunikációs eszközökkel.

III. 7. 2. 3. A HJK elhelyezése

A Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomások.

III. 7. 2. 4. A HJK felszerelése

1. A helyi központok rendelkeznek a járványkitörés elleni azonnali védekezéshez szükséges megfelelő alapfelszerelésekkel (1 db járványvédelmi táska/kerület) és készletekkel (1000 l H-lúg, fertőtlenítő kocsi, mobil fertőtlenítőgép).
2. Vészhelyzet esetén a megyei állomások jogosultak jelentősebb felszereléseket szerződéses formában, magánvállalkozásoktól is beszerezni.
3. Az állomás vezetője felelős a hatékony járványvédelmi intézkedéseket szolgáló technikai feltételek biztosításáért, különös tekintettel az alábbiakra:
 - kommunikációs hálózat (telefon, fax, E-mail),
 - adatrögzítő és tároló eszközök (célszerűen: számítógép), adatbázisok (OÁIR),
 - járművek,
 - az illetékeségi területet ábrázoló 1: 50.000 és ha lehetséges 1: 10.000-es léptékű térképek, térinformatikai adatbázis,
 - a járványvédelmi eszközök tárolására szolgáló raktár,
 - járványvédelmi eszközök (védőruha, fertőtlenítőszer, fertőtlenítő gépek, mintavételre szolgáló eszközök)

III. 7. 2. 5. A HJK feladatainak támogatása

1. A megyei igazgató főállatorvos jelent az OJK-nak és – szükség esetén – utasítást ad a HJK-nak.
2. A megyei igazgató főállatorvos biztosítja a leosztott pénzkeret célszerű felhasználását.
3. Az OÁI köteles haladéktalanul tájékoztatni a HJK-t a laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatok eredményéről.
4. Az ÁOGYTI köteles a szükséges fertőtlenítőszeret a HJK rendelkezésére bocsátani.

5. A rendőrség és helyi katasztrófavédelmi szervek az állategészségügyi állomás kérésére segítséget adnak a fertőzött terület biztonságos lezárásához és a zárlati intézkedések megvalósításához.
6. A helyi önkormányzat az állategészségügyi hatósággal együtt felelős a zárlati intézkedések fenntartásáért.
7. A helyi járványvédelmi központok a Megyei Állategészségügyi Állomások személyi állományát veszik igénybe.
8. A megyei állategészségügyi állomást a megyei igazgató főállatorvos vezeti. Járványkitörés esetén a HJK vezetője kérheti további személyi állomány igénybeviteléhez a megyei igazgató főállatorvost. Járványkitörés esetén a folyamatos (24 órás) készenléti szolgálat személyi háttérének biztosítása az állomás igazgatójának feladata.
9. A helyi járványvédelmi központ támogatást nyújt a szakértői csoportnak a vizsgálatok elvégzésénél, és a helyi járványvédelmi stratégia kidolgozásánál.

III. 7. 3. Szakértői csoport

III. 7. 3. 1. A szakértői csoport létrehozása

1. Madárinfluenza járványkitörés hatékony elfojtásának érdekében biztosítani kell a gyors diagnózist, a fertőzés forrásának felderítését, a haladéktalan állategészségügyi igazgatási intézkedések megtételét. Ennek érdekében az országos főállatorvos, a járványvédelmi feladatok támogatására, a madárinfluenza terén különleges szakértelemmel rendelkező szakértőcsoportot hoz létre.
2. A szakértői csoport működéséhez szükséges technikai és pénzügyi feltételeket a Minisztérium, ill. az OJK biztosítja
3. Állandó tagjai:
 - az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztály,
 - az Országos Állategészségügyi Intézet,
 - az Állatgyógyászati Oltóanyag-, Gyógyszer- és Takarmány-ellenőrző Intézet,
 - az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet,
 - a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Kar,
 - az MTA Állatorvos-tudományi Kutatóintézet,
 - az Országos Állategészségügyi Tanács,

egy-egy munkatársa és a megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomások (továbbiakban: állomások) 3 munkatársa.

A szakértői csoportot az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztályának delegáltja vezeti.

Meghívott tagok:

- a Magyar Állatorvosi Kamara,
- a közegészségügyi hatóság,
- az élelmiszer-biztonsági hivatal,
- a természetvédelmi hatóság,
- a Baromfi Termék Tanács

egy-egy munkatársa.

III. 7. 3. 2. A szakértői csoport feladatai

1. 0. és 1. szint esetén a szakértői csoport az országos főállatorvos felkérésére, de évente legalább egyszer köteles összeülni.
2. 2. és 3. szint esetén a szakértői csoport az országos főállatorvos értesítése alapján, az OJK vezetésével azonnal köteles összeülni. Az OJK felkérése esetén a szakértői csoport kijelölt tagjai az illető területre kiszállnak.
3. A csoport feladata, hogy közreműködjön a járványtani nyomozásban, és teljes körű tájékoztatást ad az országos járványvédelmi központnak
 - a járványkitörésről,
 - annak lehetséges eredetéről,
 - lehetséges időpontjáról,
 - a tovaterjedés eshetőségeiről, (a helyi meteorológiai viszonyokról),
 - a leküzdés lehetséges módjairól.
4. A helyi csoporttal együttműködve indokolt esetben további diagnosztikai mintákat vesznek, és ezeket eljuttatják az Országos Állategészségügyi Intézetbe, azon keresztül pedig ilyen értelmű döntés esetén az Egyesült Királyságban levő Nemzetközi Referencia Laboratóriumba.
5. Szakmai alapon meghatározza a szerológiai szűrővizsgálatokhoz szükséges mintavételi számot (területi eloszlás szerint) és erről javaslatot tesz az országos főállatorvosnak.
6. 2. és 3. szint esetén mind HPAI, mind LPAI előfordulása esetén az OJK részére javaslatot tesz
 - a. az egyes korlátozó intézkedések enyhítésére (így kiemelten a naposbaromfi, a keltetőtojás zárlat alatt álló területről való kiszállítását, letelepítését illetően, illetve a hús, darált hús, előkészített hús, MSM és húskészítmény, az árutojás és tojás készítmény, valamint az állati melléktermékek forgalmazására vonatkozóan) vagy pedig
 - b. további járványvédelmi intézkedések bevezetésére vonatkozóan figyelembe véve a 2005/94/EK Tanácsi Irányelvben leírt lehetőségeket.
7. Javaslatot tesz a vész vakcinázás és a preventív vakcinázás szükségességére és kivitelezésére.
8. Járványmentes időszakban szakmai segítséget nyújt a képzéshez, készenléti gyakorlatokhoz és az ismeretterjesztéshez.

III. 7. 3. 3. A szakértőcsoport felszerelése

A szakértőcsoport megfelelő felszereléséről a mintavételhez a megyei állategészségügyi állomás, a kommunikációhoz, közlekedéshez, elhelyezéshez a minisztérium gondoskodik.

III. 8. Intézkedések

Az intézkedéseket az Intézkedési útmutató tartalmazza (VI. fejezet).

Az intézkedési útmutató segítséget nyújt a járványvédelmi feladatokkal megbízott szervezeteknek a szükséges előkészületek megtételéhez, illetőleg a járvány esetén az operatív intézkedések haladéktalan megtételéhez.

IV. Kockázat kommunikáció

IV. 1. Járványmentes időszakban

IV. 1. 1. Képzés az állatorvosok részére

1. A járványvédelmi munkában kiadmányozási, irányítási joggal rendelkező állatorvosok állatorvosi másoddiplomával vagy szakirányú hazai vagy nemzetközi szakképzésben való részvétellel, és legalább 5 éves szakirányú gyakorlattal rendelkezzenek.
2. Mintavételt csak állatorvos végezhet.
3. Az állatok leölésében, ellátásában csak olyan személyzet (tulajdonos) vehet részt, aki a betegséggel és leküzdésével kapcsolatos ismeretekről hatósági állatorvos által ki lett oktatva és ezek tudomásul vételét aláírásával is igazolta.
4. Az ismeretanyag továbbadását a megyei szintű képzési programokban biztosítani kell a hatósági és a magán-állatorvosok részére.
5. A madárinfluenzával kapcsolatos ismeretek bővítésére az Egyetem külön tanfolyamot szervezhet, vagy erre másoddiplomás képzés keretében keríthet módot.

IV. 1. 2. Ismeretterjesztés az érintett felek részére

Szükség/igény esetén a megyei állomások tájékoztató előadásokat szerveznek a betegség ismertetése céljából az állattartók, társhatóságok, önkormányzatok részére, az állatkereskedelemben és az élelmiszer-előállításban dolgozók számára.

IV. 1. 3. Szimulációs gyakorlatok

Igény, ill. 1. szint esetén az állomás a betegséggel kapcsolatos szimulációs gyakorlatot szervez a hatósági és magán-állatorvosok számára.

IV. 2. Járvány idején

IV. 2. 1. Ismeretterjesztés az érintettek részére

- Járvány esetén, a lakosságot érintő intézkedéseket a helyi önkormányzatok kötelesek a helyben szokásos módon közzétenni.
- Ismertetni kell a veszély mértékét az emberekre és a gazdaságra. Ez az országos főállatorvos és a megyei igazgató főállatorvosok feladata.
- Tájékoztatni kell az érintetteket az adott helyzetben feladataikról. Ez a megyei igazgató főállatorvosok és a katasztrófavédelmi szervek feladata. **(4-5. sz. melléklet)**

IV. 2. 2. Média tájékoztatása

A Médiaat az országos főállatorvos és helyettese, és a megyei igazgató főállatorvosok tájékoztathatják.

Nyilatkozattételnél az alábbiakra kell kitérni:

- A betegség ismertetése
- A járvány számszerű adatai
- A veszély mértéke az emberekre és a gazdaságra
- Az érintettek feladatai az adott helyzetben

V. Adatbank (címek, elérhetőségek, térképek)

V. 1. Országos Járványvédelmi Központ

Név: Országos Állategészségügyi Intézet

Cím: 1143 Budapest, Tábornok u. 2

Telefon:

Telefax:

V. 2. Helyi Járványvédelmi Központok

Magyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomások

Magye	Postacím, cím	Telefon	Fax	e-mail
Főváros	Budapest 1389 Pf. 110. Lehel út 43-47.	329-70-17	350-6117	fovaros@oai.hu
Baranya	Pécs 4. 7604 Pf. 67. Megyeri út 24.	72-520- 200	72-520- 220	baranya_megye@oai.hu
Bács-Kiskun	Kecskemét, 6001 Pf.	76-503-	76-328-	bacs_megye@oai.hu

	155. Halasi út 34.	370 76-503- 380	008 76-415- 485	
Békés	Békéscsaba 5601 Pf. 24. Szerdahelyi u. 2.	66-540- 230 66-540- 240	66-547- 440	bekes_megye@oai.hu
Borsod-Abaúj- Zemplén	Miskolc 3501 Pf. 62. Vologda u. 1.	46-500- 660	46-342- 023	borsod_megye@oai.hu
Csongrád	Szeged 6701 Pf. 446. Vasas Szent P. u. 9/a	62-551- 850 62-551- 860	62-426- 183	csongrad_megye@oai.hu
Fejér	Székesfehérvár 8001 Pf. 33. Csíkvári út 15.	22-511- 160 22-511- 170	22-502- 063	fejer_megye@oai.hu
Győr-Moson-Sopron	Győr 9002 Pf. 76. Régi Veszprémi u. 10.	96-511- 750	96-418- 832	gyor_megye@oai.hu
Hajdú-Bihar	Debrecen 4002 Pf. 137. Diószegi út 30.	52-526- 295	52-442- 841	hajdu_megye@oai.hu
Heves	Eger 3301 Pf. 132. Szövetkezet u. 4.	36-510- 430	36-515- 746	heves_megye@oai.hu
Jász-Nagykun- Szolnok	Szolnok 5001 Pf. 16. Verseghy út 9.	56-424- 744	56-429- 745	jasz_megye@oai.hu
Komárom- Esztergom	Tatabánya 2801 Pf. 1222. Győri út 29.	34-316- 077 34-316- 857	34-316- 182 34-312- 144	komarom_megye@oai.hu
Nógrád	Salgótarján 3101 Pf. 196. Baglyasi út 2.	32-441- 388	32-440- 890	nograd_megye@oai.hu
Pest	Gödöllő 2101 Pf. 409. Kotlán Sándor u. 1.	28-520- 940	28-410- 044	pest_megye@oai.hu
Somogy	Kaposvár 7401 Pf. 126. Cseri major	82-527- 170	82-312- 357	somogy_megye@oai.hu
Szabolcs-Szatmár- Bereg	Nyíregyháza 4401 Pf. 144. Keleti u. 1.	42-451- 200 42-451- 201 42-452- 202	42-451- 221	szabolcs_megye@oai.hu
Tolna	Szekszárd 7101 Pf. 105. Tormay Béla u. 18.	74-529- 080	74-312- 423	tolna_megye@oai.hu
Vas	Szombathely 9700 Zanati út 3.	94-513- 830	94-327- 852	vas_megye@oai.hu
Veszprém	Veszprém, 8201 Pf. 126. Dózsa György út 33.	88-579- 260	88-422- 468	veszprem_megye@oai.hu

		88-579-270		
Zala	Zalaegerszeg 8901 Pf. 224. Göcseji út 18.	92-549-280	92-311-354	zala_megye@oai.hu

V. 3. Az egyes megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomások illetékességi területét szemléltető térkép az Országos Járványvédelmi Központban áll rendelkezésre

V. 4. Szakértőcsoport

Név	Intézmény	Telefon	e mail
Dr. Tekes Lajos, elnök Igazgató	OÁI	+36 1 460 6317	tekes@oai.hu
Dr. Mészáros János, akadémikus	MTA ÁOK	+36 1 467 9078	meszaros@vmri.hu
Dr. Varga János, akadémikus	SZIE ÁOTK	+36 1 251 9900	varga.janos@aotk.szie.hu
Dr. Soós Tibor Igazgató	ÁOGYTI	+36 1 433 0330	soost@oai.hu
Dr. Molnár Tamás Osztályvezető	OÁI	+36 1 460 6325	molnart@oai.hu
Dr. Pálffy Vilmos Osztályvezető	OÁI	+36 1 460 6300	palfiv@oai.hu
Dr. Tischler István Igazgató-helyettes	Hajdú-Bihar Megyei ÁÉEEÁ	+36 52 526 295	tischleri@oai.hu
Dr. Hercsel György Igazgató-helyettes	Győr-Moson- Sopron Megyei ÁÉEEÁ	+ 36 96 511 750	hercelg@oai.hu
Dr. Kaufman Gábor Osztályvezető	Veszprém Megyei ÁÉEEÁ	+36 88 579 260	kaufmang@oai.hu
Dr. Tóth Balázs Tanácsos	FVM	+36 1 301 4465	tothbal@fvm.hu
Dr. Végh Ákos, titkár Osztályvezető	Fejér Megyei ÁÉEEÁ	+36 22 511 160	veggha@oai.hu

V. 5. Diagnosztikai laboratóriumok

Nemzeti referencia laboratórium

Név: Országos Állategészségügyi Intézet
Cím: H-1143 Budapest, Tábornok u. 2

Telefon: +36 1 252 84 44
Telefax: +36 1 252 51 77

Nemzetközi referencia laboratórium

Community Refence Laboratory (WRL)
Veterinary Laboratory Agency
New Haw, Weybridge
Surrey KT 15 3NB
United Kingdom

VI. Intézkedési útmutató

VI. 1. A BETEGSÉG GYANÚJÁNAK BEJELENTÉSE

1. Az a **személy**, aki egy állatot madárinfluenzával fertőzöttnek vél, köteles ezt a gyanúját jelenteni a település területére ellátási kötelezettséget vállalt bármely állatorvosnak, vagy az illetékes hatósági állatorvosnak, és az önkormányzat jegyzőjének, vagy a területileg illetékes kerületi hivatalnak vagy a Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomásnak. A bejelentésről értesülő személynek az alábbi adatokat kell felvennie:
 - az állattartó nevét és lakcímét,
 - az állattartás helyét,
 - az elhullott, levágott, leölt, betegsége, vagy fertőzöttsége gyanús állatok tartási helyét számát, korát és hasznosítását,
 - az észlelés időpontját,
 - a bejelentésig észlelt tünetek leírását,
 - mindazon egyéb körülményeket, amelyek a betegség vagy fertőzöttség gyanúját megerősíthetik, vagy kizárhatják.
2. A bejelentést fogadó személy köteles felhívni a bejelentő figyelmét a 3. és a 4. pontban leírt kötelezettségekre.
3. A **bejelentő** a helyszínt nem hagyhatja el, amíg a kiérkező állatorvos a kérdéses állat vizsgálatát el nem végezte és a betegség gyanúját kizárta vagy megerősítette.
4. A hatósági állatorvos megérkezéséig az **állattartó** köteles megtenni az alábbi intézkedéseket:
 - a) a telepen lévő összes, a betegsége fogékony fajhoz tartozó egyedét saját helyén, vagy a telepen belül más helyen izolálva tartani úgy, hogy vizsgálható legyen a fertőzést továbbító betegséghordozók lehetséges szerepe;
 - b) megtiltani és megakadályozni:
 - a betegsége fogékony fajok egyedeinek telepre történő be- és kimenő mozgását;
 - a személyek, az egyéb, betegsége nem fogékony állatfajok egyedeinek valamint a járműveknek telepre történő be- és kimenő mozgását,
 - a hús, tojás, az állati tetemek, a takarmány, a különböző felszerelések, a hulladék és állati ürülék, a szemét, a trágya vagy egyéb bárminemű, a kérdéses betegséget továbbítható anyag mozgását;

- c) a fertőtlenítéshez szükséges (elégséges) kéz, láb és kerékfertőtlenítő eszközöket elhelyezni a betegségre fogékony fajok épületeinek, valamint magának a telepnek a ki- és bejáratainál;
 - d) a betegségre fogékony és nem fogékony állatfajok minden csoportjáról összeírást készíteni, csoportonként feljegyezve az elhullott, beteg, betegségre gyanús, fertőzött vagy fertőzés gyanús állatok számát; ezen összeírásnak számba kell vennie a megfigyelés ideje alatt kikelt és elhullott állatokat is; ezen adatokat naprakészen kell vezetni, az állategészségügyi hatóság felszólítására ki kell adni és azt minden ellenőrző szemlénél ellenőrizni kell.
5. A bejelentés kézhez vételét követően a **magán-állatorvos** köteles a helyszínre kiszállni, az állatok vizsgálatát elvégezni, a betegség gyanújának megerősítése, illetve kizárása alapján a hatósági állatorvost értesíteni és az állattartót az előző pont szerinti feladatok elvégzésére felszólítani. A magán-állatorvos nem hagyhatja el a helyszínt a hatósági állatorvos megérkezéséig.
 6. Ha bejelentés érkezik a madárinfluenza feltételezett előfordulásáról a kerületi főállatorvosnak vagy az Állomásnak, akkor a **kerületi főállatorvos**, és/vagy a **megyei igazgató főállatorvos** köteles azonnali vizsgálatot elrendelni, amelyet a hatósági állatorvos végez el.
 7. A hatósági állatorvosi vizsgálatig is a **megyei igazgató főállatorvos** gondoskodik az esetlegesen érintett további megyék, határállomások, vágóhidak, élelmiszer-üzemek értesítéséről, és a hús kereskedelmi forgalomba kerülésének megtiltásáról.
 8. A települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat **jegyzője**, ha madárinfluenza betegségének feltételezett előfordulásáról tudomást szerez, haladéktalanul köteles értesíteni a hatósági állatorvost és a területen működési jogosultsággal rendelkező magán-állatorvost.
 9. A hatósági állatorvos helyszínre történő megérkezéséig a **jegyző** ideiglenes hatósági intézkedéssel
 - a) az állat tartóját vagy tulajdonosát a 4. pontban leírtakra kötelezi
 - b) az állathulla, betegségre, fertőzöttségre gyanús állat, egészségesektől való elkülönítésére kötelezi az állat tartóját;
 - c) előzetesen helyi zárlat alá helyezi azokat az állattartó helyeket, ahol a betegségre gyanús állat megfordult, illetőleg vízimadarak esetében az összefüggő vízrendszert;
 - d) állatszállítási tilalmat rendel el;
 - e) a rendelkezéseket a helyben szokásos módon közzéteszi.
 9. A **jegyző** a hatósági állatorvos intézkedéséig zár alá helyezi és őrizteti:
 - a) a betegségre gyanús állat tartási helyét és azokat a helyeket, ahol ilyen állat megfordult vagy elhullott, ahol ilyen állatot leöltek, továbbá ahol ilyen állat gondozója, tulajdonosa vagy azzal egy udvarban (telepen, majorban) élő személy megfordult, valamint az ezekkel szomszédos helyeket, ahol fogékony állatot tartanak;
 - b) nagy létszámú állatállomány esetében az egész telepet (üzemegységet, majort), az egész legelőt vagy vágóhidat akkor is, ha a telepen több istálló van, a legelőn több különálló állomány van, vagy a vágóhíd több vágócsarnokból áll;
 - c) azokat a helyeket, ahol ugyan fogékony állat nincs, de ahol betegségre gyanús állat megfordult, továbbá a helyi zárlat alá helyezett hellyel szomszédos helyeket is, ha ott fogékony állatot tartanak.
 10. Ha a **jegyző** a madárinfluenza betegség gyanújáról szerez tudomást:
 - a) a községi zárlatra vonatkozó szabályok ideiglenes alkalmazását elrendeli;
 - b) ha a betegséget legelőn vagy tavon észlelik, az észlelés helyén lévő állatokat – az őrző és közelben tartózkodó személyekkel együtt – a hatósági állatorvos megérkezéséig a legelőn, illetve tó mellett elkülönítteti;

- c) a helyi zárlat alá helyezett helyen levő állatokat fajok, korcsoportok és nemek szerint jegyzékbe veszi, valamint az állatszállítási tilalmat elrendeli;
 - d) a közös legeltetést azonnal megtiltja;
 - e) a településről baromfi, vadmadár vagy ezek feldolgozásából eredő nyers vagy tartósított hús, húskészítmény, tojás, toll kivitelét megtiltja.
11. Ha a **jegyző** betegség gyanújáról szállított állat vonatkozásában szerez tudomást, az állatok továbbszállítását megtiltja és a gyanújáról – a zárlat elrendelése mellett – haladéktalanul értesíti az állatorvost.
12. A jegyző által elrendelt ideiglenes hatósági intézkedés a hatósági állatorvos intézkedéséig marad hatályban.
13. A helyszínre érkezett **hatósági állatorvos** – vizsgálata eredményének megfelelően – rendelkezik a szükséges intézkedésekről és azt a jegyző a helyben szokásos módon közlésezi.
14. A jegyző által elrendelt ideiglenes hatósági intézkedések végrehajtása során felmerült és igazolt költségek megtérítéséről az illetékes megyei (fővárosi) Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás gondoskodik.

VI. 2. ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLAT

1. A madárinfluenza feltételezett előfordulásáról szóló bejelentést követően az állatorvosi kiszállás elvégzésére kijelölt hatósági állatorvosnak azonnal a helyszínre kell menni az alábbi felszereléssel (1. sz. melléklet):
- 1 csomag védőruha
 - 1-1 csomag fertőtlenítendő és eldobható mintavételi eszköz
 - nyugtatószeres esetlegesen strucc részére
 - 4-7. sz. melléklet szerinti nyomtatványok
2. Mielőtt az állatállomány klinikai vizsgálata elkezdődne, a hatósági állatorvos teljes védőfelszerelést ölt magára és alapos személyi fertőtlenítést végez.
3. A vizsgálat végzése során a hatósági állatorvosnak nyilvántartásba kell vennie a telepen található különböző kategóriájú (faj, fajta, életkor, hasznosítás) állatokat. Vázlatos tervet kell készíteni a telepen lévő istállókról, az azokban található különböző kategóriájú állatok számának feltüntetésével.
4. A telepen található valamennyi állományt gondos vizsgálatnak kell alávetni, és fel kell jegyezni bármilyen betegsége utaló tünetet, az állatok korcsoportjának és a telepen belül való elhelyezkedésüknek feltüntetésével. Célszerű az állomány vizsgálatát a telep azon részein kezdeni, ahol a tulajdonos vagy képviselője szerint az állatok egészségesek, utoljára hagyva a gyanús állatokat. Nagy állomány esetén, különösen, ha segítség korlátozottan áll rendelkezésre, ez nem mindig lehetséges, és szükség lehet a gyanús állatoknak először való vizsgálatára. A gyanús állatokat és a velük közvetlen érintkezésben lévőket meg kell vizsgálni. Szükség esetén a vizsgálat mesterséges fényben is elvégezhető (például zseblámpa vagy fényszóró segítségével. Strucc vizsgálata esetén az állattartó gondoskodik az állat megfelelő rögzítéséről. Ha a gyanús állat olyan szabad területen van, amely nincs kellő biztonsággal elkerítve, karámot kell állítani, hogy a vizsgálat idejére az állatok beteretelhetők legyenek. Minden olyan mozgatót, például a vizsgálat céljából legelőről épületbe, ami másik állatcsoport fertőződésének veszélyével jár, kerülni kell.

Épületben tartott, vagy a szabadban karámba terelt, nehezen kezelhető állatokat (pl. strucc) esetleg nyugtatni kell a vizsgálat elvégezhetősége érdekében. A tulajdonostól, lehetőség szerint előzetesen engedélyt kell szerezni a nyugtatószer alkalmazásához.

Ha mód van rá, a megyei állategészségügyi állomásnak történő jelentés megtétele előtt a gazdaságban lévő összes fogékony állatcsoportot meg kell vizsgálni. Ha a gazdaság mérete, vagy az adott napszak miatt ennek a teljes vizsgálatnak a lebonyolítása jelentős késedelmet jelentene a jelentéstételben, akkor egy "előzetes" jelentést kell tenni. Ennek során a kiszállást végző állatorvosnak további segítséget kell kérnie a megyei igazgató főállatorvostól, annak érdekében, hogy ez a teljes vizsgálat elfogadható időn belül elvégezhető legyen.

VI. 3. A BETEGSÉG GYANÚJÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA

1. A madárinfluenza jelenlétére utal, ha:
 - az állományban a takarmány- és ivóvíz-felvétel 20%-nál nagyobb mértékben csökken,
 - tojóállomány esetén a tojástermelés 5%-nál nagyobb mértékben csökken 2 napnál hosszabb időtartamig,
 - az állományban a heti elhullási arány a korábbi hetekhez képest 3%-nál magasabb,
 - egyedek vizsgálata esetén az I. 9-10. pontok szerinti elváltozásokat diagnosztizálhatók, és ezek a madárinfluenza gyanúját felkeltik.
2. Vízi szárnyasok esetén, és háztáji állományokban, vagy pedig, ha az első három kritériumra nincs adat, a betegség gyanúja fennáll akkor is, ha az elváltozások csak egyed szintjén állapíthatók meg.
3. Madárinfluenza gyanúját kell megállapítani akkor is, ha a laboratóriumi vizsgálatra küldött mintából (pl. monitoring vizsgálat keretében) a kórokozó vírust kimutatták, de annak további tulajdonságait még nem határozták meg.
4. Amennyiben a madárinfluenza gyanúja megalapozott a hatósági állatorvos az alábbi intézkedéseket teszi:
 - dönt a jegyző által hozott intézkedések fenntartásáról vagy megváltoztatásáról,
 - azok elmaradása esetén intézkedik a VI. 1. pontban leírt intézkedések meghozataláról,
 - haladéktalanul telefonon jelentést tesz a kerületi főállatorvosnak és az Állomásnak.
2. A betegség gyanúját hivatalosan a kerületi főállatorvos állapítja meg.
3. Ha a kerületi főállatorvos a betegség gyanúját kizárta, intézkedik az eddig tett intézkedések feloldásáról és erről jelentést tesz az Állomásnak.

VI. 4. MINTAVÉTEL ÉS –KÜLDÉS

1. Ha a kerületi főállatorvos a madárinfluenza gyanúját megállapította, mintát kell küldeni az OÁI-be.
2. A mintát a kerületi főállatorvos rendelkezése alapján a hatósági állatorvos veszi és küldi.
3. Mintát kell küldeni a vizsgált állomány valamennyi csoportjából.
4. Elhullott állatok esetén csoportonként az elhullottakat, de maximum 5 db-ot. Beteg állatok esetén csoportonként 5 állatból toroktampon és alvadásban gátolt vérmintát. Vadmadarak esetén a vizsgált egyedekből kloaka-tamponmintát kell küldeni.
5. Az elhullott egyedeket egészben kell intézetbe küldeni, strucc esetén azonban csak a zsigereket.
6. A mintát egyértelműen azonosítani kell.

7. A vizsgálati anyagot frissen, jég között vagy hűtőtáskában, hatóságilag lezárt csomagként kell szállítani, kizárólag futárral. A küldeményt vízzáró, többszörös réteggel kell lezárni úgy, hogy átvételkor a csomagolás sértetlenségéről meg lehessen győződni.
8. Másodlagos megállapítás esetén a minták torlódása elkerülése érdekében az OJK által meghatározott módon (az OÁI által működtetett sűrített körjáráttal) kell intézeti vizsgálatra szállítani.
9. A mintavételi felszerelések azt a célt szolgálják, hogy minden esetben kettősfalú csomagolásban küldjük a mintát. Gondosan ügyeljünk arra, hogy a minta ne érintkezzen fertőtlenítőszerrel, nehogy a laboratóriumi vizsgálat megghiúsuljon. A mintavételi eszközeink külső falát azonban igen gondosan fertőtleníteni kell a vírus kihurcolásának megakadályozása érdekében!
10. A vizsgálat elvégzése kizárólag az OÁI feladata, amelyet a mintaküldésről előzetesen értesíteni kell.
11. Kísérőirat a vizsgálati anyaghoz: minden vizsgálati anyaghoz az **6. sz. melléklet** szerinti formanyomtatványt kell mellékelni.
12. A klinikai vizsgálatot és a minták gyűjtését követően a hatósági állatorvos fertőtleníti a védőfelszerelését és összegyűjt minden sterilizálható eszközt egy autoklávozható dobozba, amit lezár és beletesz egy másik táskába, amit kívülről fertőtlenítenek. Minden egyszer használatos anyagot, papírlapokat, eldobható öltözetet, lábszákot műanyag zsákba kell tenni, amit ott helyben helyeznek el és az ártalmatlanításra szánt többi anyaggal együtt szállítják el.

VI. 5. ELSŐDLEGES INTÉZKEDÉSEK

1. A madárinfluenza gyanújának megállapítása esetén a kerületi főállatorvos helyi zárlatot és hatósági megfigyelést rendel el. Ezek mintáját a **7. és 8. sz. melléklet** tartalmazza.
2. A hatósági megfigyelés alatt
 - a. valamennyi baromfit az állatok megfigyelésére alkalmas helyen kell tartani;
 - b. a beteg, betegsége gyanús és elhullott állatokról a tulajdonosnak naprakész kimutatást kell vezetni;
 - c. a tartási helyre csak a tulajdonos, az ápoló, illetve az állatorvos léphet, a be- és kijáratoknál elhelyezett fertőtlenítő berendezések rendeltetésszerű használata után;
 - d. baromfit az érintett helyről kiszállítani, vagy oda beszállítani tilos;
 - e. az elhullott és leölt állatokat úgy kell megőrizni, hogy azokhoz a vizsgálatig vagy ártalmatlanná tételükig se ember, se állat ne férjen hozzá;
 - f. tilos a tartási helyről olyan állatokat, azok testrészeit, termékeit és nyersanyagait, takarmányt, almot, továbbá egyéb, járvány terjesztésére alkalmas tárgyakat eltávolítani, amelyek baromfival érintkeztek, vagy érintkezhetnek.
3. Az Állomás indokolt esetben elrendelheti a hatósági megfigyelést az érintett szomszédos, baromfit, vízibaromfit és postagalambot tartó üzemekre való kiterjesztését, amennyiben az járványleküzdési okokból szükséges.
4. A megfigyelési zárlat baromfi, vízibaromfi esetében a feltételezett fertőződéstől számítottan minimum 7, legfeljebb 21 napig, postagalamboknál 21 napig tart.
5. Az állomás engedélyezheti a 2. bekezdés f. pontjában írtaktól való eltérést a tojások elszállítására vonatkozóan, amennyiben azokat tojásterméket előállító, az OJK által kijelölt és erről előzetesen értesített feldolgozó üzembe szállítják, és a szállítás hatósági állatorvos által lepecsételt járművön történik. A feldolgozó üzem köteles az ilyen tojásokat elkülönítetten tárolni és szállítani, a tojáshéjat és csomagolóanyagot nagy fertőzési veszélyt jelentő hulladékként kezelni, a tojást szállító járművet fertőtleníteni, és a

tojást beszállító, madárinfluenza gyanús üzem hatósági állatorvosát a fentiek megtörténtéről értesíteni.

6. A helyi zárlatban:

- a. az állattartó az állattartási hely bejáratain jól látható, „Állategészségügyi zárlat madárinfluenza miatt, idegeneknek tilos a bemenet!” feliratú táblát köteles elhelyezni;
- b. az egész baromfiállományt zárt helyen kell tartani, és intézkedni kell az állatok elkóborlásának megelőzéséről; ettől eltérést a kerületi főállatorvos csak akkor engedélyezhet, ha az a járványleküzdés érdekében nem ellentétes,
- c. baromfit tilos a zárlat alatti helyre beszállítani; a zárlati helyről baromfit csak azonnali leölésre lehet kiszállítani;
- d. baromfi testrészeket, baromfiból származó termékeket és nyersanyagokat, továbbá takarmányt csak a hatósági állatorvos engedélyével lehet a zárlati helyről azonnali ártalmatlanításra kiszállítani. Trágyát, istállóhulladékot és almot elszállítani csak a hatósági állatorvos utasítása szerint – figyelemmel a VI. 17. pont előírásaira – lehet;
- e. a vágási hulladékokat (beleértve a tollat és a vágóhídi szennyvizet) nagy fertőzési veszélyt jelentő, 2. osztályba sorolt hulladékként kell kezelni;
- f. egyéb levágott, továbbá leölt és elhullott állatok ártalmatlanításában – amennyiben azok laboratóriumi vizsgálata már nem indokolt – a tulajdonos köteles közreműködni;
- g. azon ketrecek, tartási eszközrendszereket, szállító járműveket és egyéb tárgyakat, melyeket a tartási helyeken használtak, a hatósági állatorvos közvetlen utasítása szerint – figyelemmel a VI. 17. pont előírásaira – tisztítani és fertőtleníteni kell;
- h. a tulajdonos köteles a tartási hely be- és kijáratánál nedvszívó anyagból szőnyeget készíteni, a hatósági állatorvos közvetlen utasítása szerint fertőtlenítő szerrel átitatni és állandóan nedvesen tartani;
- i. a zárt helyre, ahol baromfi tartózkodik, csak a tulajdonos, annak megbízottja, az állatok felügyeletével és kezelésével megbízott személy léphet be;
- j. valamennyi, a tartási helyet elhagyó személy lábbelijét kilépés előtt fertőtleníteni kell.

7. Az állomás az (1) bekezdésben leírt intézkedéseket az érintett teleppel szomszédos vagy más módon kapcsolatba került, baromfit, vízibaromfit, postagalambot vagy más zártan tartott madárállományt tartó üzemekre (kontakt telepekre) is elrendelheti, amennyiben az járványleküzdési okból szükséges.

8. Amennyiben a madárinfluenza gyanúját egy üzemben vagy más termelőhelyen a kerületi főállatorvos megállapította, a járvány továbbterjedésének megelőzésére, indokolt esetben elrendelheti valamennyi baromfi leölését, valamint a megtermelt tojások ártalmatlanítását.

9. A madárinfluenza gyanújának megállapítása esetén a kerületi főállatorvos járványtani nyomozást végez a hatósági állatorvosok bevonásával a **9. sz. mellékletben** található kérdőív segítségével mindazon helyeken, ahol a vírus feltételezhetően előfordul.

10. A tett intézkedésekről a kerületi főállatorvos telefonon és írásban jelentést tesz az Állomásnak, továbbá értesíti a területileg illetékes önkormányzat jegyzőjét.

11. A helyi zárlat alatt álló állományok állattartóit, gondozóit köteles a kerületi főállatorvos tájékoztatni a madárinfluenza humán veszélyeiről.

12. Az Állomás a madárinfluenza gyanújának megállapítása esetén:

- a. létrehozza a HJK-t,
- b. értesíti a katasztrófavédelem helyi szervezetét,
- c. haladéktalanul tájékoztatja telefonon az OJK-t az alábbi adatok megadásával:
 - i. a tulajdonos neve és pontos címe, és ha ismert a telefonszáma,

- ii. a terület pontos helye (lehetőleg katonai térképészeti referenciával), amelyen a betegség előfordulásának gyanúja felmerült,
- iii. a helyszínen található állatállomány nagysága,
- iv. az állatfaj, amelyben a betegség gyanúját megállapították,
- v. esetleges előzmények,
- vi. a tett intézkedések rövid ismertetése és a mintaküldés időpontja,
- vii. minden egyéb fontos körülmény.

VI. 6. OJK, HJK, SZAKÉRTŐI CSOPORT LÉTREHOZÁSA

Ha a betegség gyanúját hivatalosan megállapították:

1. Az országos főállatorvos köteles összehívni az OJK-t és a szakértői csoportot, valamint gondoskodni részükre a III. 7. 1. és III. 7. 3. fejezetekben meghatározott feltételekről.
2. A megyei állomás igazgatója köteles létrehozni a HJK-t, ellátva a III. 7. 2. pontban meghatározott felszerelésekkel.
3. Az OJK-n és a HJK-n belül jól láthatóan el kell helyezni egy ellenőrzési térképet (térinformatikai ábrázolást), amelyen fel kell tüntetni minden, helyi-, községi zárlat alatt álló, illetve a védőkörzetben lévő állattartó telepet a rajtuk található állatok számának feltüntetésével. A térképet naponta frissíteni kell, hogy látható legyen az ellenőrzéssel és a kampánnyal általában elért előrehaladás.

VI. 7. A BETEGSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

1. A madárinfluenzát a kerületi főállatorvos állapítja meg.
2. Madárinfluenzát kell megállapítani, ha a VI. 4. pont szerint beküldött állatból vagy mintából a laboratórium megállapítja, hogy a betegséget a I. 1. ben meghatározott magas pathogenitású madárinfluenza okozza.
3. A járványhelyzet által indokolt esetben a laboratóriumi vizsgálatok befejezése előtt, illetve azok nélkül a kerületi főállatorvos madárinfluenzát állapíthat meg akkor is, ha a VI. 3. pontban leírt feltételek teljesülnek, és a járványtani nyomozás eredménye alapján feltételezhetően másodlagos előfordulásról van szó.
4. A betegség megállapításáról a kerületi főállatorvos jelentést tesz az Állomásnak, egyidejűleg értesíti a települési (fővárosban a fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzőjét.

VI. 8. KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK ELRENDELÉSE; MOZGÓSÍTÁS

A. Védőkörzet (klasszikus községi zárlat)

1. Amennyiben a madárinfluenzát a kerületi főállatorvos megállapította, az Állomás az érintett üzem, vagy más termelőhely körül minimum három kilométer sugarú kör által határolt területen védőkörzetet rendel el (**10. sz. melléklet**). A védőkörzetben figyelemmel kell lenni a helyi baromfitartókra, a vágóhidak elhelyezkedésére, a természetes földrajzi határvonalakra, továbbá a megfigyelés lehetőségeire.
2. Az Állomás intézkedik, hogy a körzet fő közlekedési útjain jól látható „Védőkörzeti zárlat madárinfluenza miatt” feliratú táblát helyezzenek ki.
3. Az Állomás a védőkörzetben
 - a. elrendeli a védőkörzetben valamennyi baromfi zárt tartását,
 - b. elrendeli a tartási helyeken a hatékony eszköz-, személy- és járműfertőtlenítést,

- c. megtiltja baromfi és tenyésztójas kiszállítását az állományokból;
 - d. megtiltja baromfipiac, -kiállítás és más hasonló rendezvény tartását, illetve azon baromfi-forgalmazásokat is, melyek korábbi megrendeléseken alapulnak;
 - e. megtiltja a közutakon a baromfiszállítást kivéve a védőközeten belüli autópályákon és országutakon lebonyolított tranzit- és vasúti szállítmányokra;
 - f. megtiltja a baromfi és más zártan tartott madár-telepek újratelepítését,
 - g. megtiltja a baromfitól származó trágya, alom és folyékony istállóhulladékok védőközeten történő kiszállítását
 - h. járványtani nyomozást végez a hatósági állatorvosok bevonásával.
4. Az állomás a 3. c. pontban foglaltaktól eltérően engedélyezheti
- a. a baromfiállomány kijelölt vágóhídon történő zárt vágását. Zárt vágás csak akkor engedélyezhető, ha biztosítható a levágott állatok friss húsának jelölése úgy, hogy a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas húsbélyegző középső részét ferdeállású, derékszögű tengelyű kereszttel bélyegzik felül oly módon, hogy az eredeti szöveg jól olvasható legyen;
 - b. napos baromfi és növendék tenyészállatok kiszállítását madárinfluenza esetében a védőközeten egy másik üzemébe, ha a szóban forgó üzemben más baromfit nem tartanak és a befogadó üzemet hatósági megfigyelés alá helyezik;
 - c. tenyésztójasok kijelölt keltetőbe történő szállítását, amennyiben a tojásokat és a csomagolóanyagot fertőtlenítik.
5. A védőközeten belül a nagy-létszámú baromfiállományokat nagy kockázati kategóriába kell átsorolni, és velük ez alapján kell eljárni.
6. A védőközeten belül a kis-létszámú baromfiállományok tartói kötelesek a hasznosítási irányt, a baromfitartó üzem székhelyét, az állattartás helyét és az állomány nagyságát a települési (fővárosban a fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzőjének haladéktalanul bejelenteni. A védőközeten belül működő baromfitartó köteles állományát állatorvossal madárinfluenza felderítésére megvizsgáltatni.
7. Amennyiben a madárinfluenza gyanúját a védőközeten egy üzemében vagy más termelőhelyen a kerületi főállatorvos megállapította, az állomás a betegség megállapítása nélkül is elrendelheti védőközeten vonatkozó előírásokat.
8. A védőközeten hozott intézkedések legkorábban 21 nappal a betegséggel érintett üzem első tisztítása és fertőtlenítése után vesztek érvényüket, ezzel egy időben a megfigyelési közeten intézkedései lépnek érvénybe.
9. A védőközeten létesítéséről és feloldásáról az Állomás értesíti az illetékes települési önkormányzatok jegyzőit.

B. Megfigyelési közeten (klasszikus védőközeten)

1. Amennyiben a madárinfluenzát a kerületi főállatorvos megállapította, az Állomás a védőközeten köré megfigyelési közeten jelöl ki (**11. sz. melléklet**). Itt is figyelemmel kell lenni a helyi baromfitartókra, a vágóhidak elhelyezkedésére, a természetes földrajzi határvonalakra, továbbá a megfigyelés lehetőségeire. A védő- és megfigyelési közeten összesen minimum tíz kilométer sugarú területen kell elrendelni.
2. Az állomás gondoskodik a közeten főközlekedési útjain „Megfigyelési közeten madárinfluenza miatt” feliratú táblák kihelyezéséről;
3. A megfigyelési közeten az Állomás:
 - a. elrendeli a baromfiállományok kockázati csoportba sorolásának felülvizsgálatát és ez alapján zárt tartását, megtiltja ezen állományokba baromfi, más fajú madarak vagy emlősök bevitelét,

- b. a kockázati csoportok szerint elrendeli a körzetben lévő baromfiállományok rendszeres klinikai vizsgálatát, s a szükségesnek látszó esetekben vizsgálati anyag laboratóriumba küldését;
 - c. engedélyhez köti a baromfival érintkező személyek mozgását és a járművek forgalmát;
 - d. engedélyhez köti a baromfi forgalmát, és megtiltja a tenyésztóságok kiszállítását;
 - e. megtiltja baromfitól származó trágya, alom és folyékony istállóhulladékok kiszállítását a megfigyelési körzetből; valamint
 - f. megtiltja a megfigyelési körzetből, a körzet kijelölését követő első 15 napban a baromfi kiszállítását,
 - g. megtiltja a baromfi és más zártan tartott madár-telepek újratelepítését,
 - h. megtiltja baromfipiac, -kiállítás és más hasonló rendezvény tartását, illetve azon baromfi-forgalmazásokat is, melyek korábbi megrendeléseken alapulnak;
 - i. megtiltja a közutakon a baromfiszállítást kivéve a védőkörzeten belüli autópályákon és országutakon lebonyolított tranzit- és vasúti szállítmányokra;
 - j. járványtani nyomozást végez a hatósági állatorvosok bevonásával.
4. Az állomás engedélyezheti a baromfi, megfigyelési körzet területén kívül eső, kijelölt vágóhídon történő zárt vágását, ha biztosítható a levágott állatok friss húsának jelölése úgy, hogy a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas húsbélyegző középső részét ferdeállású, derékszögű tengelyű kereszttel bélyegzik felül oly módon, hogy az eredeti szöveg jól olvasható legyen.
 5. Az állomás dönthet a tenyésztóságok kijelölt keltetőbe történő szállításáról, amennyiben a tojásokat és a csomagolóanyagot fertőtlenítik.
 6. A megfigyelési körzeten belül a kis-létszámú baromfiállományok tartói kötelesek a hasznosítási irányt, a baromfitartó üzem székhelyét, az állattartás helyét és az állomány nagyságát a települési (fővárosban a fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzőjének haladéktalanul bejelenteni. A megfigyelési körzeten belül működő baromfitartó köteles állományát állatorvossal madárinfluenza felderítésére megvizsgáltatni.
 7. A megfigyelési körzet létesítéséről és feloldásáról az Állomás értesíti az illetékes települési önkormányzatok jegyzőit.
 8. A megfigyelési körzetre hozott intézkedések legkorábban 30 nappal a betegséggel érintett üzem első tisztítása és fertőtlenítése után vesztek érvényüket.

C. Mozgósítás

1. A járványmentesítési munka további sikeres lebonyolítása érdekében az Állomás intézkedhet magán-állatorvosok kirendeléséről a megyén belül. Szükség esetén más megyei állatorvosok is kirendelhetők az OJK utasítására.

VI. 9. NEMZETI BEJELENTÉS

1. Az utasítási és információs láncnak megfelelően (Ld. III. 6. pont) a járványvédelmi szervek haladéktalanul jelenteni kötelesek a felettes szerveknek és tájékoztatni a társhatóságokat.
2. Sajtóközlemények kiadásával az FVM tájékoztatja a közvéleményt és egyben a védekezésre vonatkozó információkat szolgáltat az érintettek számára.
3. A helyi közegészségügyi hatóságot, a mezőgazdasági szervezeteket, egyéb érintetteket az Állomások közvetlenül tájékoztatják a madárinfluenza hatósági megállapításáról, a lehetséges veszélyekről és a szükséges teendőkről.

VI. 10. NEMZETKÖZI BEJELENTÉS

1. A bejelentés szabályait a 30/2002. (IV. 19.) FVM rendelet tartalmazza.
2. A madárinfluenza megállapítása esetén a betegség Magyarországi előfordulását az FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztálya haladéktalanul köteles bejelenteni a minisztérium vezetőinek, 24 órán belül pedig az OIE-nek és az EU Bizottságának, az összes tagállamnak, valamint a szomszédos országoknak.
3. Közvetlenül a Bizottságnak kell legkésőbb a hét első munkanapján jelenteni a betegség másodlagos, hivatalosan megerősített kitörését.
4. A bejelentés az alábbi adatokat tartalmazza:
 - A bejelentés dátuma (év, hónap, nap)
 - A bejelentés időpontja (óra, perc)
 - A bejelentő ország
 - A betegség (esetleg vírustípus) neve
 - A kitörés sorszáma
 - A kitörés módja
 - E kitöréssel kapcsolatban álló kitörések sorszámai
 - A telep, vágóhíd, szállítóeszköz, stb. pontos meghatározása (koordináta adatokkal)
 - Más, korlátozás alá vont területek
 - A hivatalos megerősítés dátuma
 - A hivatalos megerősítés módszere
 - A gyanú megállapításának dátuma
 - Az első fertőződés lehetséges dátuma
 - A betegség eredete
 - A betegség leküzdésének érdekében tett intézkedések
 - A telepen lévő fogékony állatok faja, száma;
 - A telepen klinikailag beteg állatok száma
 - A telepen elhullott állatok száma
 - A telepen kényszervágott állatok száma
 - Az ártalmatlanított tetemek száma
5. Vágóhídi, illetve szállítójárművön történt pozitív esetről a következőket is be kell jelenteni:
 - A vágóhídon vagy a szállítójárművön levő gyanús madarak becsült száma, kategóriánként.
 - A vágóhídon vagy a szállítójárművön levő elhullott becsült madarak száma, kategóriánként.
 - A becsült morbiditás és a megállapítások becsült száma.
 - A vágóhídon vagy a szállítójárművön leölt madarak becsült száma, kategóriánként.
 - Az ártalmatlanításra került madarak becsült száma.
 - Vágóhíd esetén annak távolsága a legközelebbi baromfit vagy más madarat tartó teleptől.
 - Az érintett baromfi vagy baromfihús származási állományának helye.

VI. 11. JÁRVÁNYTANI NYOMOZÁS

1. A betegség gyanújának megállapításakor a kerületi főállatorvos köteles megkezdeni a járványtani nyomozást a hatósági állatorvosok bevonásával.

2. A betegség megállapításakor az Állomás folytatja a nyomozást a hatósági állatorvosok bevonásával.
3. A járványtani nyomozás alapelvei. Fel kell deríteni:
 - azt az időtartamot, amely alatt madárinfluenza már felléphetett a gazdaságban, mielőtt jelentették, vagy feltételezték a betegség megjelenését;
 - a gazdaságban fellépett madárinfluenza fertőzés lehetséges forrását és az olyan, fogékony fajtájú állatokkal rendelkező más gazdaságokat, amelyek ugyanazon forrásból fertőződhettek;
 - azokat a személyeket, szállító eszközöket, termékeket, valamint eszközöket és anyagokat, akik, illetőleg amelyek a vírust a gazdaságba behurcolhatták, vagy onnan esetleg továbbhurcolhatták.
4. A járványtani nyomozást el kell végezni abban az üzemben vagy azon a tartási helyen,
 - a. amelyben a betegség gyanúját vagy a betegséget megállapították,
 - b. amely(ek)ből a kórokozót kihurcolhatták. Ennek során ki kell deríteni, hogy a zárlat alatt álló helyről, a betegség megállapítása előtti feltételezhető leghosszabb lappangási idő alatt
 - i. személyek és járművek mozgásával vagy ragályhordozó tárgyakkal a vírus kikerülhetett-e,
 - ii. szállítottak-e baromfit, vízibaromfit vágásra.
 - iii. raktak-e keltetőbe tojást, illetve kikelt naposbaromfit kiszállítottak-e,
 - c. amely(ek)be a járvány már továbbterjedhetett.
5. A járványtani nyomozást az Állategészségügyi Szabályzat 15. sz. függeléke **(9. sz. melléklet)** szerint kell elvégezni.
6. A járványtani nyomozás során megállapított újabb betegségek helyeire is ki kell terjeszteni a szükséges korlátozó intézkedéseket.

VI. 12. LEÖLÉS, LEVÁGÁS

1. Ha a kerületi főállatorvos a madárinfluenzát megállapította, elrendeli a helyi zárlat alatt álló baromfiállományok leölését, amelyet a helyi zárlat alatt lévő helyen kell végrehajtani.
2. A védőkörzet és a megfigyelési körzet egyéb baromfiállományai a VI. 8. pontban leírtak szerint levághatók.
3. A zárt vágást lebonyolító vágóhidat az HJK jelöli ki.
4. A további vírusszaporodás megelőzése érdekében rendkívüli fontossággal bír, hogy az érintett állomány, valamint az ugyanabba a csoportba illetve üzemegységben lévő kontakt állatok értékének felbecsülése után a leölés lehető legrövidebb időn belül megtörténjen.
5. Az állatok leölését, - beleértve a diagnosztikai célú leölést is -, a betegségterjesztő anyagok, eszközök és tárgyak megsemmisítését a területileg illetékes kerületi főállatorvos határozattal (a továbbiakban: leölési határozat) rendeli el **(12. sz. melléklet)**. A leölési határozat a Tv. 6. §-ának (5) bekezdése alapján - fellebbezésre való tekintet nélkül - azonnal végrehajtandó. A leölési határozat mintáját az Állategészségügyi Szabályzat 19. sz. függeléke tartalmazza.
6. A leölés módszerét a kerületi főállatorvos dönti el az alábbiak szerint, amelyről írásban értesíti a HJK-t az állomány adatainak (faj, egyedszám, tartási mód, istállók száma, leölési mód kivitelezhetősége) feltüntetésével.
7. A leölést a 9/1999. (I. 27.) FVM rendelet előírásai szerint, humánusan kell elvégezni.
8. Az e jogszabály szerint, a fertőzött állományok leölése során használható metódusok / szerek / rendszerek a következők szerint alkalmazandók:

Módszer	Alkalmazási terület	Megjegyzés
Elektronarkózis vízbe mártás révén	Vágóhídi megállapítás esetén a vágóhídon bent levő állománynál	Szükség esetén az OJK döntése alapján szállított állományoknál
Dekapitálás, vagy a nyak kicsavarása	50 egyed alatti kistestű baromfiállománynál	Strucc esetén az OJK engedélyezheti ezt a módszert is, de kizárólag vágóhídon, elektronarkózt követően
Elgázosítás szén-dioxiddal	Lehetőség szerint ezt a módszert kell alkalmazni, akár a kisebb állományok egyesítése révén is	Ettől eltérni csak e táblázat előírásai szerint szabad
Vákuum tartály/zsák	50 egyed alatti kistestű baromfiállománynál	A leölést narkózissal kell bevezetni az alábbi módszerek valamelyikével: – Alpha chloralose, 2-6 %-os koncentrációban a takarmányba keverve, tudatvesztést okoz, ha az állatok nem vesztették el étvágyukat, – Sodium fenobarbital, ivóvízben feloldva (80 mg 55 ml-ben), 4 órán belül tudatvesztést okoz
Mechanikai eszközök	A keltetőtojás és a keltetői csibék ártalmatlanításához	
Intrapulmonálisan vagy beoltással használhatók euthanáziára a kedvtelésből tartott állatoknál használt szerek is	10 egyed alatti baromfiállománynál	Kábítószerekre vonatkozó előírások betartása mellett

9. A HJK gondoskodik a leöléshez szükséges anyag, eszköz és emberigény kiszámításáról az **1. sz. melléklet** alapján. A szükséges igényeket továbbítja a katasztrófavédelem és a tűzoltóság helyi szerveinek, akik megszervezik a leöléshez szükséges csapatot és kijelölik annak vezetőjét.
10. Szükség esetén a HJK írásban kéri az OJK-tól a vágóhídon történő leölést.
11. A leölést a hatósági állatorvos köteles felügyelni.
12. A leölést úgy kell megszervezni, hogy nappali világosságban történjen.
13. Ha a leölést sötétedés után kell elvégezni ez csak megfelelő mesterséges világítás mellett lehetséges, melyet a HJK köteles a katasztrófavédelmi szervekkel előre egyeztetni.
14. A leölést végző szakembereket megfelelő védőruházattal és gumicsizmával kell ellátni az **1. sz. melléklet** alapján, amelyet a leölés elvégzése alatt közreműködő személyzet köteles viselni.
15. A leölési munkában a résztvevők számára annak megkezdése előtt a leölést vezető köteles munkavédelmi oktatást tartani. Erről naplót kell készíteni, és azt a résztvevőkkel alá kell írni.
16. A CO₂-dal történő leölés esetén a következők szerint kell eljárni:

- a. Az állattartó épületeket agrofóliával résmentesen le kell zárni a CO₂ gáz elszívargásának megakadályozása céljából. A nagyobb rések eltömeszelésére szalmát, a kisebb hézagok zárására Pu- habot kell használni. Az épület kívülről jól megközelíthető részén áttetsző fóliával borított kémlelő ablakot kell kialakítani, ami a szemkontrollt biztosítja. Az épületek résmentesítésénél a légbeömlők és ventilátorok esetében a résmentesítést az épületen kívülről kell megoldani az épületek átszellőztetésének biztosításához. Az épületben található állatok számától és általános állapotától függő mértékben, de a lehető legkisebb területre kell a CO₂ paplan alapterületét kialakítani. Az épület légterét függőlegesen, keresztirányú agrofólia - fallal kell lerekeszteni. Az agrofólia-fal oldalfalakhoz történő rögzítésekor is meg kell oldani a résmentes zárást.
 - b. El kell helyezni a lézerperforált csöveket és az O₂ érzékelőket.
 - c. Be kell vezetni a CO₂-t. A CO₂- paplanban O₂ szintjének a kívánatos 15 % alá csökkentés érdekében CO₂-nak a tartálykocsiból történő lefejtést egyenletesen kell folytatni mindaddig, míg a O₂ - detektor által jelzett csökkenés üteme, 15 perces időintervallumot figyelembe véve az egyenletes csökkenést mutat. Ebben az esetben az épület külső oldalán a szigeteléseket ellenőrizni kell. A CO₂ szökés esetén a folyamatot a szigetelés kijavításáig abba kell hagyni.
 - d. Az elgázosított épületben a szaturáció 15 % alá történő csökkenést követően 10 perccel kell elvégezni az első nyitási - kontrol ellenőrzést a kémlelő ablakon keresztül.
 - e. Az épület elgázosítása alatt, a résmentesség tartós fennállásának ellenőrzése érdekében, az épületeken előre meghatározott külső ellenőrzési pontokon, 30 percenként mérést kell végezni.
 - f. A leölés végeztével az épületet ki kell szellőztetni és a leölt állatokkal együtt kifertőtleníteni a VI. 16. pont alapján.
 - g. A kitöltendő dokumentációkat a **2. sz. melléklet** tartalmazza.
17. A hullák eltávolítása előtt az ügyeletes hatósági állatorvosnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy minden állat elpusztult.

VI. 13. HULLAÁRTALMATLANÍTÁS

1. A madárinfluenza megelőzése, felderítése és felszámolása során keletkezett állati hulladék ártalmatlanná tétele állami feladat, amelynek végrehajtása iránt az állati hulladék keletkezésének helye szerint illetékes állomás intézkedik.
2. A Tv. 14. §-ának (2) bekezdése szerint az állomás járványügyi intézkedéseként elrendelt ártalmatlanná tétel díja a központi költségvetést terheli.
3. A hulla és hullarészek ártalmatlanná tételét a hatósági állatorvos ellenőrzése mellett kell végezni.
4. A hullákat 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és feldolgozó üzemben kell ártalmatlanítani. Ha erre nincs lehetőség, akkor el kell ásni.
5. Az állati hulladékot a III. 3. pontban meghatározott üzemekben kell megsemmisíteni.
6. Az ártalmatlanná tételt végző üzem a végrehajtást követően elkészíti a számlát, amelyet felülvizsgálatra és jóváhagyásra megküld az ártalmatlanná tételt elrendelő, az állati hulladék keletkezése szerint illetékes állomásnak. Az állomás az igazolt számlát köteles a Költségvetési Irodának haladéktalanul megküldeni.
7. A Költségvetési Iroda köteles a jóváhagyott összeget - a számlák beérkezésétől számított nyolc napon belül - a Lebonyolítási Számla terhére, a feladatot ellátó vállalkozó részére kifizetni.

8. Ártalmatlanná tétel elásás útján
 - Az elásás szükségességét a megyei igazgató főállatorvos jelzi a katasztrófavédelem helyi szervezetének.
 - Az elásás helyszínét a környezetvédelmi hatóság és a terület tulajdonosának egyetértésével a települési önkormányzat jegyzője jelöli ki.
 - Az elásás nem érintheti a föld alatti vízkészleteket, vezetékeket, csatornákat.
 - Az elásás során felhasználható objektumok listáját az Állomás tartja nyilván.
 - Elásás előtt a tetemekeket alaposan fertőtleníteni kell. Célszerű a 0,3 %-os citromsavval, vagy valamely engedélyezett gyári fertőtlenítőszerrel végzett bőséges permetezés.
 - A hullákat szállítóeszkővel kell az elásás helyére juttatni, nem pedig a földön vonszolva.
 - A hulla szállításánál használt járművet és eszközöket, valamint a közreműködő személyeket a hulla lerakása után a helyszínen kell fertőtleníteni, a használt almot pedig el kell égetni.
9. Hullát csak az Állomás, az OÁI, és a szakértői csoport munkatársai, illetve az elsőnek kihívott magán-állatorvos kizárólag a helyszínen, kórhatározás céljából boncolhat.
10. A boncolás során vérrel vagy egyéb testnedvekkel beszennyezett földet majd a boncolás helyét fertőtlenítő oldattal kell átitatni.
11. Védőöltözet: a leölt állatok hulláinak eltakarításában résztvevő személyeknek az 1. sz. melléklet szerinti védőöltözetet kell viselniük. A hullák ártalmatlanná tétele után a személyek, járművek és eszközök alapos fertőtlenítését azonnal végre kell hajtani.
12. Ha a hullák ártalmatlanná tételében késedelem várható, azokat 0,3 %-os citromsavval kell lepermetezni, és éjjel-nappal őrizni kell kutyák, rókák és kártékony rágcsálók távoltartása céljából. Riasztóként ívlámpák és fényszórók is használhatók.
13. Minden a telepen található hulladékot, szerves anyagot és nem fertőtleníthető anyagot is meg kell semmisíteni, különös tekintettel az alomra, tojásra, tojástermékekre, szalmára, állati takarmányra, tollazatra, tojástartálcára.
 - Alom: a pillanatnyi mennyiségtől és a telep tulajdonságaitól függően, az alom vagy elásható a gödörbe a telepi hullákkal együtt, vagy halomba rakható, gondoskodva a megérleléséről. A halmot le kell takarni ellenálló műanyag lappal. A fertőzött alom semmi esetre sem szállítható el a fertőzött telepről érlelés céljából.
 - Tojás- és tojástermékek: eláshatók a gödörbe az állathullákkal együtt, vagy elszállíthatók.
 - Szalma: a szalma fertőtleníthető ha a felületét lefújják hatásos fertőtlenítőszerrel, majd letakarják a kazlat ellenálló műanyag fóliával. A letakart kazal ilyen módon való fertőtlenítését 42 napig kell hagyni. Időbeli okokból még célszerűbb lenne a hullákkal együtt ártalmatlanítani.
 - Állati takarmány: a jelen lévő takarmányt a hullákkal együtt ártalmatlanítani kell, ha ez nem megoldható, el lehet égetni.

VI. 14. KÁRBECSLÉS

1. A kártalanítási igény elbírálása
 - A kártalanítási igényt a kerületi főállatorvos az általa lefolytatott becslési eljárás, továbbá a leölési határozat végrehajtásával megbízott hatósági állatorvos eljárási jelentése alapján bírálja el.
 - Ha a kártalanítási igény jogalapjának és összegének megállapításához a rendelkezésre álló adatok nem elegendőek, a kerületi főállatorvosnak szakismerettel rendelkező intézmény véleményét kell kikérnie.

- Ha a rendelkezésre álló adatokból az állapítható meg, hogy a Tv. 8. §-ának (4) bekezdése alapján kártalanítás nem jár, a kártalanítást meg kell tagadni, és erről az állat tulajdonosát értesíteni kell.
- Amennyiben a kártalanítás megtagadásának alapjául szolgáló körülmények azt mutatják, hogy az állat tulajdonosa által elkövetett bűncselekmény miatt büntető eljárást kell kezdeményezni, a határozathozatalt a büntető eljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni.
- Ha a kerületi főállatorvos azt állapítja meg, hogy kártalanítás nem jár, a hatósági rendelkezésre leölt (levágott) állat felhasználható részeit - ha ennek állategészségügyi akadálya nincs - a tulajdonos rendelkezésére bocsáthatja, illetőleg értékesítését engedélyezi.
- A tulajdonos kérésére - nagylétszámú állatállomány esetén - az állattartó telep mielőbbi fogadó készsége elérése érdekében részkártalanítást lehet engedélyezni.

2. A kárbecslés szabályai

- A kártalanítás alapjául szolgáló forgalmi értéket - ha kártalanítást kizáró ok nem áll fenn - a kerületi főállatorvos becsléssel állapítja meg
- A becslési eljárást a leölési határozat végrehajtásával párhuzamosan meg kell kezdeni, de legkésőbb a végrehajtást követő három napon belül be kell fejezni.
- A Tv. 8. §-ának (3) bekezdése szerint a kártalanítás alapja az állat, az anyag, az eszköz vagy a tárgy forgalmi értéke.
- A forgalmi érték megállapításának alapjai:
 - a) tenyésztésben álló anya- és apaállatoknál a számlákkal igazolt beszerzési ár (beleértve az importárat is), ennek hiányában a nyilvántartási ár;
 - b) az a) pontban megnevezettek hiánya esetén a becsült állathoz hasonló, azzal azonos fajú, fajtájú, ivarú, korú, és hasznosítású állatra vonatkozó, az adott területen a káresemény időszakában kialakult piaci ár, szükség esetén szakértőt vagy szakértő intézményt lehet igénybe venni;
 - c) tenyészállat-előállító üzemeknél, a káreseményt megelőző három hónapban kialakult átlagos tenyészállat-értékesítési súly- vagy egyedenkénti átlagár;
 - d) növendék és hízóállatoknál a területen engedéllyel működő felvásárló szervezet (pl. vágóhíd) által igazolt, a káresemény időszakában alkalmazott élőtömeg kilogrammonkénti ár, illetőleg a piacon kialakult ár;
 - e) állati eredetű termékeknél:
 - a. tej, étkezési tojás, méz esetén a területen engedéllyel működő felvásárló szervezet által igazolt felvásárlási ár, illetőleg a káresemény időszakában az adott területen kialakult szabadpiaci ár;
 - b. sperma, embrió, tenyész- és keltetőtojás esetén az előállító, illetve forgalmazó szervezet által igazolt, a tárgyétvet megelőző évben kialakult értékesítési átlagár;
 - c. ipari keveréktakarmány esetén az előállító és forgalmazó szervezet által igazolt, a káresemény időszakában az adott területen alkalmazott eladási ár, ipari keveréktakarmány kiskereskedelmi forgalmazásánál az eladási ár;
 - d. gazdasági abrak, szálatakarmány, tömegtakarmány esetén a káresemény időszakában az adott területen kialakult piaci ár;
 - e. vágóhídon - élőállat vagy húsvizsgálat során - történt betegségmegállapítás esetén az üzem által kifizetett felvásárlási ár;
 - f. tárgyak és eszközök esetén a használati értéknek megfelelő becsült ár;
 - f) a legalább hat hónapja zárt körülmények között, vadsparkban, vadaskertben, röptetőben tartott, vagy tenyésztett vadonélő haszonállatok esetén a felvásárló szervezet által igazolt, a káresemény időszakában alkalmazott felvásárlási ár.

- A betegségterjesztésre alkalmas anyagokat, tárgyakat és eszközöket, ha az egyes fertőző állatbetegségek elleni védekezési szabályok lehetővé teszik és alkalmas eljárással ártalmatlanná tehetők (pl.: hőkezelés, fertőtlenítés), annak elvégzése után a tulajdonos rendelkezésére kell bocsátani, aki azokat felhasználhatja vagy értékesítheti. Ebben az esetben kártalanítás nem jár.
- Védett állatok után fizetendő kártalanítás alapjául szolgáló forgalmi értéket (eszmei értéket) a KTM Természetvédelmi Hivatalának területileg illetékes természetvédelmi igazgatósága, illetve az azonos jogállású Nemzeti Park igazgatósága írásos szakvéleménye alapján kell megállapítani.
- A genetikai alapok védelmét szolgáló őshonos, illetőleg géntartalék állatok becsértékét az OMMI írásos szakvéleménye alapján kell megállapítani.
- Az értékbecslést és a kártalanítást a vonatkozó miniszteri rendelet szerint kell végrehajtani. Az állategészségügyi törvény előírásainak értelmében a tulajdonost a járványvédelmi célból megsemmisített értékiért 100 %-os kártérítés illeti meg.
- A becslési jegyzőkönyv mintáját az Állategészségügyi Szabályzat 20. számú függeléke tartalmazza.

3. Eljárási jelentés

- A leölési határozat végrehajtásáról az eljárással megbízott hatósági állatorvos köteles a kerületi főállatorvosnak három napon belül, két példányban írásos jelentést tenni.
- A jelentésben az eljáró állatorvosnak meg kell jelölnie a leölési határozat számát, a leölésre került és elhullott, továbbá elkülönített vagy zárt vágásra utalt állatok, fajtáját, ivarát, létszámát, egészségi állapotát; a megsemmisített anyagok, eszközök, tárgyak megnevezését, súlyát vagy darabszámát.
- Közölni kell az állategészségügyi intézeti vizsgálati eredményről, az intézmény nevét, székhelyét, a vizsgálat időpontját és eredményét, továbbá az értesítő irat iktatószámát. Ennek hiányában a vizsgálat (húsvizsgálat) vagy boncolás eredményét írásban kell rögzíteni.
- A leölési határozat végrehajtásáról készült jelentésben közölni kell, hogy mi történt a leölt és elhullott állatokkal - leölés, a leölt és elhullott állatok ártalmatlanná tétele, illetve leölés és/vagy zárt vágás -, továbbá az anyagokkal, eszközökkel, tárgyakkal (elégítés, fertőtlenítés).
- A leölési határozat végrehajtásáról szóló eljárási jelentés mintáját az Állategészségügyi Szabályzat 21. sz. függeléke tartalmazza.

4. A hasznosítható állatok, állati testek/testrészek feldolgozása és értékesítése

- A zárt vágásra és feldolgozásra magas műszaki-technológiai színvonalú, a legszigorúbb járványvédelmi és élelmiszerhigiéniai feltételeknek is megfelelő, nagy vágó- és feldolgozó kapacitású gazdálkodó szervezet vállalkozhat, illetőleg - a Tv. 33. § a) pontja alapján - az állomás ilyen üzem (pl. vágóhíd) közcélú igénybevételét rendelheti el.
- Az állomás a 2. bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő gazdálkodó szervezettel a feladat végrehajtására megállapodást köteles kötni, melyben rögzíteni kell:
 - a) az állatok elszállításának, levágásának kezdeti és a várható befejezés időpontját,
 - b) az állatok, - vágóhídon történt megállapítás esetén - az állati testek, testrészek átvételi árát,
 - c) a szállítás, vágás, kicsontozás, hűtőtárolás, feldolgozás becsült költségét,
 - d) a megtérülés korcsoportonkénti összegét és a visszafizetés határidejét,
 - e) késedelem esetén a kamat nagyságát,
 - f) a d) pont szerinti visszafizetés elmaradása esetén a jogi eljárás rendjét.

- A vágást, feldolgozást és értékesítést végző gazdálkodó szervezet az állomással kötött megállapodásban rögzített megtérülés összegét - a megadott határidőn belül - köteles a Költségvetési Iroda 10032000-01744002-00000000 számú, "Kötelező Állatkártalanítás Lebonyolítási Számla Budapest" (a továbbiakban: Lebonyolítási Számla) elnevezésű számla javára átutalni.

VI. 15. JÁRVÁNYÜGYI SZŰRŐVIZSGÁLATOK

1. A szűrőmunkák klinikai vizsgálatból, szerológiai mintaküldésből és virológiai mintaküldésből állnak.
2. A szűrőmunkákat a hatósági állatorvosok és a kirendelt magán-állatorvosok végzik.
3. A szűrőmunkákat területi alapon valamennyi telepre és udvarra vonatkozóan el kell végezni.
4. A szűrési munkák menetrendjét a HJK határozza meg.
5. A nagy kockázati kategóriájú telepeken naponta el kell végezni az állomány klinikai vizsgálatát, és valamennyi elhullott baromfit, ill. az azokból származó mintákat intézeti vizsgálatra kell küldeni.
6. A közepes kockázati kategóriájú telepeken hetente el kell végezni az állomány klinikai vizsgálatát, és hetente 5 db elhullott baromfit, ill. az azokból származó mintákat intézeti vizsgálatra kell küldeni.
7. A védőkörzeten belül a kis-létszámú baromfiállományokat a zárlat fennállása alatt legalább egyszer, valamint szükség esetén klinikai vizsgálat alá kell vetni, és az elhullott egyedeket intézeti vizsgálatra kell küldeni.
8. A megfigyelési körzeten belül a kis-létszámú baromfiállományokat a zárlat fennállása alatt legalább egyszer, valamint szükség esetén klinikai vizsgálat alá kell vetni, és az elhullott egyedeket intézeti vizsgálatra kell küldeni.
9. Szerológiai vizsgálatra mintát kell küldeni az újraterülepített állományokban.
10. Virológiai mintaküldést kell végezni a 79770/2005. FVM Közleményben meghatározott területeken az elhullott vadmadarakból az OJK által meghatározott mennyiségben.
11. A szűrőmunkák végzése esetén a telepekre és udvarokba csak védőfelszerelésben, kéz és lábfertőtlenítés után lehet belépni. A felszerelésekre a mintavételnél leírt szabályokat kell alkalmazni. (VI. 4. pont)
12. Első alkalommal valamennyi házat, tanyát, legelőrészt fel kell keresni, ami a kijelölt területen fekszik. Nem lehet még akkor sem kihagyni egy helyet se, ha a kísérő állítja is, hogy ott nincs állat vagy nem lagnak.
13. A vizsgálat helyén fel kell írni a tulajdonos adatait, a fogékony állatokat, faj, kor, darabszám szerint. Gyakorlatiasabb megoldás az, ha egy-egy helynek külön lap készül a munkanaplóban, s később valamennyi újabb vizsgálatot vagy más fontos feljegyezni valót ugyanott kerül rögzítésre. Később már csak azokat a helyeket kell meglátogatni, ahol fogékony állatot tartanak.
14. Leghelyesebb, ha helyi ismerettel rendelkező személy kísérőként megy a szűrő állatorvossal. A kísérő csak azokon a helyeken menjen be a vizsgálat helyére és fogja meg az állatot, ahol a házhoz tartozó személy nem tud segíteni a vizsgálatnál. Sem a vizsgáló állatorvosnak, sem, a fogónak a vizsgálat helyén nem szabad semmihez sem ok nélkül nyúlni, hogy ez által is csökkentse az esetleges víruselhurcolás valószínűségét.
15. A legfontosabb mozzanata a szűrési munkának állatok tulajdonosainak illetőleg gondozóinak felvilágosítása. A szűrési munka csak akkor éri el célját, ha sikerül – lehetőleg már az első alkalommal – segítőtársat nyerni az állat gondozója személyében. Gyakorlatilag nagyobb valószínűsége van annak, hogy az állat mellett állandóan ott

tartózkodó személy veszi észre a betegség gyanúját, mint az időnként megjelenő szűrő állatorvos.

16. Ezért fontos, hogy különösen az első vizsgálat alkalmával a szűrő állatorvos hosszasan foglalkozzon a dolgozókkal (betegség ismertetése, a felelősség elmagyarázása, etc). A szűrés során gondolni kell arra, hogy a fertőző anyag eredetére, elterjedésére vonatkozóan nem gyűjthetünk-e valamilyen új adatot.

VI. 16. FERTŐTLENÍTÉSI ÚTMUTATÓ

1. Általános szabályok

(1) Az állategészségügyi hatóság járványügyi intézkedésként fertőtlenítést rendelhet el.

(2) A fertőtlenítést a rendelkezésnek megfelelően és késedelem nélkül végre kell hajtani.

(3) A fertőtlenítés célja:

a) a madarak, az ember és a környezet fertőződésének megelőzése (folyamatos-, illetve időszakos fertőtlenítés);

b) a madárinfluenza leküzdése (a betegség alatti folyamatos, ismételt, előzetes fertőtlenítés).

(4) A fertőtlenítés módja lehet

a) előzetes, amikor a madárinfluenza vírusának elpusztításával az adott kórokozótól mentes környezetet kell kialakítani.;

b) zárlat feloldása előtt, a betegség leküzdésére tett intézkedés befejezésekor végfertőtlenítést kell végrehajtani.

(5) Az állattartó köteles a fertőtlenítés elvégzésében közreműködni, a hatósági állatorvos utasításait végrehajtani (takarítás, a hullák elföldelése, stb.).

(6) Bármely fertőtlenítés elvégzése szempontjából fontos, hogy

a) a fertőtlenítést mindenkor alapos tisztogatás, takarítás előzze meg;

b) a fertőtlenítéshez a célnak megfelelő, engedélyezett fertőtlenítő anyag kerüljön felhasználásra, az előírt technológia szerint.

(7) A használt almot, trágyát, szennyvizet, a takarmányt, az állatok tartási helyét, stb. a hatósági állatorvos utasításai szerint kell fertőtleníteni.

(8) A fertőtlenítés végrehajtását a hatósági állatorvos irányítja és ellenőrzi.

(10) Fertőtlenítéskor be kell tartani a közegészségügyi, környezetvédelmi, munka- és balesetvédelmi előírásokat, valamint tekintettel kell lenni arra, hogy a fertőtlenítés az állatok egészségét ne károsítsa.

(11) Fertőtlenítést csak olyan személyek végezhetnek, akik:

a) megfelelő védőruhát és védőfelszerelést viselnek;

b) munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálattal rendelkeznek;

c) a szükséges munkavédelmi-szakmai oktatásban részesültek.

(12) Fertőtlenítési munka közben étkezni és dohányozni tilos.

(13) A madárinfluenza leküzdésével kapcsolatos fertőtlenítés befejezése után, a terület elhagyása előtt fertőtleníteni kell a közreműködő személyeket és a fertőtlenítéshez használt eszközöket is.

(14) Az (10)-(13) bekezdésekben előírt szabályok megtartása, illetve feltételek megvalósítása a fertőtlenítést végző feladata.

(15) A Tv. 1. számú mellékletben felsorolt betegségek megelőzése, leküzdése során új, korszerű és hatékony fertőtlenítő szereket és fertőtlenítési technológiákat bevezetni az

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) engedélye után szabad.

(16) A fertőtlenítés hatásosságát jelen Fertőtlenítési Útmutató előírásai, szigorított fertőtlenítés esetén az állomás utasítása szerint kell ellenőrizni.

(18) A szigorított fertőtlenítés hatásosságát az azt elrendelő hatósági állatorvos, az állomás, vagy arra kijelölt intézet ellenőrzi a meghatározott kórokozók kitenyésztésével (pl. tamponmintából), vagy fogékony állatok kísérleti fertőzésével.

(19) Az olyan, zárlat alatt lévő helyen, ahol a betegséget megállapították, a helyi zárlat feloldásáig naponta fertőtleníteni kell az állatok istállóját, az istálló környékét, azokat a területeket, amelyeken az állatok és gondozóik járnak vagy jártak, az istállóban használt eszközöket, a vályúkat és a kutak környékét, a trágyát, a takarmány és a trágya szállítására használt járműveket, végül az állatgondozók szállítását.

(20) A zárlat alatt álló terület, valamint szükség esetén a helyi zárlat alatt álló területen lévő helyek bejárataihoz, a be- és kilépő személyek kezének és lábbelijének fertőtlenítésére alkalmas eszközöket kell helyezni. Az istállóból kilépő személyek lábbelijét és kezét, a zárlat helyéről kilépő személynek a ruháját is fertőtleníteni kell. Nagy-létszámú állattartó telepeken - a tulajdonos költségére - a járművek részére kijelölt ki- és belépő helyeken a járművek fertőtlenítésére alkalmas, hatékony fertőtlenítőszerrel feltöltött fertőtlenítő eszközöket kell elhelyezni és működtetni.

(21) Ha a naponkénti hazajárás engedélyezésének nincsenek meg a feltételei, az állatgondozók a helyi zárlat tartama alatt szennyes ruhaneműiket lehetőleg a zárlat feloldásáig tartsák maguknál, amennyiben ez nem lehetséges, azokat három százalékos formalin oldatban legalább félórát tartó áztatás után, állatorvosi ellenőrzés mellett adhatják ki.

(22) A helyi zárlat alatt álló helyen rendszeresen kell takarítani, és elő kell készíteni az előzetes és végső fertőtlenítést.

(23) A előzetes fertőtlenítést és takarítást az összes fogékony állat elhullását vagy leölését és ártalmatlanná tételét követően azonnal, a végfertőtlenítést pedig egy hét múlva kell elvégezni a fertőtlenítési útmutatóban foglaltak szerint, ha a helyi zárlat feloldásának a rendeletben meghatározott feltételei is fennállnak.

(24) A fertőtlenítést szigorított módon a HJK által megbízott állatorvos jelenlétében és irányításával, a fertőtlenítési útmutatóban előírtak szerint kell elvégezni.

2. A madárinfluenza során használható fertőtlenítő szerek

- Kálium-hidroxid 2,0%
- Nátrium-hidroxid 2,0%
- Klórlúg 3,0%
- Formalin 3,0% (15 °C felett)
- Egyéb: FVM Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrzési Főosztály által közzétett további anyagok.

Klórtartalmú fertőtlenítőszereket 30-40 °C-nál magasabb hőmérsékletű oldatban nem célszerű alkalmazni.

Klórtartalmú fertőtlenítőszereket melegtől, fénytől védett helyen üveg, műanyag vagy épzománcú fémedényben kell tartani.

Felhasználás előtt hatékonyság szempontjából meg kell vizsgálni a kémhatását (pH) és az aktív klórtartalmát.

Robbanás veszélye miatt a raktározás és felhasználás közben ügyelni kell arra, hogy klórtartalmú fertőtlenítőt formalinos tárolóedénybe - és fordítva - ne öntsenek. A tárolóedényeket tartósan meg kell jelölni.

A fertőtlenítéshez szükséges fertőtlenítő oldat

- mennyiségét,
- a kijuttatás nyomását,
- szemcsenagyságot

a fertőtlenítendő felület minősége és nagysága, a megelőző takarítás színvonala határozza meg. Nagynyomású (10-20 bár) fertőtlenítő berendezés használata esetén az egy m² fertőtlenítéséhez szükséges oldat mennyisége:

- fólia 0,1 liter,
- sima beton, csempével, olajfestéssel bevont felület 0,2 liter,
- gyalulatlan deszka vagy meszelt felület 0,5 liter,
- téglafelület 1 liter,
- döngölt agyagfelület 1,5 liter,
- laza, homok felület 3,0 liter.

Kisnyomású fertőtlenítő gép használata esetén a fenti oldatmennyiség másfélszeresét kell alkalmazni.

3. A fertőtlenítés megkezdésekor a fertőtlenítést irányító hatósági állatorvosnak ügyelni kell arra, hogy :

- a fertőtlenítést végző személy egészségügyi alkalmasságát tanúsító okmánnyal rendelkezzen,

- a fertőtlenítést végző dolgozó munkavédelmi oktatásban részesült-e,

- a megfelelő munkavédelmi eszközök és öltözék rendelkezésre állnak-e.

Ezek: gumicsizma, vizet át nem eresztő overál, gumikesztyű, védősisak, gázálarc, védőszemüveg.

- amennyiben az épületben állatok vannak, olyan fertőtlenítőszerrel kell alkalmazni, amely az állatok egészségét nem károsítja,

- Munka közben étkezni, dohányozni tilos!

- A dolgozóknak az erősen savas vagy lúgos oldatok kezelése, keverése idején lehetőséget kell teremteni arra, hogy a bőrfelületre került anyagot azonnal lemossák (konyhasó oldat: 9 g 1 liter desztillált vízben, bórsavoldat: 10 g 1 liter desztillált vízben).

- a fertőtlenítéshez olyan nyomást és szemcsenagyságot kell alkalmazni, hogy a tevékenység az építményben felesleges károsodást ne okozzon.

4. Az ember és környezetének fertőtlenítése

Testfelület, textil, bőr, lakás , szociális helyiségek fertőtlenítése kizárólag az erre a célra a közegészségügyi hatóság által engedélyezett készítményekkel, az előírt módon végezhető.

Személyi fertőtlenítés végrehajtása:

- alapos, szappannal történő mosakodás,
- testfelület leöblítése,
- fertőtlenítés,

- a testfelület leöblítése.

Bőrlábbeli, egyéb bőrhalmi

- 3 %-os formalinoldattal,
- 1 %-os jodoformoldattal lemosás.

Textilruha 15 °C feletti külső hőmérsékleten 2 %-os formalin oldattal permetezhető, vászon fehérenmút 1 - 2 %-os szódaoldatban 30 percig kell főzni.

Műanyag holmikat 2 %-os jodoformoldatban 2 órán keresztül kell áztatni, majd lúgos vízben kell öblíteni.

Gumiruhát, csizmát és -eszközöket 3 %-os klórlúgoldattal kell le, illetve kimosni, majd vízzel öblíteni.

Iratanyagok (levelek) forró vasalóval fertőtleníthetők.

Lakások, irodahelyiségek, laboratóriumok levegőjének fertőtlenítésére 25 g/légköbméter formalint kell ködszerűen kipermetezni, vagy oxidálószerrel (káliumpermanganát) vagy hővel (melegítés) kell a formaldehid gázt felszabadítani.

A helyiség hőmérsékletének a fertőtlenítés alatt 20 °C felett kell lenni.

5. Az állattartási épületek és környezetük fertőtlenítése

A szigorított fertőtlenítés végrehajtásának sorrendje:

Előzetes fertőtlenítés:

Leöléskor, valamint szállításkor vagy vágóhídon megállapított madárinfluenza esetén az állatok hulláit, illetve a húst, valamint az épületeknek, járműnek azon részeit, amivel ezek kapcsolatba kerülhetek haladéktalanul le kell fertőtleníteni. A fertőtlenítőszer 24 órán keresztül a felületeken kell hagyni.

Végfertőtlenítés:

- az épület áramtalanítása,
- az épület belső terének portalanítása a hatósági állatorvos által előírt nemű és koncentrációjú fertőtlenítő oldattal.

A portalanítás mellett, a fertőtlenítő oldattal a technológiai berendezéseket le kell mosni, a trágyát el kell áztatni.

- a technológiai berendezéseket ki kell hordani,
- a trágyát ki kell hordani, a telep területén szarvasba kell rakni, le kell fertőtleníteni földdel le kell takarni,
- gépi és kézi eszközökkel az épület fizikai takarítását el kell végezni, a takarításnak az épület belső légtérén kívül ki kell terjedni a padlástérre és a trágyacsatornára is,
- az épület belső mosását magasnyomású vízszugárral kell elvégezni,
- a nem tisztítható fából készült berendezéseket el kell égetni,
- az agyagpadozatot 10 cm mélységben fel kell szedni,
- a vízáteresztő padlóburkolatot fel kell szedni,
- kifutók, karámok takarítása, mosása,
- az épületen kívül megtisztított berendezések visszahordása,
- az épület belső terének, padlástérének, trágyacsatornájának fertőtlenítése a betegségre meghatározott nemű és koncentrációjú magasnyomású (10-20 bár) berendezéssel kijuttatott fertőtlenítőszerrel.

- az épület zárása,
- az épület külső felületének, környezetének, utaknak a fertőtlenítése,
- madárinfluenza esetén fertőtleníteni kell mindazokat a helyeket és helyiségeket, ahol beteg, betegségre gyanús állat megfordult, tartózkodott, elhullott vagy levágták, illetve leölték, ahova az állat terméke eljutott

Fertőtleníteni kell azon személyeket, illetve tartózkodási helyüket, akik a beteg, betegségre gyanús állatokkal vagy termékeikkel kapcsolatba kerültek.

7 nap után az épületet zsírolószerrel kell kezelni, majd lemosni, majd ismét fertőtleníteni és lemosni.

6. Takarmány és göngyöleg fertőtlenítése

A takarmányban levő madárinfluenza vírus az alábbi módon pusztítható el:

- Az épületekbe kihordott szálas takarmányt, szilázst a trágyával azonos módon kell ártalmatlanná tenni.
- Az épületekhez tartozó tartályokban (silókban) etetőberendezésekben levő abraktakarmányt el kell ásni vagy állati hulladékfeldolgozóba kell feldolgozni.
- Hideg fermentációval (silózással), ha a pH-érték legfeljebb 4 (szükség esetén a pH-érték hangyasavval beállítható).
- Meleg fermentációval (silózással), ha a hőmérséklet legalább 55 °C szűrőhőmérővel ellenőrizve.
- A szálas takarmány (kazal) felületének 3 %-os formalinoldat 15 °C alatti hőmérsékleten vagy szerves savakból készült oldat kipermetezésével.
- Forrólevegős szárítással, ha a kiáramló levegő hőmérséklete legalább 80 °C.
- Gőzzel való granulálással, ha a granulátum 80 °C-ra felmelegszik (célszerű a hőmérsékletet 20-30 percre fenntartani).
- Szemes kukorica legfeljebb pH-4 kémhatású propionsavval történő átmosásával, esetleges utólagos silózással.
- A fertőzött szemes árpát, zabot és takarmánybúzát 0,8%-os formaldehid-oldat gőzével lehet fertőtleníteni (10 liter/100 kg takarmány mennyiségben), a permetezés után vizet át nem eresztő műanyag fóliával a fertőtlenített szemestakarmányt le kell fedni és 6 órán át így tartani. A takarmányt felhasználás előtt 24 óráig szellőztetni kell, és elsősorban nem fogékony állatokkal etetni.
- A silózott szemeskukorica- vagy kukoricacső-zúzalék bontási felületének 1 %-os hangyasavoldattal való permetezésével (3 liter/m²).
- A burgonya felfőzésével.
- A takarmánynövényzet vagy legelőgyep felületére m² -enként 0,3-1 liter 3 %-os klórlúgoldat vagy 10 %-os vizes szuperfoszfát permetezhető a növényzet számottevő károsodása nélkül.
- Jutazsákokat porszívózás után 20 órára olyan zárt és legalább 18 °C-ra fűtött térben kell felfüggeszteni, amelyben légköbméterenként 150 cm³ formalint ugyanannyi vízzel elpárologtatnak (pl. 40 g káliumpermanganáttal vagy melegítve), a porzsák tartalmát a hullákkal azonos módon kell ártalmatlanná tenni.
- A fóliás vagy szövött műanyagzsákokat, szárítóberendezés esetén a jutazsákokat is, 3 órára 5 %-os formalinoldatban vagy 2 %-os nátronlúgoldatban kell áztatni.

7. A kutak fertőtlenítése

Kutakat klórmésszel, magnomésszel vagy klórlúggal kell fertőtleníteni.

Ásott kút fertőtlenítéséhez minden m^3 vízre 30 g magnómeszet vagy 100 cm^3 klórlúgot kell számítani és azt 0,3 liter vízben feloldva, teljes oldódás után a kútba kell önteni. A kútból 24 óráig vizet meríteni nem szabad.

Fúrt kút fertőtlenítése céljából 100 g magnómeszet vagy 300 cm^3 klórlúgot kell 1 liter vízben feloldani és az oldatot a fúrás csövébe kell önteni. Ez az eljárás csak a 30-40 m mélységű fúrt kutakra vonatkozik.

Ennél mélyebb fúrt kutak fertőtlenítése esetén a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóságot értesíteni kell.

A víztárolót ugyanúgy kell fertőtleníteni, mint az ásott kutat, de mind a klórmészből, magnómeszből vagy klórlúgból, mind pedig az oldóvízből kétszeres mennyiséget kell felhasználni.

A kútvíznek 24 óra múlva még klórszagúnak és klórízűnek kell lennie (túlklorozás), ellenkező esetben a klórozást meg kell ismételni. Ha a klórszag és a klóríz nem érezhető, a kutat alaposan ki kell merni. A fúrt kút vizet addig kell szivattyúzni, amíg a víz klórszagát és ízét elveszti.

A kút súlyosabb fertőzőttségének gyanúja esetén a fertőtlenítést kétszer-háromszor meg kell ismételni.

8. A szennyvíz és a trágya fertőtlenítése

Az madárinfluenzával történt fertőzőttség esetén a trágyalé-, hígtrágya-csatornák és -aknák, továbbá a fürösztok, úsztatómedencék és pocsolók tartalmát a feljebb meghatározott fertőtlenítő oldat létesítésével vagy 70°C -on kell fertőtleníteni és 60 napig tárolni kell. Ezután a nem fertőtleníthető medencék tartalmával együtt - tartálykocsival, csővezetéken - a fertőtlenített szennyvizet (híg trágyát) ki kell juttatni a kijelölt zárlattérre: a szántóterületen esőtetve kell kiöntözni, a talajra teríteni, mélyárkos módszerrel a füzesek vagy nyárfások, mélybarázdás módszerrel a kukorica területe öntözhető. A szennyvíz (hígtrágya) elszikkadása után az öntözött területet le-, illetőleg beszántással vagy más módon le kell földelni. A beszántás minőségének ellenőrzésére az előzetesen a talajra vitt mészipor eltűnéséből lehet következtetni.

9. Az almostrágya és a hígtrágya szilárd fázisának fertőtlenítése

a) A tisztítás alatt és az azt megelőzőleg összegyűjtött almostrágyát, almot, takarmányhulladékot, szemetet, valamint a fertőtlenített helyiség talajáról kihordott földet, homokot - a szennyvizet és trágyalevet is hozzákeverve - és lehetőleg a hígtrágya szilárd fázisát füllesztetni kell. A füllesztés céljából összegyűjtött anyaghoz szükség szerint annyi szalmát vagy falevelet kell keverni, hogy az utóbbi aránya a bélsárhoz 3:2 legyen, ha pedig száraz, m^3 -enként 10-15 liter vizet kell adni. A füllesztendő anyagot 25 cm vastag szalma- (falevél-) rétegre legalább 1,5 méter magas és széles kupacokba (halomba) kell rakni és a tetejére legalább 10 cm vastag szalma- (falevél-) réteget kell helyezni, majd az egészet 20 cm vastag földréteggel kell befedni.

A befedett trágyarakásnak legalább 70°C -ra kell felmelegednie, a hőmérsékletet szűrőhőmérővel ellenőrizni kell. A kellőképpen fel nem melegedett szélső részeket 3 nap múlva a halom közepébe kell lapátolni, majd a halmot újból földdel befedni és legalább három hétig bontatlanul hagyni.

A komposztáláshoz 3 nap érlelés is elegendő a hőfejlődés után pH 12 kémhatású lúg hozzáadása esetén.

Fagyott almostrágyát nem szabad füllesztésre összerakni. Az ilyen trágyát 10 cm vastag földréteggel vagy rögzített műanyagfóliával kell letakarni.

b) Ha az anyag önmagában nem képez komposztot és viszonylag nagy mennyiségű (tömött almostrágya, a hígrágya szilárd fázisa), azt a zárlattérre kell szállítani és ott beszántással vagy más módon elföldelni. Ezután a kiszállítás útvonalát és a járművet, továbbá a közreműködő személyeket a talaj-, jármű- és személyfertőtlenítés szabályai szerint fertőtleníteni kell.

c) Ha a fenti módszerek nem kivitelezhetők a trágyát, almot el kell égetni. Amennyiben ez sem kivitelezhető, akkor hőkezelés és fertőtlenítés után 42 napig kell tárolni.

10. Járművek, állatrakodó helyek fertőtlenítése

Az állat, alom, takarmány és trágyalé szállítására használt gépkocsit, vasúti kocsit, repülőgép-, vagy hajórekeszt és egyéb járművet, továbbá ezek felszerelését a következők szerint kell tisztítani és fertőtleníteni:

a) A tisztítás során a trágyát, almot fel kell lazítani és el kell távolítani. Ezután forró vízzel, valamint kaparó- és surolóeszközök segítségével a padlóra, az oldalfalakra tapadt trágyát le kell választani és vízsugárral el kell távolítani. A tisztítást addig kell folytatni, amíg a vasúti kocsi, hajó, hajórekesz belseje teljesen kitisztul és a bűz megszűnik. Hasonlóképpen kell a trágyától megtisztítani a vasúti kocsihoz, hajóhoz, hajórekeszhez tartozó összes felszerelést. A takarítás magasnyomású vízsugárral is elvégezhető.

b) Egyszerű fertőtlenítés esetén a padlót, a mennyezetet és a falakat legalább 50 °C-ra melegített vízzel meg kell mosni, majd 2 %-os klórlúg- vagy nátronlúgoldattal be kell permetezni.

c) A fertőtlenítésnek az egész kocsira, repülőgép- vagy hajórekeszre ki kell terjednie még abban az esetben is, ha annak csak egy részét használták állatszállításra. Szennyeződés esetén a kocsi külső felületét, az ajtókat, vasalásokat, a kocsi futóművét és alvázat is meg kell tisztítani és fertőtleníteni.

d) Az állatok be- és kirakására használt rámpákat, hidakat és egyéb eszközöket, valamint a rakodóhelyeket, rakodóudvarokat tisztára kell seprni, s azután tiszta vízzel bőven le kell öblíteni. Az esetleg szükséges fertőtlenítést a vizsgáló állatorvos irányítása és ellenőrzése mellett kell végrehajtani.

e) A fertőtlenítéshez használatos eszközöket (lapátokat, seprők, tömlők, villák, kaparószerszámok, hordók, permetezők stb.) jó karban, a fertőtlenítőanyagokat pedig erre a célra szolgáló elzárható helyen kellő mennyiségben készletben kell tartani. A fertőtlenítőoldatokat felügyelet alatt kell készíteni. A fertőtlenítendő vasúti kocsikat úgy kell a (mosó-) fertőtlenítővágányra állítani, hogy az egyszerű fertőtlenítést igénylő kocsik egymás mellé kerüljenek.

f) A járművekből kitakarított, továbbá vasút- és hajóállomásokon, repülőtereken, gépkocsi-rakodóhelyeken levő trágyát, almot, hulladékot és szemetet gondosan össze kell gyűjteni és félre kell rakni. Az összegyűjtött trágyát, almot, hulladékot és szemetet lehetőleg minél előbb, illetőleg minél gyakrabban el kell hordani. Az elhordásra olyan kocsikat vagy tartályokat kell használni, amelyek tartalma ki nem hullhat, illetőleg ki nem folyhat. Fertőtlenítés szükségessége esetén ezeket az anyagokat el kell égetni vagy el kell ásni, vagy olyan helyre szállítani, ahol embert vagy állatot nem fertőzhet.

g) A járműveket, állatrakodó helyeket szigorított módon kell fertőtleníteni hatósági rendelkezésre. Szigorított fertőtlenítés esetén az egyszerű fertőtlenítésen felül a padlót, a mennyezetet és a falakat az egyes betegségekre meghatározott anyagok felhasználásával be kell permetezni. Ha a fertőtlenítés módját jelző bárcán az állatbetegség nincs feltüntetve, a fertőtlenítést 3 %-os klórlúg- vagy nátronlúgoldattal kell elvégezni.

11. A vágóhidak, vágóhídi termékek és melléktermékek fertőtlenítése

A vágóhidak fertőtlenítése során:

- preventív folyamatos fertőtlenítést a belépő személyek és a behajtó járművek esetében,
- betegségleküzdő, folyamatos fertőtlenítés a beteg vagy fertőzött állatok napi levágása alkalmával,
- betegségleküzdő időszakos fertőtlenítést (végfertőtlenítést) a fertőzött állomány levágásának befejezése után kell végezni, ez utóbbi sorrendje: járulékos helyiségek, a készáru-raktárak, az istállók, a vágóhelyiségek, végül a szennyvíz fertőtlenítése.

A megfelelő fertőtlenítő hatás eléréséhez mindenekelőtt

- el kell távolítani a fa berendezési tárgyakat és alkatrészeket,
 - gondoskodni kell a fémből készült tárgyak korrózió mentesítéséről,
 - ezután össze kell gyűjteni a padozaton, az asztalokon és az egyéb berendezési tárgyakon levő hulladékokat és a durva szennyező anyagokat (1.fázis)
 - ezt követi a 30-40 °C-os vízzel való áztatásos lemosás - legalább 10 percen keresztül
 - a felületekhez ragadt hús, vér, szenny és zsírszennyező anyagok fellazítása (2. fázis).
- A vegyszeres tisztításhoz kezdetben legalább 40-45 °C-os vízben oldott, jó fehérjeoldó és zsíremulgeáló tulajdonságokkal rendelkező szereket (szóda, UNIPON M-1, Nátronlúg 1-2 %-os oldat stb.) lehet használni. A tisztítószer legalább 10 percig érintkezzék a felülettel (3. fázis). A felhasznált szert a felületről csapvízzel le kell mosni (4. fázis).

Egyszerű fertőtlenítés céljából 80 °C-os meleg vizet, 1-2 %-os klórlúg vagy UNIPON TF-klór stb.) oldatot kell permet formájában a fertőtlenítendő felületre juttatni. (5. fázis)
Vízzel öblítés (6. fázis)

12. A fertőtlenítés hatékonyságának ellenőrzése

1) Vattatamponos módszer:

meghatározott felületet vattatamponnal megdörzsölnek fertőtlenítés előtt és után a tampont kimossák és meghatározzák a csíraszámot.

A mintákat a takarítás szempontjából nehezen hozzáférhető helyekről (sarkok, szegletek, repedések, folytonossági hiányok, berendezések csatlakozási felületei stb.) kell venni.

2) Agárkolbász módszer:

az agárkolbász metszéspapját érintik a vizsgálandó felülethez, a kifejlődő telepek számából lehet következtetni a fertőtlenítés hatékonyságára.

A fertőtlenítést akkor nevezzük hatásosnak, ha a vizsgált felületeken az összcsíraszám nem haladja meg a 100/100 cm² értéket, ezen belül a coliform, a staphylococcus vagy gombaszám a 10/100 cm² határt.

3) Biológiai próba:

Fogékony állatok bevitele a fertőtlenített épületbe, vagy a fertőtlenített épületből származó anyagokkal fogékony állatok fertőzése.

A próba egyértelműen csak a legnagyobb lappangási idő letelte után bírálható el.

13. Fertőtlenítés madárinfluenzánál

1. A helyi zárlat alá vont helyen az állatok tartására használt helyiségeket (istállókat, ólakat stb.) és a fertőzöttnek tekinthető területrészeket fertőtleníteni kell, amint a beteg vagy a betegségre gyanús állatok elhullottak vagy azokat leölték, a fertőzöttségre gyanús állatokat pedig levágták vagy elszállították. Fertőtleníteni kell azokat a nem fogékony állatokat is, amelyeket a zárlat idején a helyi zárlat alatt álló helyen tartottak.
2. Fertőtleníteni kell a lezárt helyeken lévő járműveket, továbbá mindazokat a járműveket is, amelyeken beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatokat, ezek hulláját, hullarészeit, trágyáját, a fertőzött helyről származó takarmányt, almot vagy más tárgyat szállítottak. Az ilyen járművek vontatására használt állatokat ugyancsak fertőtleníteni kell.
3. Fertőtleníteni kell azokat a személyeket, akik a zárlat idején a helyi zárlat alatt lévő helyen tartózkodtak, valamint mindazokat, akik a beteg, betegségre vagy fertőzöttségre gyanús állatokkal érintkeztek, ilyen állatok szállításánál, leölésénél, levágásánál, továbbá a hullák boncolásánál és ártalmatlanná tételénél közreműködtek.
4. A fertőtlenítést szigorított módon, a hatósági állatorvos irányítása mellett kell végrehajtani.

VI. 17. KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK FEOLDÁSA

1. A kerületi főállatorvos és az Állomás feloldja az általa elrendelt védekezési intézkedéseket, amennyiben a madárinfluenzát felszámolták, vagy a betegség gyanúja megszűnt, vagy a gyanú alaptalannak bizonyult. **(13. sz. melléklet)**
2. A madárinfluenzát megszűntnek kell tekinteni, amennyiben
 - a. valamennyi baromfi elhullott, vagy az állományt leölték és a hullákat ártalmatlanították; vagy
 - b. az elkülönített egységekkel rendelkező üzem esetében a betegséggel érintett egység baromfiállománya elhullott, vagy azt leölték, a hullákat ártalmatlanították és a betegséggel nem érintett egységekben a leölést és a hullák ártalmatlanítását követő 21 nap alatt további megbetegedést nem állapítottak meg;
 - c. a tisztogatás és a fertőtlenítés a hatósági állatorvos közvetlen irányítása alatt megtörtént;
 - d. az a.-b. pontokban leírt esetekben a fertőtlenítés végrehajtása óta minimum 30 nap eltelt.

3. A madárinfluenza gyanúja megszűnt, amennyiben a fertőzésgyanús baromfi elhullott, vagy azt leölték és a hullát ártalmatlanították, és az üzem vagy más tartási hely visszamaradt baromfi állományának virológiai vizsgálata a madárinfluenza gyanúját kizárta.

VI. 18. ÚJRATELEPÍTÉS

1. A telep újraterelítését az Állomás engedélye alapján lehet elvégezni.
2. Az újraterelítést akkor lehet engedélyezni, ha minden zárlati intézkedés feloldásra került és a szükséges fertőtlenítéseket elvégezték, valamint erről a hatósági állatorvos igazolást állított ki.
3. Az újraterelítéskor célszerű jelző madarakat beállítani.
4. Az újraterelítést követő 21 napban
 - a. Baromfi nem hagyhatja el a telepet,
 - b. Korlátozni és ellenőrizni kell a személyforgalmat
 - c. A tulajdonos nyilvántartást vezet a termelési és elhullási adatokról és minden szignifikáns változást vagy rendellenességet jelent a hatósági állatorvosnak
 - d. Az elhullott állatokat az OÁI-ba kell küldeni.
5. Az újraterelítésre beállított állományt 21 nap elteltével klinikai és szerológiai ellenőrző vizsgálatnak kell alávetni. A klinikai vizsgálatot és a mintavételt a hatósági állatorvos végzi.
6. A vizsgálatok költségei az állattartót terhelik.
7. Ha a vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak a telep betelepíthető, illetve termelésbe állítható.

VI. 19. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA SZÁLLÍTÁS KÖZBEN

1. Ha a madárinfluenza gyanúja a tünetek és a kóronctani elváltozások alapján szállított állományban vagy határállomáson merül fel, az egész szállítmányt olyan telepre kell vinni,
 - ahol éppen nincsenek egyéb fogékony állatok,
 - vagy a gyanú alatt álló állatok származási telepére.
2. Amennyiben nincs lehetőség a betegség jelenlétének megállapítására vagy kizárására, a szállítmány valamennyi egyedét haladéktalanul le kell ölni, ártalmatlanítani, a helyszínt fertőtleníteni.
3. A HJK dönthet a szállított állomány elkülönített, zárt levágásáról is.
4. A továbbiakban a HJK dönt az intézkedési útmutatóban leírt intézkedések fogantatosításáról.

VI. 20. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA ÁLLATVÁSÁRON, ÁLLATKIÁLLÍTÁSON

1. Ha állatvásárban madárinfluenza gyanúja merül fel, azonnal hatósági megfigyelést kell bevezetni, hogy a kóronctató állatok, járművek, emberek és anyagok általi nagymértékű elterjedésének lehetőségét megelőzzék.

A fogantatosítandó korlátozások részletesen a következők:

- az állatok eladását be kell szüntetni;

- a vásárban lévő összes állatot ketrecében kell tartani, amelyet az nem hagyhat el;
 - egyetlen állat sem léphet a vásár területére;
 - állatok és állati termékek a vásár területéről nem vihetők ki;
 - semmiféle, a madárinfluenza vírusát valószínűleg közvetítő anyag vagy hulladék nem hagyhatja el a vásár területét;
 - személyek csak a kerületi főállatorvos által adott felhatalmazás birtokában léphetnek a vásár területére, illetve hagyhatják el azt, továbbá távozás előtt lábbeli-fertőtlenítésre vannak kötelezve;
 - járművek csak a kerületi főállatorvos által adott felhatalmazás birtokában léphetnek a vásár területére, illetve hagyhatják el azt;
 - a vásár területét elhagyó járműveket a kerületi főállatorvos utasításainak megfelelően megtisztítják és kifertőtlenítik;
 - a vásár minden jármű- és gyalogosforgalom számára szolgáló ki- és bejáratánál a Földművelésügyi Minisztérium által a madárinfluenza vírusa ellen hatékonyként jóváhagyott fertőtlenítőszer tartalmazó, alkalmas fertőtlenítőket kell elhelyezni.
2. Vizsgálatot kell indítani abból a célból, hogy megállapítsák, vagy kizárják a madárinfluenzának a vásár területén való jelenlétét ugyanazon elvek alapján, mint amelyek a járvány leküzdése kapcsán a korábbiakban ismertetésre kerültek (vizsgálatok, mintavétel)
 3. A gyanús állatok származási telepét haladéktalanul ellenőrizni kell az ott található fogékony állatok szűrővizsgálatával.
 4. Fel kell deríteni, és felügyelet alá kell helyezni mindazon gazdaságokat, telepeket, üzemeket, amelyek a vásárból elszállított állatokkal, árukkal, tárgyakkal, illetőleg személyekkel fertőződhetnek.
 5. Továbbiakban az intézkedési útmutató előírásai szerint kell eljárni.

VI. 21. A BETEGSÉG ELŐFORDULÁSA VÁGÓHÍDON, DARABOLÓ ÜZEMBEN, HŰTŐHÁZBAN

1. A vágóhidakon, daraboló üzemekben, hűtőházakban a madárinfluenza gyanújakor illetve megállapításakor foganatosítandó tennivalók változóak lehetnek az üzem mérete és felépítése, a gyanúsak talált állatok létszáma, a vágás előtt álló állatok száma, stb. szerint. Jóllehet bizonyos szabályok minden esetben érvényesek, az alább felsorolt utasítások csak alapvető irányelveket képeznek, melyeket a HJK minden egyes esetben további kiegészítésekkel lát el. A vágóhíd elrendezésének megértéséhez a vágóhíd épületének egy vázlatos vagy eredeti alaprajzát a HJK-ba faxon el kell juttatni a betegség megállapítása után azonnal.
2. A gyanús állatokat illetve hullákat a többi állattól és hullától elkülönítve kell tárolni a helyszínelő hatósági állatorvos megérkezéséig. A vágóhíd felelős vezetőjének biztosítania kell, hogy a vágóhíd minden bejárata és kijárata zárva legyen, és személyek vagy járművek nem távozhatsanak el, illetve nem juthatnak be az üzembe.
3. A gyanús állatok és hullák származási helyét meg kell határozni, és el kell rendelni az a származási állomány azonnali vizsgálatát.
4. A vágóhídra érkezésekor a helyszíni vizsgálatot végző hatósági állatorvosnak meg kell vizsgálnia a gyanús hullá(ka)t illetve állato(ka)t, és minden más állatot, különösen azokat, amelyek a gyanúsak talált állatokkal azonos helyről származnak. A vizsgálat

- eredményéről haladéktalanul telefonon értesítenie kell a kerületi főállatorvost és az Állomást. A telefonjelentésben szerepelnie kell a vágásra váró állatok létszámának.
5. Negatív esetek: a vágóhídon a negatív diagnózis kimondásával tanácsos, a hatósági állatorvos jelentésének természetétől függően, addig várni, amíg a származási telepről a megnyugtató egészségügyi jelentés be nem érkezik.
 6. A vágóhídon lévő hullák vagy élő állatok további sorsa attól függ, hogy a betegség gyanúját hullában vagy élő állatban állapították-e meg, mekkora a vágóhíd, hány hűtőszoba van, stb. Az ellenőrzést végző hatósági állatorvosnak a Megyei Igazgató ad utasítást a szükséges intézkedésekre.
 7. A foganatosítandó korlátozások a következők:
 - az állatok vágását be kell szüntetni;
 - a pihentetőben található állatokat ott kell tartani, és ezek nem hagyhatják el a vágóhidat;
 - állatok nem léphetnek a vágóhíd területére;
 - sem állatok sem állati termékek nem hagyhatják el a vágóhidat;
 - semmiféle, a madárinfluenza vírusát valószínűleg közvetítő anyag vagy hulladék nem hagyhatja el a vágóhidat;
 - személyek csak az állomás igazgatója által adott felhatalmazás birtokában léphetnek a vágóhíd területére, illetve hagyhatják el azt;
 - járművek csak az állomás igazgatója által adott felhatalmazás birtokában léphetnek a vágóhíd területére, illetve hagyhatják el azt,
 - vizsgálati anyagot kell küldeni az OÁI-be.
 8. Ha a kerületi főállatorvos madárinfluenza gyanúját állapítja meg a vágóhídon, az Állomás gondoskodik arról, hogy:
 - a vágóhídon található valamennyi állatot haladéktalanul leölik;
 - a fertőzött vagy szennyeződött állatok húsát és belsőségeit hatósági felügyelet mellett megsemmisítik úgy, hogy a vírus terjesztésének veszélyét elkerüljék;
 - az épületek és eszközök (beleértve a járműveket is) tisztítását és fertőtlenítését az állomás utasításai szerint, a hatósági állatorvos felügyelete mellett elvégzik;
 - járványtani nyomozást végeznek;
 - a tisztítás és a szigorított fertőtlenítés befejezése után legalább 24 óráig egyetlen állat sem kerül be a létesítmény területén levágásra.
 - A fertőzött állatok származási telepén lévő állatokat szintén le kell ölni, ha a járványtani adatok alátámasztják ezen intézkedés szükségességét.
 9. A vágóhídi szennyvíz fertőtlenítése
 - fizikai (pasztörözés legalább 30 percig 70°C-on; szakaszos hőkezelés, 3x20 perc 90-110°C-on; pillanatsterilizáció, 20 másodperc 120-130°C-on)
 - kémiai módszerekkel (vegyhatás módosítás meszezéssel: legalább 20 kg/m³)
 - égetett mész, vagy legalább 30 kg /m³ oltott mész; vagy savas kezeléssel) pH 4 alatti, vagy pH 10 feletti értékeken
 10. Alapvető fontosságú hogy a vágóhídon lévő összes állat leölése a lehető legrövidebb időn belül történjen meg. A betegség megállapításakor, minden szükséges elővigyázatossági óvintézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy a vágóhídon a betegségnek lefolyócsöveken át történő terjedése megelőzhető legyen.
 11. Az érintett/kontaminálódott hullákat, zsigereket, stb. és trágyát el kell szállítani 2. osztályba sorolt állati hulladékot kezelő és ártalmatlanító üzembe. A szállítás csak szivárgásmentes, zárt járművel hajtható végre.
 12. A vágóhíd fertőtlenítése során a fertőtlenítésről szóló rendelet előírásai, illetőleg az intézkedési útmutatóban foglaltak szerint kell eljárni. Ennek során gondot kell fordítani az alábbiakba felsorolt irányelvek betartására.

- a) a fertőtlenítés megkezdése előtt minden állatot és állati terméket ártalmatlanná kell tenni, illetőleg meg kell semmisíteni,
- b) a vágóhíd teljes egészét amely kontaminálódhatott (vágócsarnok, hûtők, a pihentetők, elõvárákoltatók, állatszallító-eszközök egyéb helyiségek és konténerek, amelyeket hús vagy eszközök tárolására használnak) le kell tisztítani olyan detergenssel, vagy sterilizáló detergenssel, amely húsfeldolgozó üzemekben engedélyezett (ez általában a vágóhídon rendelkezésre áll), és amelyet nagy víznyomással kell használni. A vágóhídhhoz csatlakozó feldolgozó és hûtõ tároló szobák szükséges tisztításának mértéke attól függ, hogy mekkora kockázata volt kontaminálódásuknak. Csak korlátozott tisztítási javaslatról tájékoztatni kell az OJK-t; Ha az elsõ fázisban szükségesnek látszik zsiroló detergensnek használata, akkor a második, fertõtlenítõ fázis kétszeri ismétlése célszerû,
- c) az öltözõket, szekrényeket elõször sterilizáló detergenssel kell tisztítani, illetve fertõtleníteni a fentiekben részletezett módon, majd 0, 2%-os citrom- vagy szulfaminsavval, vagy 0, 3%-os ortofoszforsav oldattal kell permetezni. A citrom- vagy ortofoszforsav oldatot egy perces használat után bõséges mennyiségû hideg vízzel le kell öblíteni. A szulfaminsavat 5 perc után kell lemosni vízzel
- d) ahol ez megoldható, a vágóhídi felszereléseket forrásban lévõ vízben kell sterilizálni, vagy alternatív megoldásként a fenti c. pontban leírtakat kell követni;
- e) a húsipari dolgozók által viselt kezeshabákat, munkaruhákat, stb. a sterilizáló detergens oldatban ki kell tisztítani, majd savas oldatba kell áztatni 1, illetve 5 percre a fentiekben leírtaknak megfelelõen, és hideg vízben kimosni, vagy mosodába vinni;
- f) a csizmákat, lábszárvédõket és vízhatlan kötényeket a sterilizáló detergens oldattal kell mosni, majd savas oldatba kell áztatni 1, illetve 5 percre a fenti c. pontban leírtaknak megfelelõen, és hideg vízben kimosni;
- g) amikor a fertõtlenítés befejezõdött, és mielõtt újabb hússzállítmány beérkezik, az épületeket alaposan le kell mosni, és jól kiszellõztetni.

13. Járványtani nyomozás

- A járványtani nyomozást a vágóhídon is el kell végezni a VI. 11. pont szerint.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a jármûvet, amellyel a gyanús állatokat a vágóhídra szállították, fertõtlenítsék. Haladéktalanul ki kell deríteni a jármû útvonalát, és le kell nyomozni minden olyan fogékony állatot, amelyet a jármû érintett.
- A fent említett teendõket a vágóhídon eljáró hatósági állatorvos haladéktalanul köteles elvégezni.

VI. 22. SPECIÁLIS ELÕÍRÁSOK ÁLLATKERTEKRE, VÉDETT ÕSHONOS BAROMFI FAJTÁK ÉS MAGAS GENETIKAI ÉRTÉKET KÉPVISELÕ, VESZÉLYEZTETETT HELYZETBE KERÜLT BAROMFI FAJTÁK ÁLLOMÁNYAIRA, TOVÁBBÁ KISÁLLATKERESKEDÉSEKBE TARTOTT MADARAKRA

1. Ezekben az állományokban 1. szintû járványhelyzet esetén haladéktalanul összeírást kell készíteni a tartott madár fajok pontos listája a fajok pontos egyedszámának feltüntetésével. A listában külön ki kell emelni a nehezen pótolható példányokat.
2. 1. szintû járványhelyzetben az állattartónak eljárásrendet kell készíteni arra vonatkozóan, hogy a madárinfluenza gyanújának magyarországi elõfordulása esetén hogyan tudják az ott tartott madár-állomány számára haladéktalanul biztosítani a fedett, zárt tartást, továbbá a látogatást úgy korlátozni, hogy az ott tartott madarak látogatókkal ne találkozzanak.

3. 2. szintû járványhelyzetben a HJK forgalmi korlátozást rendelhet el a kisállat-kereskedésekre vonatkozóan.
4. Ezen állományok vakcinázását a Minisztérium kezdeményezheti a Bizottságnak az alábbi adatok feltüntetésével:
 - a. az állatkert/állomány pontos neve és címe,
 - b. a fogékony fajok száma és egyedi azonosítása,
 - c. a vakcinázásra kerülő példányok egyedi azonosítási módja,
 - d. a használt vakcina típusa, az oltási séma és időbeli lefolyás,
 - e. a vakcinázás alkalmazásának indoklása,
 - f. a vakcinázások elvégzésének időrendi beosztása.
5. A vakcinázást a Bizottság határozata alapján az adott állatkertre/állományra a Minisztérium egyedileg engedélyezi.

VI. 23. SPECIÁLIS ELŐÍRÁSOK VADON ÉLŐ MADARAKRA

1. Vadon élő madárnak kell tekinteni minden olyan Magyarországon előforduló madarat, amelyet nem zárt térben tartanak, beleértve a postagalambot is.
2. A vadon élő madarakkal kapcsolatos intézkedéseket a természetvédelmi hatósággal kell egyeztetni országos, ill. megyei szinten.
3. A vadon élő madarak vizsgálatát az országos madárinfluenza monitoring terv alapján kell elvégezni.
4. A monitoringban előírt mintaszámot a Szakértői csoport véleménye alapján a Minisztérium, ill. az OJK területi alapon határozza meg a járványvédelmi szinttől függően.
5. Postagalamb versenyt a 2. és 3. szint esetén tilos tartani.
6. Postagalambok leöléséről a szakértői csoport véleménye alapján minden esetben az OJK dönt.

VI. 24. ÁLLATI TERMÉKEK

1. A helyi zárlat alatt álló helyen a tojást és a tollat is a leölt állatokkal együtt kell ártalmatlanítani.
2. Védőkörzetben és megfigyelési körzetben a tenyésztások az Állomás engedélyével fertőtlenítés után keltetőbe szállíthatók.
3. Védőkörzetben és megfigyelési körzetben az árutojások kedvező eredményû szûrést követően forgalmazhatók.

VI. 25. ÁLLATVÉDELMI ELŐÍRÁSOK

1. A zárlat alatt álló helyeken valamennyi állat folyamatos takarmányozását biztosítani kell.
2. A leölésre, illetve levágásra váró állatok számára minimálisan a létfenntartáshoz szükséges mennyiségû takarmányt és folyamatos ivóvízellátást kell biztosítani. A zárlati intézkedés hatálya alá eső többi állat takarmányozását a hasznosítási iránynak megfelelően kell folytatni.
3. A korlátozó intézkedések hatálya alá eső állattartó helyeken – a körülményekhez mérten – maximálisan be kell tartani a vonatkozó állatvédelmi előírásokat (32/1999. (III. 31.) FVM rendelet).

4. Az állatok szállítása során az 52/2003. (VIII. 15.) GKM-FVM rendelet előírásait kell alkalmazni.
5. Az állatok leölése és levágása során a 9/1999 (I. 27.) FVM rendelet előírásait kell alkalmazni.

VI. 26. VAKCINÁZÁS

A madárinfluenza elleni vakcinázás Magyarországon tilos. A tilalmat különböző esetekben fel lehet oldani az alábbi forgatókönyvek szerint.

1. Abban az esetben, ha a madárinfluenza kizárólag vadon élő madarakban fordul elő, a házi baromfi és a vadmadarak vakcinázása tilos. Ez alól – külön Bizottsági engedéllyel – a VI. 22. pont szerinti állatok képezhetnek kivételt.
2. Vész-vakcinázás
 - a. A szakértői csoport az igazgatási intézkedések kiegészítéseként véleményezi a madárinfluenza elleni - járványelfojtó célú - vész-vakcinázás igénybevételi lehetőségét.
 - b. A vész-vakcinázás kizárólag védőkörzetben vagy megfigyelési körzetben házi baromfin végezhető el.
 - c. A vész-vakcinázásra történő javaslatlételnél figyelembe kell venni:
 - i. az adott terület kockázati besorolását a 3. számú melléklet II. pontja, valamint az FVM 79770/2005. számú közleménye szerint,
 - ii. az adott területen található nagy kockázati kategóriájú telepek számát,
 - iii. az adott területen található járvány-gócok számát,
 - iv. a vírus terjesztését az adott helyen befolyásoló egyéb tényezőket.
 - d. A vész-vakcinázást és annak végrehajtási tervét a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a Bizottság határozata alapján engedélyezi. A Bizottság engedélyezési határozatának kiadásához szükséges adatok:
 - i. Járványhelyzet Magyarországon,
 - ii. a járvánnyal érintett terület baromfi sűrűsége,
 - iii. a járvánnyal érintett terület földrajzi adatai,
 - iv. az alkalmazásra szánt vakcina jellemzői és összetétele,
 - v. a vakcinázást mely állatfaj(ok) mely korosztályaiban tervezik, milyen darabszámban,
 - vi. a tervezett vakcinázás hatósági felügyelete, időbeli lefolyása, a vakcina tárolása és alkalmazási eljárása,
 - vii. a vakcinázott állatok sorsa, mozgása,
 - viii. a vakcinázott állatok nyilvántartása,
 - ix. a vakcinázás ellenőrző vizsgálati az érintett és a területen levő nem vakcinázott állományokban.
 - e. Az engedélyezett vakcinázást követően az oltott terület baromfiállományai helyi zárlat alá kerülnek, és az oltott állományok valamennyi egyedét a járványelfojtást követően zárt vágással le kell vágni. A zárt vágás csak akkor engedélyezhető, ha biztosítható a levágott állatok friss húsának jelölése úgy, hogy a fogyasztásra feltétel nélkül alkalmas húsbélyegző középső részét ferdeállású, derékszögű tengelyű kereszttel bélyegzik felül oly módon, hogy az eredeti szöveg jól olvasható legyen.
3. Megelőző vakcinázás
 - a. A szakértői csoport az igazgatási intézkedések kiegészítéseként véleményezi a madárinfluenza elleni megelőző vakcinázás igénybevételi lehetőségét.

- b. A megelőző vakcinázásra a 3. számú melléklet II. pontja, valamint az FVM 79770/2005. számú közleménye szerinti területeken belül egy földrajzilag vagy közigazgatásilag jól körülhatárolható területre lehet javaslatot tenni.
- c. A megelőző vakcinázásra történő javaslatléténél figyelembe kell venni az adott területen a madárinfluenza előfordulásának kockázatát. A kockázatbecslést a II. fejezet szerint lehet elvégezni.
- d. Az engedélyezés menetét a 2. d. pont szerint kell végezni.

VI. 27. ELJÁRÁS ALACSONY PATHOGENITÁSÚ MADÁRINFLUENZA ELŐFORDULÁSA ESETÉN

1. Amennyiben egy állattartó telepen, helyen alacsony pathogenitású madárinfluenza kerül megállapításra, fenn kell tartani a VI. 5. szerinti intézkedéseket abban az esetben, ha az előzetes kockázatbecslés alapján ez indokolt. El kell rendelni továbbá a VI.8.A. fejezet szerinti intézkedéseket az előfordulás helye körüli 1 km sugarú területen.
2. A kockázatbecslésnél az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:
 - az érintett állatfaj,
 - a terület kockázati besorolása,
 - az állatok levágásának lehetősége (a vágásrara kijelölhető vágóhíd helye, a szállítóeszközön, a vágóhídon alkalmazható bio-biztonsági intézkedések, a vágóhídra történő szállítás útvonala)
 - az állattartó telep kockázati besorolása,
 - a kórokozó terjedésének bizonyítékai,
 - az esetleges közegészségügyi veszélyek,
 - gazdasági, társadalmi és egyéb hatások.
3. Azt a helyet, ahol a madárinfluenza megállapításra kerül, ki kell üríteni
 - a. az állatok haladéktalan leölésével vagy
 - b. vágóhídon történő levágásával.

A vágóhídon történő levágást az Állomás rendelheti el, abban az esetben, ha a járványtani nyomozás és a laboratóriumi vizsgálatok alapján, az 1. pont szerinti kockázatbecslés elvégzésével arra a megállapításra jut, hogy az LPAI továbbterjedése minimális valószínűséggel bír.

4. A továbbiakban a VI.9.-25. fejezet szerint kell eljárni.

VII. Mellékletek (formanyomtatványok, határozat-minták)

1. sz. melléklet - Felszerelések

I. Védőruha:

1 csomag tartalma:

1 db egyszer használatos eldobható overall, 1 pár gumicsizma, 1 db csizmamosó kefe, 5 pár eldobható lábszák, 5 pár eldobható gumikesztyű, 5 db maszk, 1 db sapka vagy hajháló
szappan, körömkefe, törölköző

II. Mintavételi és vizsgálati eszközök:

1 csomag tartalma:

Fertőtlenítendő eszközök: 1 db szikenyél, 1 db egyenes olló, 1 db hajlított olló, 1 db bélolló, 1 db horgas-csipesz, 1 db bonckés, 1 db nagyító, 1 db zseblámpa, 1 db hűtőtáska, 4 db jégakku, 5 liter fertőtlenítőszer, 1 db kézi szóróflakon

Eldobható eszközök: 1 db jegyzetömb, 2 db alkoholos filctoll, 1 csomag papírkendő, 10 db szivárgásmentes műanyag mintavevő tégely, 20 db nylonzacskó, 20 db szivárgásmentes műanyag zsák (5 literes), 10 db steril mintavevő tampon táptalajos kémcsővel, 1 db kézfertőtlenítő spray (100 ml-es), 20 db fecskendő (5 ml-es), 20 db tű (20G), 20 db vércső, 2 db szikepenge, 1 db ragasztószalag, 40 db ragasztható címke

A mintavételhez intézeti vizsgálatkérő lapot (6. sz. melléklet) is vinni kell.

III. Fertőtlenítő eszközök, berendezések:

Fertőtlenítő gépkocsi (1db 2000 literes fertőtlenítő tartállyal rendelkező tehergépkocsi kb. egy 100 m² -es terület fertőtlenítésére elég)

Mobil fertőtlenítő berendezés

Éjjeli világító egységek (1 db reflektor/istálló)

1 fő segédszemélyzet/10 000 madár

Fertőtlenítő szerek a fertőtlenítési útmutató szerint (ld. VI. 17. pont)

Seprű, lapát, nejlonzsák

IV. Leölés anyagai, eszközei:

1. 1 db 50 m²-es takarófólia / 100 egyed a 100 egyed alatti és a szabadtartású állományokhoz

1 db 30 literes nejlonzsák / 15 kg madárhulladék

2. Cseppfolyós CO₂ (11 000 kg/tartálykocsi)

a 100 egyed feletti, istállózott baromfi állományokhoz: a CO₂ paplan térfogata (m³): alapterület (m²) x magassága (az állatok fejmagassága felett 10 cm)

a CO₂ paplan kialakításához szükséges minimális gázmennyiség számítási kulcs: 200 kg cseppfolyós CO₂ = 100 m³ CO₂ gáz nyerhető (+ 15 C⁰ vagy a fölötti külső hőmérséklet esetén)

Egyszerűsített számítási kulcs: 1 m² CO₂ paplan alapterület / 1kg cseppfolyós CO₂

3. Elpárologtató modul

Épületenként, de legfeljebb 1000 m² alapterületű CO₂ paplan kialakításáig egy 200 kg / óra teljesítményű párologtató modul szükséges.

Párologtató modulonként 1 db nyomásszabályozó szükséges.

4. Lézerperforált tömlő: épületenként kétszer a CO₂ paplan hosszúságban.

5. O₂ detektor
A CO₂ paplan alapterületétől függően minden 500 m² –re egy. Az érzékelőt a talajtól 45 cm magasságban az 500 m² terület középpontjában kell elhelyezni
6. Szerelvények , fittingek
7. Légtörő O₂ /CO₂ tf % mérésére alkalmas kézi műszer
8. Személyek:
 - 1 fő szervízvezető CO₂ –dal történő leoláshoz
 - 1 fő tartálykocsivezető
 - 3 fő szerelő
 - 1 fő aktív O₂ lélegeztető készülékkel felszerelt szakember
 - 1 fő segédszemélyzet / 5 000 madár

JEGYZŐKÖNYV

nagy létszámú baromfitelepen végzett állatleölésről

A telep neve:.....

Telephelye – címe:.....

Telefon/fax száma:.....

A tulajdonos/üzemeltető neve:.....

Címe,:.....

telefon/fax száma:.....

A leölés időpontja:.....

A leölést irányító megyei állatvédelmi felügyelőneve.....

A technikaért felelős szerviz vezető neve:.....

A biztonságért felelős katasztrófavédelmi vezető neve, rangja:

.....

A telepen tartott állatok száma	
A telepen tartott állatok életkora	
Az állattartó épületek száma	
Egy épületben tartott állatok száma	
Az állattartó épületek átlagos alapterülete.	

ADATFELVÉTELI LAP
Állattartó épületenként kell kiállítani

Az állattartó épület jelölése	
Az állattartó épület alapterülete	m ²
Az állattartó épület állatlétszáma	db
A CO ₂ paplan alapterülete	m ²
A számított CO ₂ gáz szükséglet	kg
A számított beadási idő	óra
A külső hőmérséklet	C ^o
Az épület résmentességének ellenőrzése megtörtént	
Az épületben dolgozó személyek kilépésének ellenőrzése megtörtént	
A CO ₂ szivárgás ellenőrzési pontjai kijelölésre kerültek	db
A technika üzemképes Datum..... Idő:.....óra.....perc	 szerviz vezető aláírása
Az elgázosítás kezdete Dátum..... Idő:.....óra.....perc	 hatósági állatorvos aláírása

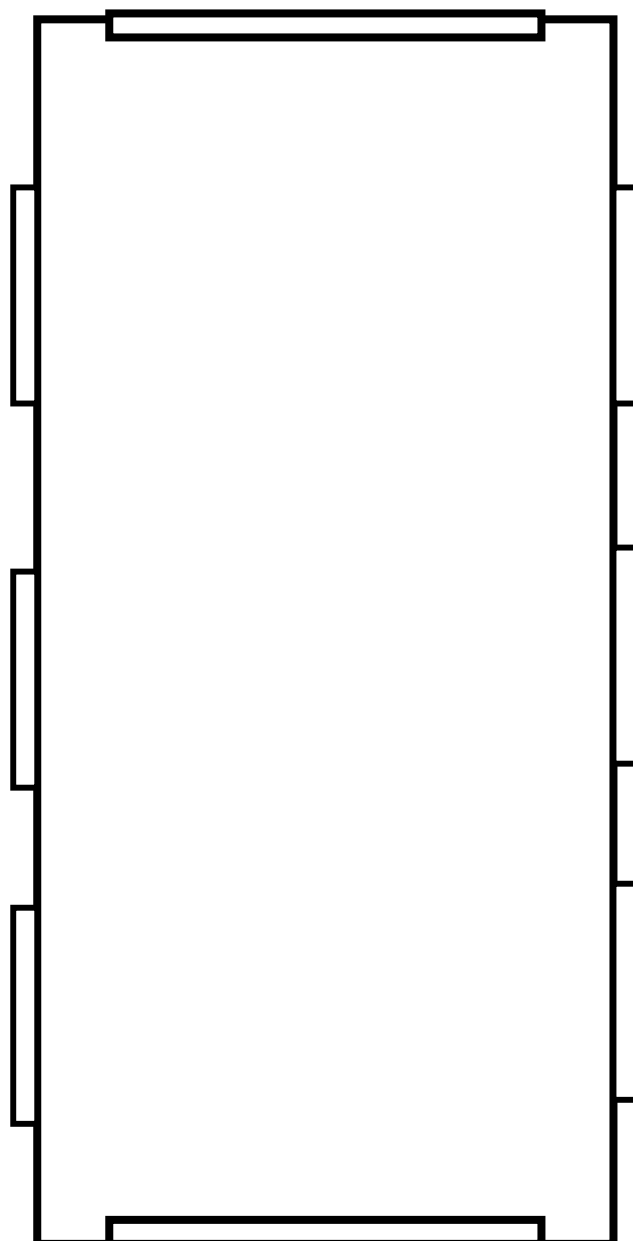
	I. O ₂ detektor %	II.O ₂ Detektor %	I. CO ₂ ellenőrz pont %	II. CO ₂ ellenőrző pont %	III. CO ₂ ellenőrző pont %	IV. CO ₂ ellenőrző pont %	V. CO ₂ ellenőrz pont %
.....óra							
.....perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							
+ 15 perc.							

Rendkívüli esemény Kezdetek: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Rendkívüli esemény Vége: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Rendkívüli esemény Kezdetek: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Rendkívüli esemény Vége: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Rendkívüli esemény Kezdetek: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Rendkívüli esemény Vége: Dátum..... Idő:.....óra.....perc	
Az elgázosítás befejezése Dátum..... Idő:.....óra.....perc	 Hatósági állatorvos aláírása
Az állomány lefulladásának megállapítása Dátum..... Idő:.....óra.....perc	 hatósági állatorvos aláírása
Az épület szellőztetésének kezdete Dátum..... Idő:.....óra.....perc	 hatósági állatorvos aláírása
Az épület CO ₂ % biztonságos légzőkészülék nélkül Dátum..... Idő:.....óra.....perc	 Mérést végző személy aláírása

Az épültbe juttatott CO ₂ mennyisége	kg
A CO ₂ paplan kialakulásáig eltelt idő	perc
Az állatok lefojtásáig eltelt idő	perc
Az épület szellőztetési ideje	perc

Vázlat a CO₂ ellenőrző pontok megjelölésével

I. CO ₂ ellenőrző pont %	II. CO ₂ ellenőrző pont %	III. CO ₂ ellenőrző pont %	IV. CO ₂ ellenőrző pont %	V. CO ₂ ellenőrző pont %
--	---	--	---	--



3. sz. melléklet – Telepek, települések kockázati besorolása a házi baromfi szempontjából

I. Telepek kockázati besorolása

A telep neve, címe:			Dátum:	
Blokk	Sor-szám	Kérdés	Igen/van	Nem/nincs
A	Telepi adottságok			
	1	A telep az Ász 1. számú függelékének meghatározása szerint nagylétszámú állattartó telep?	1	0
	2	A telep a 79770/2005. sz. FVM Közlemény szerint meghatározott, magas kockázatú területen helyezkedik el?	3	0
	3	Van 1 km-en belül természetes víz, mocsár, egyéb nedves terület?	2	0
	4	Van 1 km-en belül nagylétszámú baromfitartó telep vagy állatker?	3	0
	5	Van 500 m-en belül kislétszámú baromfiállomány?	3	0
	6	Van 1 km-es távolságon belül takarmánykeverő?	2	0
	7	Vadmadarak, galambok, verebek gyakran előfordulnak a telepen?	1	0
	8	Van fedetlen tűzivíz tároló a telepen?	1	0
	Tartásbeli adottságok			
	9	Épületen belüli tartás kifutóval?	1	0
	10	Csak épületen kívüli tartás?	3	0
	11	Van épületen kívüli etetés és/vagy itatás?	2	0
	12	Épületen kívüli vízfelületet használnak?	3	0
	13	A takarmánykiosztás módja zárt?	0	1
	14	A vízkiosztás módja zárt?	0	1
	15	Felszíni vizekhez hozzáférhetnek az állatok?	2	0
	Technológiai adottságok			
	16	A telep folyamatosan üzemel (pl. szervízperiódus nélkül vagy egész évben)?	1	0
	17	Több madárfajt tartanak a telepen?	1	0
	18	Egyszerre több korcsoport, vagy hasznosítási irány is előfordul a telepen?	1	0
	19	Az összegyűjtött tojás osztályozása / tárolása elszállításig a telepen történik?	1	0
20	A hullák tárolását a telepen végzik?	1	0	
21	Saját előállítású takarmányt fogyasztanak a madarak?	0	1	
22	Heti egy alkalomnál többször szállítanak takarmányt a telepre?	1	0	
"A" blokk összesen (maximum 35 pont)				
B	Állategészségügyi technológia			
	23	Sertést is tartanak a telepen?	1	0
	24	Egyéb gazdasági haszonállatot vagy társállatot tartanak a telepen?	1	0
	25	Megoldott a baromfiállományok izolálása más fajaktól?	0	1
	26	Az egyszerre ki- és betelepítés rendszert alkalmazzák?	0	1
	27	Valamennyi betelepített állomány mellé rendelkeznek az előírt igazolásokkal?	0	1
	28	Van <kiseladás> vagy tömésre kihelyezés a termelés alatt? (techn. selejt, létszámon felüliek)	1	0
	29	A toll tárolása a telepen történik?	1	0
	30	Idegen állományból (más telepről) származó tojás vagy toll tárolása történik a telepen?	1	0
	31	A hullák tárolására rendelkezésre áll zárt konténer?	0	1
	32	A hullákat legalább hetente kétszer elszállítják?	0	1
	33	A takarmány tárolása zárt silókban történik?	0	1
	34	A tárolt takarmányhoz hozzáférhetnek egyéb állatok?	1	0
	35	Folytatnak takarmánykeverést a telepen?	1	0
	36	Az alomanyag tárolása során szennyeződhet?	1	0
	37	Az alomanyag szalma?	1	0
	Telepi zártság			
	38	A gondozó(k) tart(anak)-e baromfit otthon?	1	0

39	A gondozó látogat-e más baromfi vagy sertés telepet (akár cégen belül)?	1	0
40	Az egyes tevékenységekhez (ki- és beólaszás, vakcinázás, csőrözés, tömés, tolltépés) igénybe vesznek munkaerőt a telepi gondozókon kívül?	1	0
41	Az istállóba a tulajdonoson, gondozókon, állatorvoson kívül más is beléphet? (pl.: éjjeliőr, szerelők, szaktanácsadó, stb.)	1	0
42	Rendelkezésre áll személyi védőfelszerelés a dolgozóknak, alkalmi munkaerőnek és a látogatóknak külön minden telepen? (munkaruha, lábbeli)	0	1
43	Fekete-fehér rendszerű öltözt használnak?	0	1
44	Az istállóba lépés előtt kötelező a teljes ruházatváltás?	0	1
45	Ruházatváltás előtt kötelező a zuhanyozás, hajmosás?	0	1
46	A telepen használt munkaruha mosása, szárítása a telepen történik?	0	1
47	A telep teljesen körbe van kerítve?	0	1
48	Kerékfertőtlenítést alkalmaznak?	0	1
49	Kéz- láb fertőtlenítés lehetősége adott istállónként?	0	1
50	Az istállók nyílászárói madárhálóval védettek, így vadmadarak bejutása nem lehetséges?	0	1
51	Rendszeresen és dokumentáltan végzik a rágcsálóirtást?	0	1
52	A turnusok között elvégzik-e a fertőtlenítést az istálló és a technológia valamennyi részére kiterjedően?	0	1
Nyilvántartások			
53	Kezelési naplót naprakészen vezetnek?	0	1
54	Elhullási naplót naprakészen vezetnek?	0	1
55	A napi termelt tojásról vezetnek nyilvántartást?	0	1
56	A heti súlygyarapodásról/takarmányfogyasztásról vezetnek nyilvántartást?	0	1
57	A napi vízfogyasztásról vezetnek nyilvántartást?	0	1
"B" blokk összesen (maximum 35 pont)			
"A+B" blokk összesen (maximum 70 pont)			
Értékelés: A helyes válasz rubrikájában levő pontértéket be kell karikázni és a bekarikázott pontokat összeadni.			
Nagy kockázati kategóriájú telep, amelyik az "A" blokkból legalább 18 pontot kapott vagy az "A" és "B" blokkból együtt legalább 36 pontot.			
Közepes kockázati kategóriájú telep, amelyik a "B" blokkból legalább 18 pontot kapott vagy az "A" és "B" blokkból együtt legalább 18 pontot.			
Kis kockázati kategóriájú telep, amelyik az "A" és "B" blokkból együtt maximum 17 pontot kapott.			
A telep kockázati kategóriája: nagy közepes kis			

P.H.

aláírás

Megjegyzés: nagy kockázati kategóriába kell sorolni a fentiektől függetlenül minden olyan telepet, amelyik a betegség megállapításának helyszínétől számított 1 km sugarú körben helyezkedik el.

II. Települések kockázati besorolása

Nagy kockázati kategóriába tartoznak azon települések, amelyeket a HJK oda sorol, de legalább azok, ahol a háztáji baromfi sűrűsége meghaladja a 200 egyed/km²-t (=nagy denzitású terület), vagy pedig a település közigazgatási határain belül nagy-létszámú baromfitelep található.

Tájékoztató a madárinfluenzáról a baromfi szektorban dolgozók részére

A madárinfluenza a háziszárnyasok vírus okozta ragályos megbetegedése. A madárinfluenza világszerte előfordulhat. Jelentős kártétele a közvetlen károkozás (termeléseszköken, elhullás, leölés) mellett az élőállat- és termékkereskedelem területén előálló kiesés. Habár a betegség Magyarországon mintegy 35 éve nem fordult elő, **a magyar mezőgazdaság** – s ezen keresztül a nemzetgazdaság – **védelme érdekében** a betegség gyors és hatékony leküzdéséhez a baromfitartók, a baromfi-vágóhídi dolgozók, az állatorvosok és az egész állategészségügyi hatóság jól működő és tudatos **együttműködésére van szükség**. Mindezek miatt a betegséggel kapcsolatos információkat az alábbiakban foglaljuk össze:

- Az influenzavírusok ellenállóképessége kicsi. A különböző fertőtlenítőszeres (3 %-os klórlúg oldat, 2 % nátrium-hidroxid oldat, 3 %-os formalin oldat stb), illetve a 60 °C feletti hőmérséklet hamar elpusztítja azokat. Ennek megfelelően a **baromfitelepeken és vágóhidakon a személyi higiéniai** (kéz- és lábbeli fertőtlenítés, átöltözés) valamint **a személy- és járműforgalomra vonatkozó** (személyforgalom korlátozása, állat- és takarmányszállító járművek fertőtlenítése belépés előtt stb.) **előírások szigorú betartása** jó eszköz a járvány terjedésének **megakadályozására**.
- A vírust a fertőzött állatok légúti váladékukkal és bélsarukkal is ürítik. A fertőződés bekövetkezhet közvetlen érintkezéssel, de váladékkal szennyezett takarmány vagy ivóvíz útján is. Fontos elővigyázatossági intézkedés a szabadban tartott és takarmányozott madarak etető-, itatóhelyeinek feltétlenül való védelme, a vadmadarak távoltartása, a szárnyasok lehetőség szerinti zárt tartása.
- A betegség az állatfajtól és a vírus megbetegítő képességétől függően változó tünetekkel zajlik. Az állatok bágyadtak, kevesebb takarmányt fogyasztanak. A tojástermelés csökken, az állatok olykor hasmenésesek. Gyakran légzőszervi tünetek (orrfolyás, krákogás, tüsszögés stb.) is jelentkezhetnek. Legtöbbször az állomány közel 100 %-a megbetegszik, és szintén nagy arányú elhullás is bekövetkezhet. Vízi szárnyasoknál a betegség lefolyása viszont sokkal enyhébb is lehet. **A szárnyas állományok megbetegedésekor az állatorvos haladéktalan értesítése szükséges, mely az állattartó felelőssége!**
- A **madárinfluenza gyanúját** mind az **állattartó**, mind az **állatorvos köteles jelenteni** az állategészségügyi hatóságnak (kerületi főállatorvos), aki megteszi a szükséges intézkedéseket: **hatósági megfigyelést, helyi zárlatot** rendel el, vizsgálati anyagot küld az intézetbe, járványnyomozásba kezd. A betegség megállapítása esetén a járványgóc körül 3 km sugarú körben **védőkörzet**, 10 km sugarú körben **megfigyelési körzet** kerül kialakításra.
- A betegség megállapítása esetén **a beteg állományt állami kártalanítás mellett le kell ölni**. Magyarország Európai Unió csatlakozása óta a kártalanítás összege a megsemmisítésre kerülő állatok és eszközök **értékének 100 %-a**. Nem jár kártalanítás jogszabályok megsértésével tartott, forgalmazott állatokért, termékekért, valamint a járványvédekezési szabályok megsértése esetén sem. Elesik a kártalanítástól az is, aki állatának betegsége gyanús voltát nem jelentette, illetőleg az előírt rendszabályokat megszegte. Vagyis az állami kártalanítás feltételezi **az állattartó maximális jogkövető magatartását és együttműködését** a járványelfojtás során.

- Az elhullott és leölt állatok tetemeit, a trágyát, az almot, az egyéb nem fertőtleníthető ragályfogó tárgyakat ártalmatlanná kell tenni. A környezetet, épületeket, eszközöket a hatóság utasításai szerint és annak felügyeletével szigorított módon fertőtleníteni kell.

**A madárinfluenza járvány megelőzése, Magyarország állatállományának megvédése
közös feladatunk és felelősségünk!**

Útmutató magán-állatorvosok részére a madárinfluenzával kapcsolatban

Milyen esetben értesítse a hatósági állatorvost a madárinfluenza gyanújáról?

A baromfiállomány vizsgálata során madárinfluenza gyanúját kell jelenteni a hatósági állatorvosnak, ha az állományban az alábbi tünetek jelen vannak:

1. Az állományban a takarmány- és ivóvíz-felvétel 20%-nál nagyobb mértékben csökken.
2. Tojóállomány esetén a tojástermelés 5%-nál nagyobb mértékben csökken 2 napnál hosszabb időtartamig.
3. Az állományban a heti elhullási arány 3%-nál magasabb.
4. Egyedek vizsgálata esetén a melléklet szerinti elváltozásokat diagnosztizálta, amelyek a madárinfluenza gyanúját felkeltik.

Vízi szárnyasoknál akkor is értesíteni kell a hatósági állatorvost a gyanúról, ha a betegségre gyanút keltő elváltozások csak egyedek szintjén jelentkeznek!

Állománynak kell tekinteni az egy léterben tartott állatok összességét, szabadtartás esetén a kerítéssel vagy fallal körülvett területen együtt tartott állatokat.

Melyek az elsődleges feladatok, amelyeket a magán-állatorvosnak meg kell tennie madárinfluenza gyanúja esetén?

1. Madárinfluenza gyanújáról a magán-állatorvos köteles haladéktalanul tájékoztatni az illetékes kerületi főállatorvost.
2. A magán-állatorvos az illetékes kerületi főállatorvos vagy hatósági állatorvos megérkezéséig nem hagyhatja el azt a helyszínt, ahol a betegség gyanúja előfordult.
3. A magán-állatorvos köteles az állattartót utasítani a következők betartására:
 - a. valamennyi baromfit az állatok megfigyelésére alkalmas helyen kell tartani;
 - b. a telep bejáratánál és valamennyi épület bejáratánál láb- és kézfertőtlenítő felszerelést kell kihelyezni;
 - c. baromfit az érintett helyről kiszállítani, vagy oda beszállítani tilos;
 - d. az elhullott és leölt állatokat úgy kell megőrizni, hogy azokhoz a vizsgálatig vagy ártalmatlanná tételükig se ember, se állat ne férjen hozzá;
 - e. tilos a tartási helyről olyan állatokat, azok testrészeit, termékeit és nyersanyagait, takarmányt, almot, továbbá egyéb, járvány terjesztésére alkalmas tárgyakat eltávolítani, amelyek baromfival érintkeztek vagy érintkezhetnek.;
 - f. a tartási helyre csak az állattartó, a gondozó, illetve az állatorvos léphet, a be- és kijáratoknál elhelyezett fertőtlenítő berendezések rendeltetésszerű használata után;
 - g. a telepen levő állatállományról (baromfi és minden más állat), illetve a betegségre gyanús és elhullott állatokról a naprakész kimutatást kell készíteni.

Melléklet az Útmutatóhoz

Fogékonyság:

Minden madárfaj fogékony. Házimadarak közül elsősorban a pulyka és a házityúk betegszik meg, de minden más faj is (pl. kacsák, libák is) fogékony. A vadon élő vízimadarak gyakran az LPAI vírus rezervoárjai. A házi- és postagalamboknak csak a mechanikai hordozó szerepe igazolt.

Bármely korú állat megbetegedhet!

Terjedés:

Elsősorban bélsárral, de aerogén úton is fertőzhet (vírustartalmú levegő, por belélegzésével).

Fertőzött takarmány, ivóvíz, felszerelés, ruha is terjesztheti a vírust.

Baromfi-állományokat vadon élő vízimadarak is fertőzhetnek.

Klinikum:

A lappangási idő 3-5 nap. Leghosszabb lappangási idő: 21 nap.

Általános tünetek:

- az állatok bágyadtak, étvágytalanok, nem szívesen mozognak,
- sok esetben a légzőszervi tünetek megjelenése előtt az állat elhullik,
- légzőszervi tünetek: orrfolyás, kötőhártya gyulladás (petechiális vérzés előfordulhat), tüsszögés, krákogás, szemgödör alatti üregek gyulladása (sinusitis),
- toroktájék és fejfüggelékek vízenyős duzzanata, fejfüggelékek cyanosisa,
- hasmenés,
- hattyúkban gyakran, másfajokban néha idegrendszeri tünetek,
- tojástermelés jelentős csökkenése, keltethetőség romlása, barna tojáshéj kivilágosodása.

HPAI fajonkénti eltérések:

Tyúk:

- Brojler, szülőpár (almon tartott):
 - o klinikai tünetek megjelenése után 48-96 óráig 100%-os mortalitás,
 - o bágyadság, étvágycsökkenés, fej és nyaködéma, majd idegrendszeri tünetek (torticollis, ataxia).
- Ketreces tojó:
 - o lassabban terjed: először csak néhány ketrecben és állaton súlyos bágyadság, majd elhullás. 10-14 nap alatt fertőződik át az épület,
 - o lágymécs tojások, majd a tojástermelés megszűnése
 - o a fejfüggelékek ödémásak, cianotikusak
 - o profúz, híg hasmenés, emiatt az állatok szomjasak
 - o légzőszervi és idegrendszeri tünetek is lehetnek.

Pulyka:

- 48-72 óra után 100%-os elhullás,
- hirtelen étvágycsökkenés, bágyadság, majd idegrendszeri tünetek (remegés, inkordináció, fejrázás, szárnybénulás).

Kacsa, házi lúd:

- viszonylag rezisztensek a vírussal szemben, de járványok során figyeltek meg elhullásokat, étvágytalanságot, hasmenést, duzzadt szinuszokat
- pézsmakacsa: idegrendszeri tünetek és nagyfokú elhullás is lehet.

Strucc:

- csak fiatal (7-9 hónapos állatokon) vannak klinikai tünetek,
- bágyadság, légzőszervi és idegrendszeri tünetek is,

- mortalitás 30%-os.

LPAI

Az alacsony pathogenitású madárinfluenza vírus által okozott betegség súlyossága nagyban függ a vírustörzstől, a gazda fajától, korától, immunstátuszától és a háttérben meghúzódó más fertőzésektől, valamint környezeti tényezőktől.

Megfigyeltek tyúokban légzőszervi tüneteket és tojástermelés csökkenést, pulykában légzőszervi tüneteket, étvágytalanságot és magas mortalitást.

Fontos! Az LPAI főleg vadon élő madár állományokban cirkulál. A cirkuláló vírus könnyen átalakulhat HPAI vírussá, ha fogékony baromfi-állományban passzálódik.

Kórbonctani jelek:

- Orrjáratokban és a szinuszokban savós, később savós-gennyes exsudatum.
- A felsőlégtak és a légcső nyálkahártyája duzzadt, apró vérzések lehetnek benne, a légcsőben nyálkás váladék fordul elő.
- Tüdőben gyulladáshos területek.
- A légzsákok fala megvastagodott, homályos, üregét sajtos-fibrines anyag töltheti ki.
- Enyhe bélgyulladás, apró vérzések a mirigyes gyomorban és a savós- és nyálkahártyákon.
- Petetűszők elfajulása, petefűszek és petevezetű gyulladás, és e szervek vérzesei gyakoriak.
- Elűfordul hasnyálmirigy gyulladás és e szervben is vérzések.
- Kialakulhat nephrosis és nephritis is.
- Agyvelű –agyhártyagyulladás is kimutatható.

Elkülönítű kűrjelzés:

A klinikai, járványtani, kűrbonctani alapon tűrtűnű elkűlűnítűsh szinte lehetetlen, ezért alapvetűsh fontossághű az intűzeti diagnosztika.

Az egyes betegsűgek nűhány jellemvonása:

Baromfikolera	Fűleg nűvendűk és kifejllett állatokat érint. Kűrbonctanilag a vérzések dominálnak.
Baromfipestis	A morbiditás és a mortalitás változatos lehet. Tűnetek: légűszervi tűnetek, a taraj és az áll-lebenyek cianosisa, zűldes, vízszertű hasmenűsh, tojástermelűsh megszűnűsh vagy csűkkenűsh; Izomgűrcsűk miatt a szárnyak lűgatása, lábak vonszolása, fej és a nyak csavargatása, kűrbeforgás, teljes bűnulás. Kűrbonctan: vérzések a mirigyes gyomor és a nyelűcsűsh nyálkahártyáján; űdema, vérzések, idűlt esetekben elhalás vagy fekűly a bűlfal nyálkahártyájának limphoid szűveteiben Vűrskimutatás: IF, IP, ELISA, PCR. Ellenanyag: HAG, ELISA.
ILT	Fűleg házityűkban. Tűnetek: sűlyos nehűzlűgzűsh, prűszkűlűsh kűzben vűrcafatokkal tarkított nyálka kilűkűdűsh Magas morbiditás, alacsony mortalitás. A kűrbonctani kűp: gyakran semmitmondűsh. Vűrskimutatás: IF. Ellenanyag: VN, ELISA.
Haemophilus nátha	Robbanás szerű megbetegedűsh! Háztyűkokban a szemhűjak, a taraj és az áll-lebenyek vűzenyűsh beszűrűdűsh. Sulfonamidokra gyors gűgyűlűsh
Fertűzűsh bronchitis	Légűszervi tűnetek, elűbb száraz, majd késűbb nedves „kűhűghűsh” Tojáshozam csűkkenűsh, deformál hűjű („bronchitisesh”) tojások.

A leűrt tűnetek fűleg kezdetben és az elűsh esetekben nem kűrjelzűsh ertűkűűsh, ezért a legkűssebb gyanűsh esetén intűzeti vizsgűlatot kell kűrni.

6. sz. melléklet – Intézeti vizsgálatkérő lap

A minta származási helye: _____ (város, község) _____ (gazdaság, tulajdonos) _____ (telep megnevezése, vagy utca, házszám)	Címzett: ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET _____ _____ _____	A beküldő állatorvos: Neve: _____ Címe: _____ Telefon: _____ Beosztása: _____
---	---	---

Kérjük a megrendelést olvashatóan kitölteni!

Beküldő állatorvos iktatószáma: _____

Intézet iktatószáma: _____

VIZSGÁLATI MEGRENDELÉS

Kérem a fenti származási helyen tartott _____ nevű
megrendelőtől (tulajdonostól) beküldött (akinek postacíme: _____ város,
község _____ utca _____ házszám) alábbi minták vizsgálatát
a következő betegségekre: _____
illetve az alább feltüntetett körlelőzményi adatoknak megfelelő irányban.

A minta megnevezése (állatfaj, fajta, szerv, vér, takarmány stb.): _____

jelzése: _____ db (kg, liter): _____

Körlelőzményi adatok:

A vizsgálatot **ÁLLAMI KÖLTSÉGRE** - **A MEGRENDELŐ KÖLTSÉGÉRE** kérem elvégezni. (A nem kívánt rész törölendő.)
Amennyiben a vizsgálat állami költségre indul és annak eredménye az állami megrendelés célját tekintve negatív lesz, a megrendelő **KÉRI** - **NEM KÉRI** (a nem kívánt rész törölendő) a minta saját költségére történő további vizsgálatát a szakmailag indokolt és lehetséges eredmény meghatározásáig.

Kelt: _____ P. H. _____
a beküldő állatorvos aláírása

A megrendelő költségére (is) végzendő vizsgálat esetén _____
a megrendelő aláírása

A fenti Vizsgálati Megrendelés kitöltése a minták egyedi megjelölése esetén nem helyettesíti a részletes kísérő iratot (pl. Vérvizsgálati Kimutatást).

FM. 70/C/4. r. Sz. - Pátria Nyomda Rt. (D 5-9530)

EREDETI PÉLDÁNY

1

7. sz. melléklet – Hatósági megfigyelés elrendelése

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás

Tárgy: Hatósági megfigyelés
elrendelése

Kerületi Főállatorvosi Hivatal

_____Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

(név)

_____állattartó telep (udvar) baromfiállományára
hatósági megfigyelését

rendelek el.

A hatósági megfigyelés által érintett állatállomány

faj	db
házityúk	
gyöngytyúk	
pulyka	
fácán	
galamb	
strucc	
postagalamb	
kacsa	
liba	
fogoly	
fürj	
összesen:	

Az állatokat a telepen (udvaron) belül eredeti helyükön úgy kell tartani, hogy azok megfigyelhetők legyenek és más állatokkal ne érintkezhessenek.

Tilos baromfit és járványterjesztésre alkalmas tárgyakat, állati termékeket a telepről kivinni, illetőleg a telepre beszállítani.

A telepre (udvarra) személyek belépése és kilépése a fertőtlenítő berendezések rendeltetésszerű használata után, engedélyemmel történhet.

Jelen határozatom ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomáshoz Igazgatójának címzett, hivatalomhoz két példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

Határozatom fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó.

Indoklás

Így határoztam, mert

(név)

telephely (udvar)
baromfiállományában a klinikai tünetek, kórbonctani elváltozások alapján madárinfluenza gyanúját állapítottam meg.

A hatósági megfigyelést a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 7.§.(1) bekezdése írja elő.

A határozatom fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtása az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény 8.§. /1/ bekezdése tartalmazza.

A fellebbezés lehetőségét a 2005. évi CLXXVI. törvény 29.§-a míg annak illetékmentességét a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 33 § (2) bekezdés 25. pontja állapítja meg.

_____, _____

p.h.

kerületi főállatorvos

A fentiekről értesülnek:

1. _____ állattartó
2. _____ megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Állomás
3. Települési önkormányzat jegyzője
4. Magán-állatorvos(ok):
5. Irattár

8. sz. melléklet – Helyi zárlat elrendelése

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
Kerületi Főállatorvosi Hivatal

Tárgy: Helyi zárlat elrendelése

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

(név)

állattartó telepére (udvarra)

helyi zárlatot

rendelek el.

A zárlat által érintett állatállomány

Faj	db
Házityúk	
Gyöngytyúk	
Pulyka	
Fácán	
Galamb	
Strucc	
Postagalamb	
Kacsa	
Liba	
Fogoly	
Fürj	
összesen:	

Az állatokat zárt istálló/k/ban kell elhelyezni. Az állattartó a telep (udvar) bejáratánál jól látható „Állategészségügyi zárlat madárinfluenza miatt, idegeneknek tilos bemenni” táblát köteles elhelyezni.

Tilos állatokat és járványterjesztésre alkalmas tárgyakat, állati termékeket a telepről kivinni, illetőleg a telepre baromfit beszállítani.

A telepre (udvarra) személyek belépése és kilépése ruhacsere és fertőtlenítés, járművek ki- vagy bejárása fertőtlenítés mellett, engedéllyel lehetséges.

Jelen határozatom ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomáshoz Igazgatójának címzett, hivatalomhoz 2 példányban benyújtott írott fellebbezéssel lehet élni.

Határozatom fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó.

Indoklás

Így határoztam, mert

(név)

telephely (udvar)

baromfiállományában a klinikai tünetek, kórbonctani elváltozások, valamint az Országos Állategészségügyi Intézet _____sz. vizsgálati eredményközlése alapján madárinfluenza (annak gyanúját) állapítottam meg.

A helyi zárlatot 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 8.§.(1) bekezdése írja elő.

A határozatom fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtása az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény 8.§. /1/ bekezdése tartalmazza.

A fellebbezés lehetőségét a 2005. évi CLXXVI. törvény 29.§-a míg annak illetékmentességét a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 33 § (2) bekezdés 25. pontja állapítja meg.

_____, _____

p.h.

kerületi főállatorvos

A fentiekről értesülnek:

- _____állattartó
- _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Állomás
- Települési önkormányzat jegyzője
- Magán-állatorvos(ok):
- Irattár

9. sz. melléklet – Kérdőív járványtani nyomozáshoz

15. számú függelék az Állategészségügyi Szabályzathoz

(Szigorú számadású nyomtatvány!) Sorszám: 00000000

Adatfelvételi lap és jegyzőkönyv bejelentendő állatbetegség esetén

I. Betegsége vonatkozó általános adatok

1. Mely betegség vagy gyanúja merül fel:
2. A betegség leghosszabb és legrövidebb lappangási ideje:
3. A fertőző anyag elvileg lehetséges legkorábbi ürítése az első klinikai tünete időpontjához viszonyítva napokban:

II. Az érintett helyen tartott állatokra vonatkozó adatok

1. Állattartó neve, címe, szig. sz.:
2. Állatok tartózkodási helye:
3. Állatok
 - faja:
 - fajtája:
 - kora:
 - neme (vemhesség):
 - hasznosítás iránya:
 - darabszáma:
 - egyedi jelölése:
 - marhalevél száma:
 - becsült súlya:

III. Aktuális adatok a betegséggel kapcsolatban

1. Ki jelentette a betegséget, mikor és kinek:
.....
2. Fogékony állatok ebből beteg:
 - faja:
 - fajtája:
 - kora:
 - neme (vemhesség):
 - hasznosítás iránya:
 - darabszáma:
 - jelölése:
3. Első klinikai tünetek észlelésének ideje: ...
4. Észlelt klinikai tünetek kronologikusan:
.....
5. A fertőződés lehetséges legkorábbi ideje (figyelemmel az első klinikai tünetek időpontjára és a leghosszabb lappangási időre):
6. Ellátó állatorvos neve, címe:
7. Állattartási napló:
8. Gyógyszerfelhasználási napló:

IV. Fertőződés eredete

1. Fertőződés időszakában (figyelemmel a leghosszabb és legrövidebb lappangási időre) érintkezés fogékony állattal: pl. vásárlás, csere, piac, vásár, ajándékozás, legelő, mérlegelés, megghiúsult szállítás (visszavitel felvásárlóhelyről), vemhesítés stb.:

.....
.....

2. Fertőzősközvetítő állati termékkel való érintkezés fertőződés időszakában: rendes vagy kényszervágásból hús, tej, tejtermék, tojás, kóstoló, ételmaradék, moslék idegen helyről, vágóhídi melléktermék, mesterséges termékenyítés stb.:

.....
.....

3. Kontaktus fertőzősközvetítő takarmánnyal a fertőződés időszakában: takarmány, táp, gabona, szálas, kiegészítők, göngyöleg stb.

.....
.....

4. Fertőzősközvetítő egyéb tényezőkkel való érintkezés: személyek (rendezvény, búcsú, esküvő, családi összejövetel):

termékenyítő állatorvos, fuvarszközök, tárgyak, eszközök, trágya stb.:

.....

V. Fertőzés (betegség) tovaterjedésének lehetőségei

1. Fertőződés ideje (III/5.) óta került-e ki fogékony állat a fertőzött állományból, pl. vágóhídra, vásárra, piacra, eladás révén, ajándékozás, dajkaságba adás stb. útján:

.....

2. Fertőződés ideje (III/5.) óta érintkezett-e fogékony állattal a fertőzött udvar állata (megghiúsult vásár, leadás helyéről visszaszállítás esetén, vemhesítés):

.....

3. Fertőződés óta (III/5.) került-e ki fertőzött állományból állati termék: rendes vagy kényszervágásból, hús, kóstoló, tej, tejtermék, piac, tojás stb.:

.....

4. Fertőződés óta (III/5.) került-e ki fertőzősközvetítő tárgy, takarmány, eszköz, gépkocsi, (egyéb fuvarszköz), alom, trágya, mely fogékony állatokkal érintkezett:

.....

5. Fertőződés óta (III/5.) az itt fertőzött állatokkal kontaktusba került személyek (állattartó, vendég, segítő, inszeminátor, állatorvos) fogékony állatokat tartó udvarokban, telepeken járt-e és hol:

.....

VI. Állathigiéniai körülmények

Ólak, istállók alapterülete, magassága:

fűtés:

világítás:

szellőztetés:

padozat:

etető, itatók:

használt fertőtlenítők:

jelenlegi készletük:

utolsó fertőtlenítés ideje:

az állatokról alkotott összbenyomás:

.....

helyszínrajz (melléklet szerint) ...

VII. Helyszíni intézkedések

.....
.....
.....

VIII. Közegészségügyi vonatkozás

.....
.....
.....

IX. Állategészségügyi Intézeti vizsgálat

.....
.....
.....

Az állattartó a feltett kérdéseket megértette, az adott válaszai a valóságnak megfelelnek.

Hely:

Dátum:

.....
állattartó

.....
hatósági állatorvos

10. sz. melléklet – Védőkörzet elrendelése

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás

Tárgy: Védőkörzet elrendelése

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

Madárinfluenza megállapítása miatt

település(ek)

közigazgatási területére

védőkörzetet

rendelek el.

A védőkörzet területén a baromfit zártan kell tartani. A baromfi szállítása tilos, kivéve közúton vagy vasúton történő tranzitszállítást, ha a szállítmány nem áll meg, vagy nem kerül kirakodásra.

Tilos állatok, állati termékek, takarmány, alom, trágya és fertőzés terjesztésére alkalmas eszközök, tárgyak védőkörzetből történő kiszállítása és beszállítása.

Állatvásárt, piacot tartani tilos.

Az állattartók kötelesek állatállományuk létszámát hatóságomnak bejelenteni, és azok állatorvosi ellenőrzését és vizsgálatát tûrni.

A körzet fő közlekedési útjain jól látható „Védőkörzeti zárlat madárinfluenza miatt” táblákat kell kihelyezni.

A védőkörzet lakosságát a védőkörzeti intézkedésekről a helyben kialakult módon tájékoztatni kell.

Határozatom ellen kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztályához címzett, hivatalomnál 2 példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

Határozatom fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó

I n d o k l á s

Így határoztam, mivel _____településen madárinfluenza került megállapításra. A 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 14.§.(1) bekezdése a betegséggel érintett állattartó telep (udvar) körül minimum 3 km sugarú kör által határolt területen védőkörzetet rendel el. A védőkörzet részletes korlátozó intézkedéseit a rendelet 14.§-a tartalmazza.

A határozatom fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtása az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény 8.§. /1/ bekezdése írja elő.

A fellebbezés lehetőségét a 2005. évi CLXXVI. törvény 29.§-a míg annak illetékmentességét a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 33 § (2) bekezdés 25. pontja állapítja meg.

_____, _____

igazgató főállatorvos

Erről értesülnek:

1. Települési önkormányzatok jegyzői
2. _____megyei Állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző Állomás kerületi állatorvosai
3. Akkreditált állatorvos(ok)
4. Magán-állatorvos(ok)
5. Baromfi tartó Gazdaságok
6. Termelői képviselők
7. Baromfi vágóhidak
8. Felvásárló szervezetek
9. Irattár

11. sz. melléklet – Megfigyelési körzet elrendelése

**megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás**

Tárgy: Megfigyelési körzet
elrendelése

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

Madárinfluenza megállapítása miatt

település(ek)

közigazgatási területére

megfigyelési körzetet

rendelek el.

A megfigyelési körzet területén a baromfit zártan kell tartani. A baromfi szállítása tilos, kivéve közúton vagy vasúton történő tranzitszállítást, ha a szállítmány nem áll meg, vagy nem kerül kirakodásra.

Tilos állatok, állati termékek, takarmány, alom, trágya és fertőzés terjesztésére alkalmas eszközök, tárgyak megfigyelési körzetből történő kiszállítása és beszállítása.

Állatvásárt, piacot tartani tilos.

Az állattartók kötelesek állatállományuk létszámát hatóságomnak bejelenteni, és azok állatorvosi ellenőrzését és vizsgálatát tűrni.

A körzet fő közlekedési útjain jól látható „Megfigyelési körzet madárinfluenza miatt” táblákat kell kihelyezni.

A megfigyelési körzet lakosságát a korlátozó intézkedésekről a helyben kialakult módon tájékoztatni kell.

Határozatom ellen kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____FVM Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Főosztályához címzett, hivatalomnál két példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

Határozatom fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó

I n d o k l á s

Így határoztam, mivel _____településen madárinfluenza került megállapításra. A 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 15.§.(1) bekezdése a betegséggel érintett állattartó telep (udvar)

körül minimum 10 km sugarú kör által határolt területen védőkörszetet rendel el. A védőkörszet részletes korlátozó intézkedéseit a rendelet 15.§-a tartalmazza.

A határozatom fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtása az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény 8.§. /1/ bekezdése írja elő.

A fellebbezés lehetőségét a 2005. évi CLXXVI. törvény 29.§-a míg annak illetékmentességét a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 33 § (2) bekezdés 25. pontja állapítja meg.

_____, _____

igazgató főállatorvos

Erről értesülnek:

1. Települési önkormányzatok jegyzői
2. _____megyei Állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző Állomás kerületi állatorvosai
3. Akkreditált állatorvos(ok)
4. Magán-állatorvos(ok)
5. Baromfi tartó Gazdaságok
6. Termelői képviseletek
7. Vágóhidak
8. Felvásárló szervezetek
9. Irattár

12. sz. melléklet – leölési határozat

_____ megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
Kerületi Főállatorvosi Hivatal

Tárgy: Leölési határozat

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

állattartó (név)

telepén (udvarán) lévő (cím)

_____sz. határozatomban helyi zárlat alá vont baromfiállomány azonnali, vértelen úton történő

leölését

és a járványterjesztő tárgyakkal együtt azok ártalmatlanítását rendelem el.

Az intézkedés alá vont állomány létszáma

faj	db
házityúk	
gyöngytyúk	
pulyka	
fácán	
galamb	
strucc	
postagalamb	
kacsa	
liba	
fogoly	
fürj	
összesen:	

A leölést az állatvédelmi szabályok betartásával vértelenül kell végezni.

A leölt állatok ártalmatlanítása

12. a helyszínen végzett elásással,

13. a helyszínen végzett elégetéssel,

14. ártalmatlanításra engedéllyel rendelkező vállalkozás _____
üzemében történik.

A leöléssel az ártalmatlanítási eljárás hatósági felügyeletével
_____ hatósági állatorvost bízom meg.

Jelen határozatom ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____megyei
Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomáshoz Igazgatójának címzett, hivatalomhoz
két példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.
Határozatom fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó.

I n d o k l á s

Így határoztam, mert

állattartó (név)

telep (udvar)

baromfiállományában a klinikai tünetek, kórbonctani elváltozások, valamint az Országos
Állategészségügyi Intézet _____sz. vizsgálati eredményközlése alapján madárinfluenza
állapítottam meg.

A leölést és ártalmatlanítást a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 12.§.(1) bekezdése írja elő.

A határozatom fellebbezésre való tekintet nélküli végrehajtása az állategészségügyről szóló
2005. évi CLXXVI. törvény 8.§. /1/ bekezdése tartalmazza.

A fellebbezés lehetőségét a 2005. évi CLXXVI. törvény 29.§-a míg annak illetékmentességét a
többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 33 § (2) bekezdés 25. pontja állapítja meg.

_____, _____

kerületi főállatorvos

Erről értesül:

1. _____állattartó
2. _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
3. Irattár

* megfelelőt kérem aláhúzni

13. sz. melléklet – Korlátozó intézkedések feloldási határozatai

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
feloldása
Kerületi Főállatorvosi Hivatal

Tárgy: Hatósági megfigyelés

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

A madárinfluenza gyanúja miatt

_____ állattartó

_____baromfitelepére

_____számú határozatommal elrendelt hatósági megfigyelést **feloldom**.

Határozatom ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás Igazgatóságához címzett, hivatalomnál két példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k l á s

Így határoztam, mert a hatósági megfigyelés alá vont állományban a madárinfluenza/Newcastle-betegség* gyanúját kizártam.

A zárlatot a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 20.§.-a alapján oldottam fel.

A fellebbezés illetékmentességét az illetékekről szóló XCIII. törvény 33.§./2/ 25. pontja írja elő.

_____, _____

p.h.

_____kerületi főállatorvos

A fentiekről értesülnek:

1. _____állattartó
2. _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Állomás
3. Települési önkormányzat jegyzője
4. Magán-állatorvos(ok)
5. Irattár

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
Kerületi Főállatorvosi Hivatal

Tárgy: Helyi zárlat feloldása

Ikt.sz.:

H a t á r o z a t

A madárinfluenza megállapítása miatt

állattartó

_____telepére

_____számú határozatommal elrendelt helyi zárlatot **feloldom.**

Határozatom ellen kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás Igazgatójához címzett, hivatalomnál két példányban benyújtott illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k l á s

Így határoztam, mivel a helyi zárlat alá vont állomány leölésre (levágásra) került és az előírt takarítást és fertőtlenítést végrehajtották.

A zárlatot a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 20.§.-a alapján oldottam fel.

A fellebbezés illetékmentességét az illetékekről szóló XCIII. törvény 33.§./2/ 25. pontja írja elő.

_____, _____

p.h.

kerületi főállatorvos

A fentiekről értesülnek:

1. _____állattartó
 2. _____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrzési Állomás
 3. Települési önkormányzat jegyzője
- Akkreditált állatorvos(ok)
Magán-állatorvos(ok)
Irattár

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás

Tárgy: Védőkörzet feloldása

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

A madárinfluenza megállapítása miatt

település(ek)

közigazgatási területére _____szám alatti határozatomban elrendelt védőkörzeti
korlátozó intézkedéseket

_____év _____hó _____nap-tól

feloldom.

Határozatom ellen kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____Állategészségügyi és
Élelmiszer-ellenőrző Állomáshoz címzett, hivatalomnál két példányban benyújtott
illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k l á s

Így határoztam, mivel a védőkörzetben elrendelt helyi zárlat megszűnt.
A zárlatot a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 20.§.-a alapján oldottam fel.
A fellebbezés illetékmentességét az illetékekről szóló XCIII. törvény 33.§./2/ 25. pontja írja
elő.

_____, _____

igazgató főállatorvos

Erről értesül:

Polgármesteri Hivatal(ok)
_____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás kerületi főállatorvosai
Magán-állatorvos(ok)
Baromfi tartó Gazdaságok
Termelői képviseletek
Vágóhidak
Felvásárló szervezetek
Iráttár

_____megyei Állategészségügyi
és Élelmiszer-ellenőrző Állomás
feloldása

Tárgy: Megfigyelési körzet

Ikt.sz.: _____

H a t á r o z a t

A madárinfluenza megállapítása miatt

település(ek)

közigazgatási területére _____sz. alatti határozatomban elrendelt megfigyelési
körzetet

_____év _____hó _____nap-tól **feloldom.**

Határozatom ellen kézhezvételtől számított 15 napon belül a _____Állategészségügyi és
Élelmiszer-ellenőrző Állomáshoz címzett, hivatalomnál 2 példányban benyújtott
illetékmentes fellebbezéssel lehet élni.

I n d o k l á s

Így határoztam, mivel a megfigyelési körzetben a védőkörzeti zárlati intézkedés megszűnt.
Határozatom a _____FVM számú rendelet §.-án alapszik.

A zárlatot a 44/2002.(V.17.)FVM rendelet 20.§.-a alapján oldottam fel.

A fellebbezés illetékmentességét az illetékekről szóló XCIII. törvény 33.§./2/ 25. pontja írja
elő.

_____, _____

igazgató főállatorvos

Erről értesül:

Polgármesteri Hivatal(ok)

_____megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás kerületi főállatorvosai

Magán állatorvosok

Baromfi tartó Gazdaságok

Termelői képviselők

Baromfi vágóhidak

Felvásárló szervezete

Irattár

14. sz. melléklet – ATEV üzemek listája

Telephely (helyiség)	Gyűjtőterület
Debrecen 1. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Hajdú-Bihar megye Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Békés megye északi része Jász-Nagykun-Szolnok megye észak-keleti része (Tiszántúl)
Győr 2. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Győr-Moson-Sopron megye Veszprém megye Vas megye Komárom-Esztergom megye nyugati része Zala megye északi része
Hódmezővásárhely 3. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Csongrád megye Bács-Kiskun megye déli része Jász-Nagykun-Szolnok megye Békés megye
Solt 1. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Tolna megye Baranya megye Bács-Kiskun megye északi része
Tököl 2. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Pest megye Nógrád megye Jász-Nagykun-Szolnok megye nyugati része Heves megye Fejér megye északi része Komárom-Esztergom megye keleti része
Böhönye Tároló üzem	Somogy megye Zala megye déli része
Mátyásdomb 3. kategóriás állati hulladék-feldolgozó üzem	Nincs gyűjtési terület

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.